

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024–2033

Warszawa – Wejherowo, 2023 r.

CENTRUM DORADZTWA
REWITALIZACYJNEGO
IRMiR

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033 opracował zespół autorski Centrum Doradztwa Rewitalizacyjnego Instytutu Rozwoju Miast i Regionów w składzie:

- Michał Cichocki,
- Violetta Drabik-Franiewska,
- Barbara Samorek,
- Katarzyna Spadło,
- Edyta Tomczyk.

Spis treści

1.	WSTĘP I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA	5
2.	DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	10
2.1.	WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI – PODSUMOWANIE „DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIASTA WEJHEROWA”	10
2.2.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	13
	SFERA SPOŁECZNA	13
	SFERA GOSPODARCZA	28
	SFERA ŚRODOWISKOWA	36
	SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	41
	SFERA TECHNICZNA	51
2.3.	SYNTEZA DIAGNOZY SZCZEGÓŁOWEJ OBSZARU REWITALIZACJI	60
3.	INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ	64
3.1.	USPÓJNIONA WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI WEJHEROWA	64
3.2.	INTEGRACJA WIZJI, CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ	66
4.	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	71
4.1.	PLANOWANE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	71
	CEL 1. POPRAWA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ OBSZARU REWITALIZACJI	73
	CEL 2. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI	98
4.2.	CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.	117
5.	SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA	123
6.	MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.	124
7.	REALIZACJA ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTNERSTWA	136
7.1.	IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI	136
7.2.	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA RÓŻNYCH ETAPACH PRZYGOTOWANIA PROGRAMU	139
7.3.	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I OCENY REALIZACJI PROGRAMU	143
7.4.	OPIS WŁĄCZENIA PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZGODNIE Z ART. 36 USTAWY WDROŻENIOWEJ	145
8.	ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA	147
8.1.	OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAM REWITALIZACJI	147

8.2. RAMOWY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	150
9. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA	152
9.1. METODYKA MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	152
9.2. MONITOROWANIE POSTĘPU W REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	153
9.3. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z UŻYCIEM INFORMACJI O STANIE OBSZARU REWITALIZACJI.....	156
9.4. OCENA AKTUALNOŚCI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	158
10. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY	159
10.1. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU MIASTA WEJHEROWA NA LATA 2023-2033	159
10.2. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W WEJHEROWIE NA LATA 2021-2027.....	161
10.3. POWIĄZANIA ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA WEJHEROWA	162
10.4. POWIĄZANIA Z PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO ORAZ STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA.....	162
PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO.....	162
STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO.....	164
11. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO	167
12. KOMITET REWITALIZACJI.....	168
13. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI.....	170
14. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI WEJHEROWA W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	170
14.1. ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	170
14.2. ZAKRES MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY.....	171
14.3. MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI.....	175
ZAŁĄCZNIKI	175
SPIS TABEL	176
SPIS RYSUNKÓW	177
SPIS FOTOGRAFII	177

1. WSTĘP I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA

Z definicji rewitalizacji, ujętej w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹ wynika, że obejmuje ona proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (przedsięwzięcia powiązane wzajemnie, obejmujące kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe), skoncentrowane terytorialnie oraz integrujące lokalną społeczność, gospodarkę i przestrzeń, prowadzone w sposób zaplanowany z udziałem gminnego programu rewitalizacji (GPR).

Miasto Wejherowo uruchomiło proces rewitalizacji w 2008 r., w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2008-2015, który umożliwił wdrożenie pierwszych działań naprawczych na terenie uznanym za zdegradowany.

Wyjściowy program rewitalizacji Wejherowa (Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2008-2015) (LPR 2008-2015) podlegał dwukrotnej aktualizacji. Pierwsza² oraz druga³ nowelizacja przyczyniła się do wypracowania zasięgu obszaru rewitalizacji, obejmującego Śródmieście oraz tereny bezpośrednio sąsiadujące, o łącznej powierzchni 151,62 ha, zamieszkanego przez 7 573 mieszkańców. Ponadto, program wyróżnił obszar zdegradowany, charakteryzujący się wysoką intensyfikacją zjawisk problemowych, w szczególności relatywnie wysokim na tle miasta poziomem ubóstwa, wykluczenia, przestępczości oraz wykroczeń. Wskazany obszar zdegradowany zlokalizowany był w południowej części obszaru rewitalizacji (ściśle Śródmieście oraz m.in. Park Miejski im. A. Majkowskiego), zajmował areal 45,62 ha oraz był zamieszkiwany przez 2292 mieszkańców.

Kolejny plan odnowy i ożywienia miasta, pn. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022 (LPR do 2022) przyjęto uchwałą Rady Miasta w kwietniu 2017 r.⁴ Dokument został wdrażany zgodnie z uchwałą Rady Miasta Wejherowa nr VIIk/XXXVI/429/2017 z dnia 12 września 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022. LPR opracowano dla fragmentu miasta, wyznaczonego na podstawie kryteriów społecznych, gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych. Obszar zdegradowany obejmował zasięgiem Śródmieście oraz Dzielnicę Zachodnią Wejherowa, o całkowitej powierzchni 313,05 ha, co stanowiło 13,63 % powierzchni gminy. Był zamieszkiwany przez 21 184 osoby. Dotyczył terenu, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy polegający m.in. na koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami m.in. w sferze gospodarczej (np. duża liczba bezrobotnych, niewystarczający stopień przedsiębiorczości), środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia), czy technicznej (np. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym).

¹ t.j. Dz. U. 2021 poz. 485, z 2023 r. poz. 28.

² Zgodnie z uchwałą nr Vlk/XXXVI/408/2009 Rady Miasta Wejherowa z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie przyjęcia nowelizacji programu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2008-2015”.

³ Zgodnie z uchwałą nr VIk/XLII/514/2014 Rady Miasta Wejherowa z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie przyjęcia nowelizacji programu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2008-2015”.

⁴ Uchwała nr VIIk/XXXI/368/2017 Rady Miasta Wejherowa z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022.

Obszar rewitalizacji, według LPR 2008-2015, stanowił fragment miasta obejmujący część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierzano prowadzić rewitalizację. Dotyczył terenów o zintensyfikowanej zabudowie w Śródmieściu oraz w Dzielnicy Zachodniej. Zamieszkiwany był przez 10 355 osób, co stanowiło 21,23% mieszkańców miasta Wejherowa. Zajmował powierzchnię 109,50 ha (4,77% powierzchni Gminy Miasta Wejherowa).

Pomimo wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, niektóre części miasta doświadczały mniejszych przemian niż zakładane, a zdiagnozowane problemy nie uległy widocznej poprawie. Dodatkowo niekorzystne uwarunkowania zewnętrzne, związane m.in. ze zmianami czynników makroekonomicznych lub epidemią COVID-19, wpłynęły na ograniczenie pozytywnych efektów zachodzących zmian. Stanowiło to punkt wyjścia dla zaprogramowania interwencji rewitalizacyjnej Wejherowa na kolejne lata.

Poprzedni, zaktualizowany Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022, opracowany na podstawie ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 nr 16 poz. 95 ze zm.), stracił ważność. Obecnie Miasto Wejherowo przystąpiło do opracowania kolejnej edycji programu, o którym mowa w rozdz. 4 ustawy o rewitalizacji, mając na celu kontynuowanie tego procesu po 2023 r.

W związku z wygaśnięciem okresu przejściowego dla pozaustawowych programów rewitalizacji z końcem 2023 r., kontynuowanie procesu rewitalizacji od dnia 1 stycznia 2024 r. jest możliwe jedynie w procedurze ustawy o rewitalizacji (art. 52 ust. 1). Z tego powodu Miasto Wejherowo zainicjowało opracowanie gminnego programu rewitalizacji w perspektywie do 2033 r., w myśl uchwały nr VIIIk/XLII/558/2023 Rady Miasta Wejherowa z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033⁵.

W ramach pierwszego etapu procedury opracowania GPR **wyznaczono, zgodnie z kryteriami art. 9 ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, który zajmuje 4,6% powierzchni miasta (123 ha) oraz jest zamieszkiwany przez 23% ogólnej populacji miasta (10 175 osób)**⁶.

Dla tego terenu przygotowano Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowie na lata 2024-2033 (GPR Miasta Wejherowa, GPRW), zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji, łącząc wiedzę ekspercką o procesie z wiedzą mieszkańców Wejherowa o obszarze rewitalizacji. Model partycypacyjny w tworzeniu programu polegał na zabezpieczeniu informacji o potrzebach rewitalizacyjnych mieszkańców obszaru rewitalizacji i ujęciu ich w formie propozycji przedsięwzięć w GPR. Do programu zgłoszono zarówno przedsięwzięcia stanowiące kontynuację dotychczasowych działań (w szczególności dotyczących odnowy Śródmieścia), jak i nowe projekty dotyczące zagospodarowania terenów przestrzeni publicznych, mające zwiększyć efektywność i synergię procesu rewitalizacji.

GPRW spełnia wymogi uspołecznienia wynikające z rozdz. 2 ustawy o rewitalizacji – procedury konsultacyjne prowadzono na każdym etapie prac, zgodnie z zasadami określonymi w art. 6 ww. ustawy.

⁵ Zgodnie z uchwałą nr VIIIk/XLII/558/2023 Rady Miasta Wejherowa z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033.

⁶ Zgodnie z uchwałą nr VIIIk/XXXIX/537/2022 Rady Miasta Wejherowa z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Wejherowa.

Proces rewitalizacji Wejherowa składa się nie tylko z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ale wspierany jest również różnymi politykami miejskimi, które wzmacniają jego efekty. To podejście zostało szczególnie wykorzystane w procesie opracowania GPRW, który został uzupełniony m.in. o przyjęte w ostatnim czasie założenia horyzontalne, które opierają się na szeroko rozumianej zasadzie równości, oznaczającej politykę przeciwdziałania różnym formom potencjalnego wykluczenia, typową dla dojrzałych demokracji. Miasto, angażując się w przyjęcie wytycznych programów równościowych o charakterze międzynarodowym (LSE Equity, Diversity and Inclusion) oraz ponadlokalnym, umożliwiło wykorzystanie standardów i zasad polityk równościowych w pracach nad programem rewitalizacji. Tym samym GPRW, jako pierwszy dokument lokalny, będzie realizowany z poszanowaniem zasad niżej wymienionych dokumentów kierunkowych.

Pierwszym programem horyzontalnym bliskim polityce rewitalizacyjnej Miasta Wejherowa jest LSE Equity, Diversity and Inclusion. LSE jest członkiem Advance HE⁷, która doradza i bada równość, różnorodność i włączenie w sektorze szkolnictwa wyższego. Ponadto, LSE angażuje się w budowę zróżnicowanego, sprawiedliwego i prawdziwie włączającego społeczeństwa. Działa na rzecz likwidowania wszelkich rodzajów dyskryminacji, przemocy na tle seksualnym, znęcania się, molestowania i przestępstw związanych doświadczeniem nienawiści, a także do zapewniania źródeł wsparcia. Program ma charakter międzynarodowy.

W perspektywie ponadlokalnej Wejherowo jako gmina stowarzyszona na terenie Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot, przystąpiła w 2021 r. do Standardu Minimum Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami i Otoczenia⁸. Dokument wprowadza zakrojone na szeroką skalę rozwiązania systemowe dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, służące poprawie jakości życia osób z niepełnosprawnościami w lokalnych społecznościach. Określa możliwe do realizacji, praktyczne interwencje na rzecz włączenia społecznego mieszkańców wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem z powodu braku pełnej sprawności.

Jednocześnie miasto wdraża Standard Minimum w Integracji (SMI)⁹, opierający się na podejściu mainstreamingowym – włączania migrantów w pomorskie życie w sposób, jaki dotyczy wszystkich mieszkańców województwa. Standard stanowi odpowiedź na strategiczny cel OMGGG i Pomorza, jakim jest osiedlanie imigrantów i tworzenia warunków dla zarządzania migracjami na poziomie lokalnym. W ramach przynależności do Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot, Wejherowo bierze również udział w unijnym projekcie pn. Europejska Platforma Integracji Miast (EPIC), finansowanym z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.

Ponadto GPRW wpisuje się również w wymogi sformułowane względem strategii terytorialnych, o których mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia ogólnego dla polityki spójności na lata 2021-2027¹⁰

⁷ Advance HE, Equality Charters, <https://www.advance-he.ac.uk/equality-charters>.

⁸ Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, *Standard Minimum Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami i Otoczenia*, Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot 2021, <https://www.metropoliagdansk.pl/upload/files/STANDARD%20MINIMUM%20OZN.pdf>.

⁹ Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, *Standard Minimum w Integracji (SMI)*, Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot 2020, <https://www.metropoliagdansk.pl/metropolitalne-wiadomosci/standard-minimum-dla-imigrantow-pilne-zadanie-dla-samorzadow/>.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

oraz art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027¹¹ (tzw. ustawa wdrożeniowa).

Spełnienie przez GPRW wymogów uwarunkowań polityki spójności UE umożliwia ubieganie się o dofinansowanie na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Zapisy GPRW uwzględniają także wymogi wynikające z Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, które formułują specyficzne cechy programów rewitalizacji, konieczne do wypracowania w nowych dokumentach.

Struktura GPRW zawiera w sobie zarówno elementy obligatoryjne wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, jak i zagadnienia wymagane od strategii Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT), o których mowa w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej. Poniżej dokonano zestawienia kluczowych elementów dokumentu GPRW, udowadniając spełnienie wymogów i ustawy o rewitalizacji, i przewidzianych dla strategii IIT.

Tab. 1. Elementy struktury GPRW na lata 2024-2030 na tle wymogów ustawy wdrożeniowej dla strategii IIT

Wymogi dla strategii IIT wynikające z art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej	Odpowiadające elementy GPRW na lata 2024-2030 wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji	Cechy GPRW wynikające z Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027
Synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	Rozdz. 2. Diagnoza obszaru rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> kompleksowość podjęcie zintegrowane koncentracja
	Rozdz. 2.1. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – podsumowanie „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa”	
	Rozdz. 2.2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	
	Rozdz. 2.3. Synteza diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji	
Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu	Rozdz. 3. Integralność systemu wizji, celów i kierunków działań	<ul style="list-style-type: none"> kompleksowość podjęcie zintegrowane koncentracja
	Rozdz. 3.2. Integracja wizji, celów, kierunków działań i przedsięwzięć	

¹¹ Dz. U. 2022 poz. 1079.

<p>powiązanych z realizacją właściwego programu</p>	<p>Rozdz. 4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zasady komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych
<p>Listę projektów realizujących cele wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami</p>	<p>Rozdz. 4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne</p> <p>Rozdz. 4.1. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne</p> <p>Rozdz. 4.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych</p> <p>Rozdz. 6. Mechanizmy służące integrowaniu działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kompleksowość • podejście zintegrowane • koncentracja • zasady komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych
<p>Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT</p>	<p>Rozdz. 7. Realizacja zasady partycypacji społecznej i partnerstwa</p> <p>Rozdz. 8. Zarządzanie GPRW</p> <p>Rozdz. 9. System monitorowania i oceny GPRW</p> <p>Rozdz. 12. Komitet Rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podejście zintegrowane

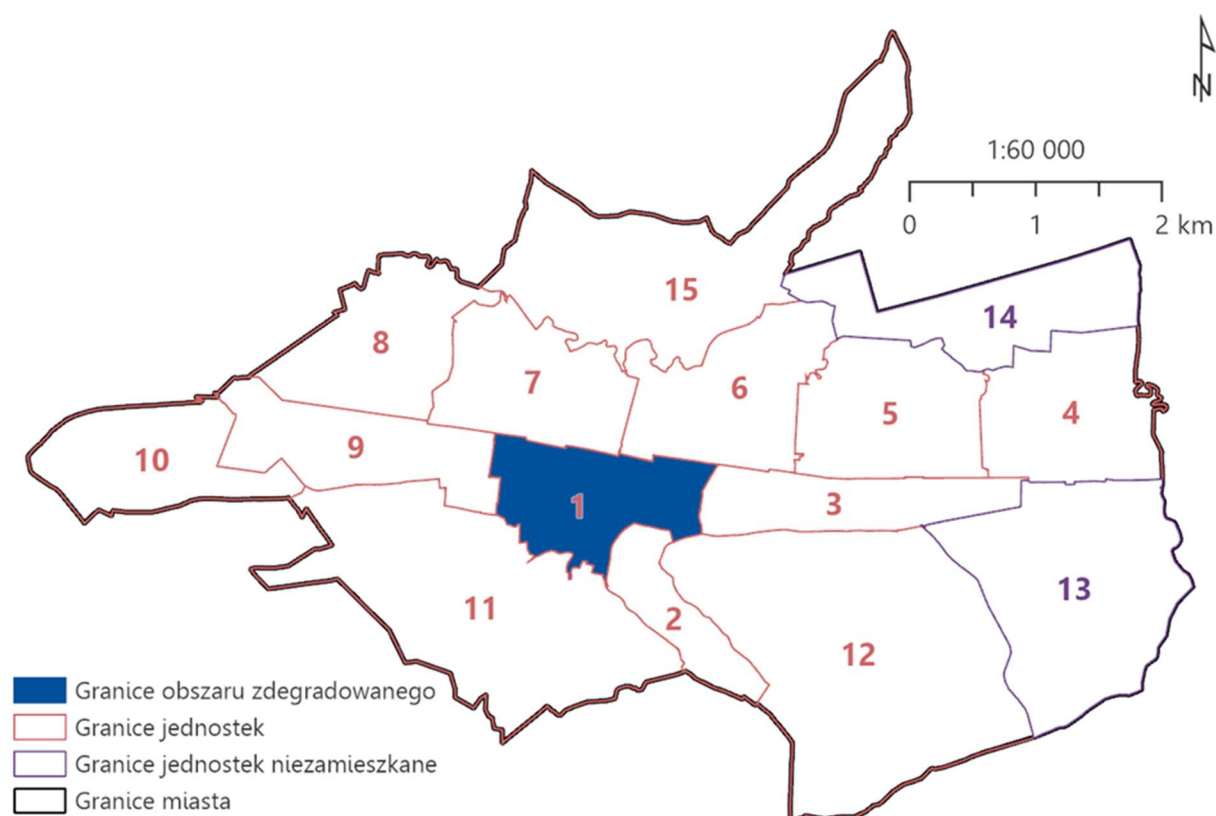
Źródło: opracowanie własne.

2. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

2.1. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI – PODSUMOWANIE „DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY MIASTA WEJHEROWA”

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczono w wyniku badania ujętego w dokumencie „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i delimitacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa”, a następnie potwierdzonym uchwałą nr VIIIk/XXXIX/537/2022 Rady Miasta Wejherowa z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Wejherowa. Badanie objęło analizę wszystkich zagadnień kryzysowych wymienionych w ustawie o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) – w sumie wykorzystano łącznie 31 mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników, z czego 14 odniosło się do sfery społecznej, 5 do sfery gospodarczej, 2 – sfery środowiskowej, 4 – sfery przestrzenno-funkcjonalnej i 6 do sfery technicznej.

Obszar rewitalizacji pokrywający się w obszarze zdegradowanym objął historyczne założenie Wejherowa, położone w ścisłym centrum miasta. Zajmuje 4,6% powierzchni miasta (123 ha) i jest zamieszkały przez 23% mieszkańców gminy (10 175 osób) – tym samym spełnia wymogi ustawy o rewitalizacji, która jako maksymalną powierzchnię dopuszcza 20% terenu gminy, z kolei liczba mieszkańców nie może być większa niż 30% ogółu ludności gminy. Centralne położenie obszaru zdegradowanego/rewitalizacji zostało zaprezentowane na mapie poniżej.

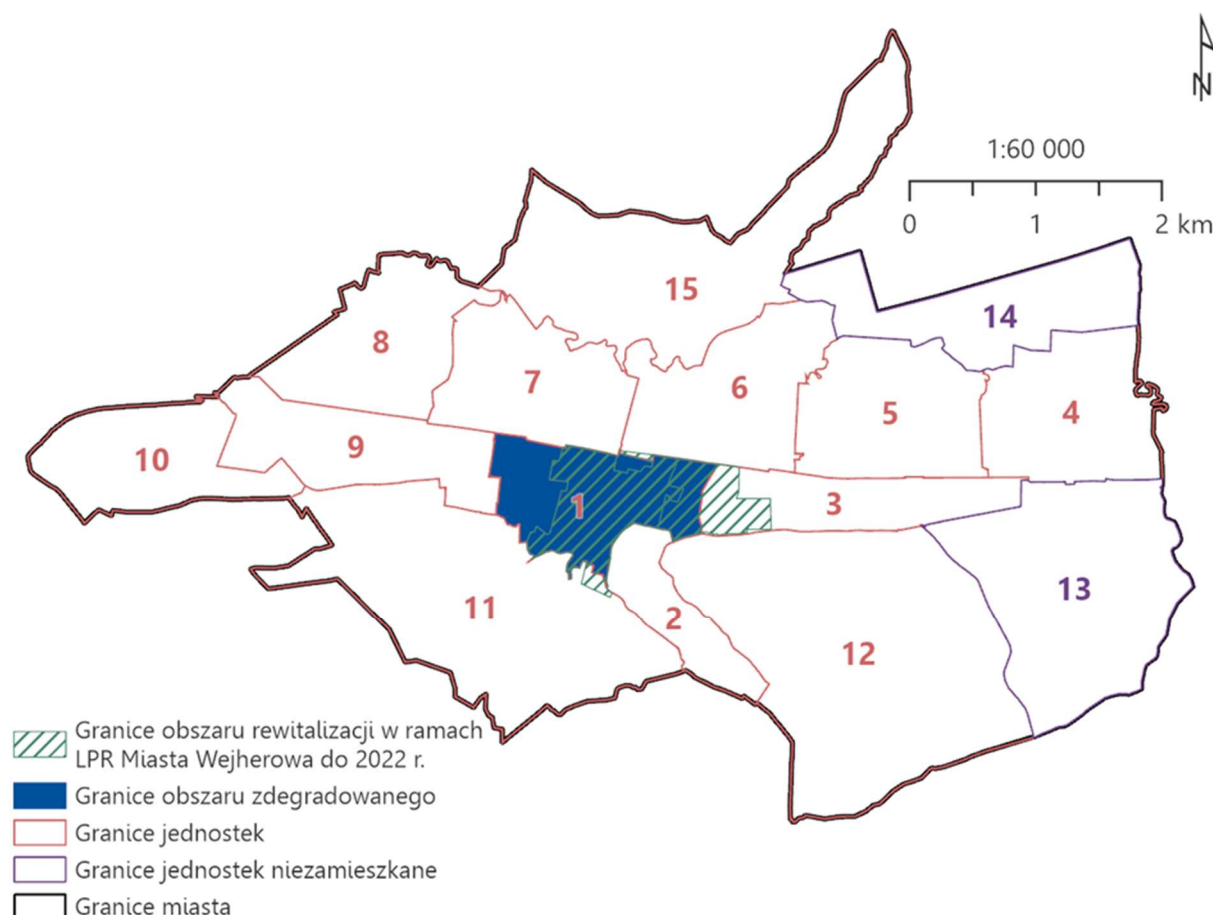

Rys. 1. Granice obszaru zdegradowanego w Wejherowie

Źródło: opracowanie własne.

Obszar ten charakteryzuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej, a także zjawiskami kryzysowymi w sferach pozaspołecznych – gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. Jednocześnie z uwagi na centralne położenie z historycznym układem urbanistycznym, zabytkowymi budynkami, parkami, wielofunkcyjną, centrotwórczą zabudową, ważną dla funkcjonowania miasta oraz pełnione funkcje symboliczne (siedziba władz, instytucje kultury), jest kluczowym miejscem na mapie Wejherowa. Tu – w Śródmieściu – koncentruje się życie kulturalno-społeczne, tu załatwia się sprawy urzędowe, korzysta z najrozmaitszych usług i sklepów, placówek edukacyjnych, tu, na łonie natury, spędza się wolny czas. Obszar rewitalizacji z powodu swojej rangi, dziedzictwa historycznego i pełnionych funkcji odgrywa kluczowe znaczenie dla rozwoju lokalnego, mając realną szansę stać się kołem zamachowym rozwoju całej gminy.

Obowiązujący obszar rewitalizacji w dużej mierze pokrywa się z wcześniejszym obszarem rewitalizacji, wyznaczonym na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022 (LPR do 2022), przyjętego uchwałą nr VIII/XXXI/368/2017 Rady Miasta Wejherowa z dnia 25 kwietnia 2017 r., obejmując nowy fragment miasta leżący na zachód w stosunku do dawnego obszaru, a pomijając wschodni fragment dawnego obszaru. Daje to możliwość z jednej strony kontynuacji prowadzonych działań, z drugiej zaś przygotowania interwencji dostosowanej do nowych potrzeb. Położenie obu obszarów rewitalizacji zostało przedstawione na mapie poniżej.

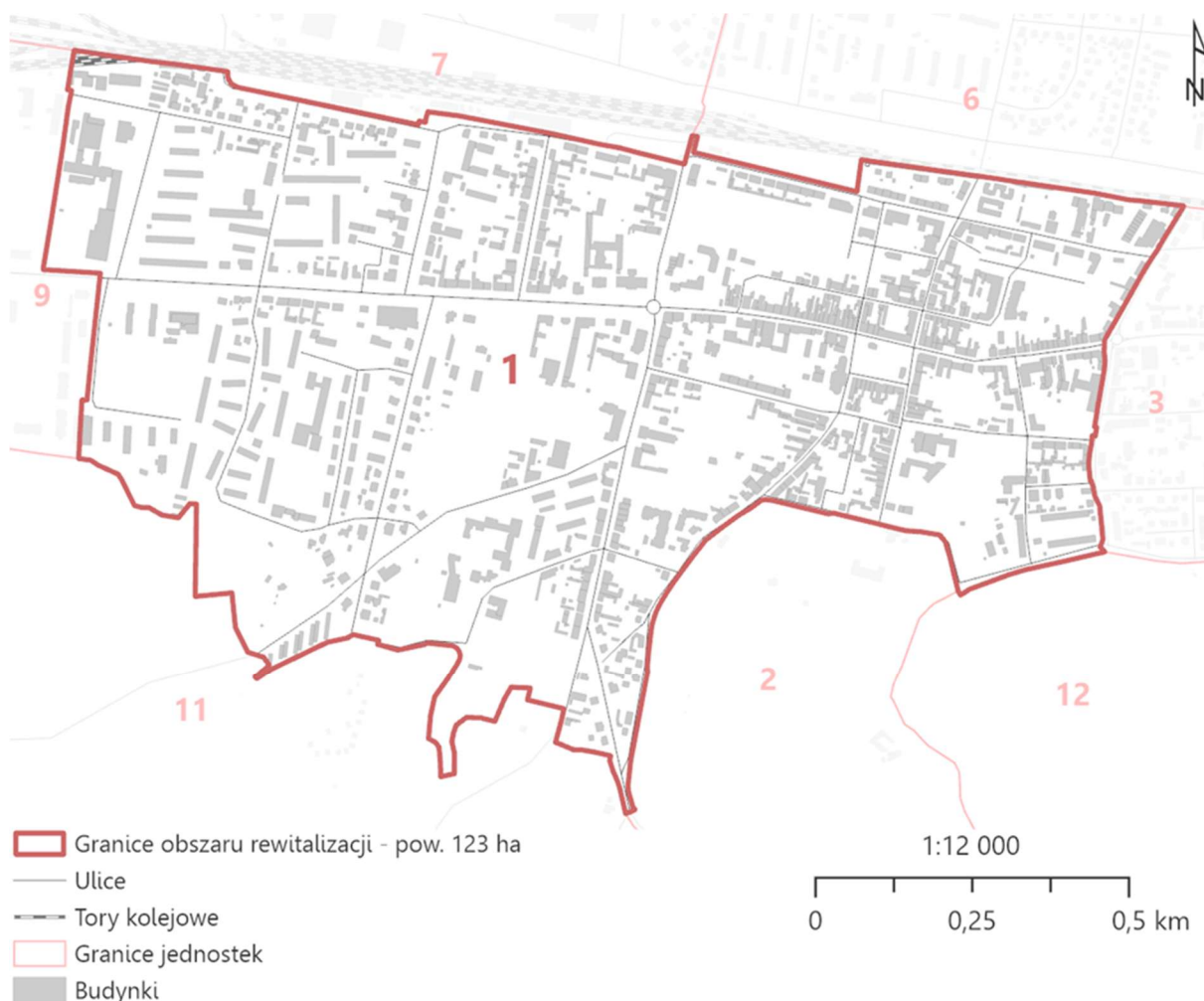
Rys. 2. Porównanie zasięgu obszaru rewitalizacji w obowiązującym LPR z obszarem rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji rozciąga się równoleżnikowo w części centralnej miasta, na południe od linii kolejowej. Obszar wyznaczono z uwzględnieniem obrębów geodezyjnych objął swoim zasięgiem następujące ulice:

- 10 Lutego (nr 1-11),
- 12 Marca (nr 203-250 oraz nieparzyste od 181),
- 3 Maja (poza nr 40),
- Abrahama (cała ulica),
- Bukowa (cała ulica),
- Dworcowa (cała ulica)
- Dzieci Syberyjskich (cała ulica),
- Gen. Jana Henryka Dąbrowskiego (cała ulica),
- Hallera (cała ulica),
- Harcerska (cała ulica),
- Inwalidów Wojennych (cała ulica),
- Judyckiego (nr nieparzyste),
- Kalwaryjska (poza nr 9),
- Klasztorna (cała ulica),
- Kopernika (cała ulica),
- Kościuszki (cała ulica),
- Kwiatowa (nr 1-14),
- Mickiewicza (cała ulica),
- Osiedle 1000-lecia PP (cała ulica),
- Osiedle Przyjaźni (cała ulica),
- Osiedle Staszica (poza nr 4),
- Parkowa (cała ulica),
- Plac Jakuba Wejhera (cała ulica),
- Przebendowskiego (cała ulica),
- Pucka (poza nr 49),
- Reformatów (cała ulica),
- Rzeźnicka (cała ulica),
- Sienkiewicza (cała ulica),
- Sobieskiego (nr 215-276, 278, 280 oraz 282-344),
- Spacerowa (cała ulica),
- Sportowa (poza nr 6 i 8),
- Strzelecka (cała ulica),
- Świętego Jacka (poza nr 19),
- Świętego Jana (cała ulica),
- Świętej Anny (cała ulica),
- Wałowa (cała ulica),
- Wniebowstąpienia (nr parzyste),
- Wybickiego (cała ulica),
- Zachodnia (poza nr 24),
- Zamkowa (nr nieparzyste).

Obszar rewitalizacji został zaprezentowany na mapie poniżej.

Rys. 3. Granice obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawiona w tym rozdziale diagnoza szczegółowa wyznaczonego obszaru rewitalizacji została opracowana z wykorzystaniem danych ilościowych, przy aktywnym udziale lokalnych interesariuszy, którzy wzięli udział w spacerze badawczym, debacie oraz badaniu ankietowym. Wnioski płynące z diagnozy zostały natomiast uzupełnione opiniami pracowników merytorycznych urzędu miasta w toku nieustrukturyzowanych wywiadów pogłębionych.

2.2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

SFERA SPOŁECZNA

Ogólna charakterystyka sfery społecznej w mieście i na obszarze rewitalizacji

W 2021 r. na obszarze rewitalizacji mieszkało 10 175 osób, co daje nieco ponad jedną piątą mieszkańców Wejherowa. Centrum miasta, które stanowi obszar rewitalizacji, charakteryzuje się dużą gęstością zaludnienia.

Miasto cechuje się stosunkowo stabilną sytuacją demograficzną, a spadek liczby mieszkańców jest w porównaniu do innych ośrodków miejskich niewielki. W latach 2017-2021 liczba mieszkańców miasta

uległa jednak zmniejszeniu o 2,9% - w Śródmieściu spadek ludności jest wolniejszy, w latach 2017-2021 wyniósł bowiem 2,25%.

Tab. 2. Zmiana liczby ludności na obszarze rewitalizacji i w Wejherowie w latach 2017-2021

Zmiany liczby ludności ogółem	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji	10 410	10 446	10 443	9 848	10 175
Liczba mieszkańców Wejherowa	49 927	49 798	49 502	49 099	48 462

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i UM Wejherowa.

W kontekście zmiany liczby ludności ważnym wskaźnikiem jest wielkość migracji – stosunek osób, które zamieszkały na obszarze do osób, które z niego się wyprowadziły. W przypadku obszaru rewitalizacji saldo migracji w ostatnich czterech badanych latach jest dodatnie. Zmiany liczby ludności przy uwzględnieniu migracji przedstawia tabela poniżej.

Tab. 3. Migracje na obszarze rewitalizacji w latach 2017-2021

Zmiany liczby ludności – migracje	2017	2018	2019	2020	2021
Napływ mieszkańców	371	849	471	339	416
Odptyw mieszkańców	451	422	447	272	325
Zmiana liczby ludności	-80	+427	+24	+67	+91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Wejherowa.

Drugim ważnym wskaźnikiem mającym wpływ na zmiany liczby ludności na danym terenie jest przyrost naturalny – porównanie liczby nowo urodzonych dzieci w stosunku do osób zmarłych w tym samym okresie. Z danych Urzędu Miejskiego w Wejherowie wynika, że w przypadku obszaru rewitalizacji spadek liczby ludności spowodowany jest właśnie negatywnym przyrostem naturalnym – małą liczbą urodzeń w stosunku do liczby zgonów. Zmiany liczby ludności w odniesieniu do przyrostu naturalnego przedstawia tabela poniżej.

Tab. 4. Przyrost naturalny na obszarze rewitalizacji w latach 2017-2021

Zmiany liczby ludności – przyrost naturalny	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba urodzeń na obszarze rewitalizacji	119	110	108	91	87
Liczba zgonów na obszarze rewitalizacji	176	200	191	235	204
Zmiana liczby ludności	- 57	-90	-83	-144	-117

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Wejherowa.

Ujemny przyrost naturalny pośrednio wskazuje także na inny problem szczególnie dotkliwy na obszarze rewitalizacji – starzenie się społeczności Śródmieścia. Od lat to niekorzystne z punktu widzenia równowagi demograficznej zjawisko pogłębia się. Struktura wieku mieszkańców obszaru rewitalizacji wskazuje, że rośnie stosunek osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym. Liczba

osób w wieku przedprodukcyjnym waha się, ale wobec widocznego spadku urodzeń należy założyć, że długofalowo będzie spadać.

O ile sytuacja Wejherowa pod względem struktury ludności wydaje dość stabilna, a zachodzące starzenie ludności następuje stosunkowo powoli – w 2021 r. udział osób w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 20,7%, osób w wieku produkcyjnym 58,2%, a osób w wieku poprodukcyjnym 21,2% - o tyle obszar rewitalizacji charakteryzuje się znacząco mniejszymi udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym – w 2021 r. osiągnął on 17,8% i osób w wieku produkcyjnym – 55,7%. Natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym jest znacząco większy w stosunku do reszty miasta – 25,9%. Szczegółowe informacje na temat zmieniającej się struktury ludności obszaru rewitalizacji w latach 2017-2021 przedstawia tabela poniżej.

Tab. 5. Struktura grup ekonomicznych w latach 2017-2021 na obszarze rewitalizacji w Wejherowie

Struktura ludności na obszarze rewitalizacji	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 682	1 710	1 900	1 675	1 749
Liczba osób w wieku produkcyjnym	6 263	6 059	5 945	5 348	5 675
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 520	2 677	2 598	2 831	2 636
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	16,1	16,6	18,9	17,0	17,8
Udział % osób w wieku produkcyjnym	60,2	58,0	56,9	54,3	55,7
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	24,2	25,6	24,8	28,7	25,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Wejherowa.

W Śródmieściu zjawisko starzejącego się społeczeństwa obszaru jest wyraźnie widoczne. W 2021 r. ponad jedna czwarta mieszkańców obszaru była w wieku poprodukcyjnym (2 636 osób).

Warto zauważyć, że osoby te nie stanowią jednolitej grupy społecznej, dzieląc się – zgodnie z podziałem wprowadzonym przez WHO na osoby w wieku podeszłym (65-75 lat – tzw. młoda starość), w wieku starszym (77-90 lat – tzw. późna starość) i osoby powyżej 90 r.ż. – w sędziwym wieku (długowieczność). Myśląc o osobach w wieku poprodukcyjnym, ich problemach i potrzebach, trzeba brać pod uwagę mieszkańców reprezentujących wszystkie te kategorie. O ile tzw. młodzi seniorzy są często w dobrej kondycji psychofizycznej, o tyle osoby w wieku bardziej zaawansowanym mogą potrzebować większego wsparcia w postaci usług opiekuńczych. W 2021 r. wśród seniorów z obszaru rewitalizacji 1 134 miało powyżej 75 r.ż. Osoby te stanowiły 11,14% ogółu mieszkańców na tym terenie. Badając rozłożenie przestrzenne tego zjawiska, widać, że koncentruje się ono właśnie w Śródmieściu – jego skala jest półtora razy większa niż przeciętna w mieście. Wartość wskaźnika dla obszaru wyniosła bowiem 111,4, a średnia referencyjna – 74,4.

Należy też założyć, że kolejne lata nie przyniosą odwrócenia tego trendu – na gęsto zabudowanym obszarze rewitalizacji, z powodu braku wolnej przestrzeni pod budownictwo mieszkaniowe, nie uda się stworzyć nowej atrakcyjnej oferty mieszkaniowej z myślą o nowych, młodych mieszkańcach, którzy by się tu chcieliby tu zamieszkać i założyć rodziny. Z tego powodu obszar rewitalizacji będzie w kolejnych latach dalej się starzał.

W kontekście obecnych i pogłębiających się w przyszłości wyzwań demograficznych kluczowe wydaje się objęcie polityką rewitalizacyjną osób starszych i dostosowanie działań do ich różnorodnych potrzeb, tak związanych z ich aktywizacją społeczną, fizyczną, kulturalną, jak i z umożliwieniem im jak najdłuższego samodzielnego funkcjonowania w ich dotychczasowym środowisku – czyli na obszarze rewitalizacji, a także wsparcia osób w podeszłym wieku na etapie stopniowej utraty samodzielności. Jakość życia starszych mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami i samotnych, zamkniętych w czterech ścianach, urasta do jednego z najważniejszych zadań stojących przed obecnie planowanym procesem rewitalizacji.

Problemy sfery społecznej

Oprócz niekorzystnych trendów demograficznych obszar rewitalizacji cechuje duże natężenie innych problemów społecznych. Śródmieście negatywnie wyróżnia się na tle miasta tak pod kątem liczby problemów, jak i często ich skali. Podczas diagnozy delimitacyjnej zbadano 14 potencjalnych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej. Aż w 11 przypadkach osiągnięte na tym terenie wartości wskaźników przekraczały średnią referencyjną, czyli średnią wartość wyliczaną dla całego miasta. W innych częściach miasta przekroczenia odnotowano o wiele rzadziej, od 3 do 6 razy.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że na obszarze rewitalizacji widoczna jest koncentracja osób słabiej radzących sobie pod względem ekonomicznym i społecznym. Osoby te znalazły się w trudnej sytuacji z różnych przyczyn, w tym z powodu ogólnej niezaradności życiowej, bierności zawodowej, trudnej sytuacji osobistej (głównie były to przewlekłe choroby i niepełnosprawności).

Najbardziej drastycznym zjawiskiem obecnym na obszarze rewitalizacji jest zła sytuacja materialna relatywnie sporej części mieszkańców. Stanowi ona przyczynę marginalizacji społecznej tych osób, które nie mogą w pełni i na równi z innymi funkcjonować w społeczeństwie.

W porównaniu do reszty Wejherowa w Śródmieściu mieszka najwięcej osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej. Na koniec 2021 r. takich osób na obszarze mieszkało 589, co stanowi 5,8% mieszkańców. Przy średniej dla miasta wynoszącej 29,1 na 1000 osób korzystających z zasiłków, na obszarze rewitalizacji osób korzystających z zasiłków było nieomal dwa razy więcej (57,9 na 1000 osób). W pozostałych częściach Wejherowa, z wyjątkiem jednego osiedla, osób takich było mniej niż średnio w mieście. Te i kolejne, bardziej szczegółowe dane dotyczące pomocy społecznej potwierdzają koncentrację ubóstwa w Śródmieściu, świadcząc o dużym zróżnicowaniu przestrzennym problemów społecznych w mieście oraz o istnieniu enklaw dobrobytu i biedy.

Osoby będące w trudnej sytuacji życiowej często korzystają z różnych zasiłków, w tym z kilku form wsparcia. Najwięcej zasiłków mieszkańcy obszaru pobierają z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby (845 na koniec 2021 r.), a także ubóstwa (273) i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (224). Szczegółowe dane porównujące sytuację w mieście do sytuacji na obszarze rewitalizacji prezentuje tabela poniżej, dobitnie świadcząc o skali kryzysu społecznego w Śródmieściu.

Na obszarze rewitalizacji występuje największa koncentracja osób otrzymujących świadczenia opieki społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Takich osób mieszka tu ponad dwukrotnie więcej niż średnio w mieście – 22,0 na 1000 osób w porównaniu do 9,9 średniej referencyjnej. W sumie problem ten dotyczy 224 osób, czyli 2,2% mieszkańców tego terenu.

Tab. 6. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Wejherowa i mieszkańców obszaru rewitalizacji w 2021 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba zasiłków pobieranych w Wejherowie	Liczba zasiłków pobieranych na obszarze	% udział obszaru rewitalizacji
Niepełnosprawność i długotrwała choroba	1 678	845	50,5%
Ubóstwo	616	273	44,3%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	433	224	51,8%
Bezrobocie	260	150	57,7%
Alkoholizm	145	64	44,1%
Przemoc w rodzinie	32	20	62,5%
Inne	435	388	89,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie.

W Śródmieściu mieszka także największa liczba osób pobierających świadczenia z opieki społecznej z powodu niepełnosprawności – pomoc z tego tytułu otrzymuje 171 osób, co stanowi 1,7% ogółu ludności obszaru. Choć liczba bezwzględna zdaje się niewielka, skala występowania tu tego problemu jest bardzo duża. Świadczy o tym osiągnięta wartość tego wskaźnika – 16,8 na 1000 osób – prawie trzykrotnie wyższa niż średnia dla miasta, która wyniosła 7,1. W sumie na obszarze pobieranych jest 845 zasiłków z powodu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby. Osoby z niepełnosprawnościami to często osoby starsze. Na szczególną marginalizację narażone są zaś osoby powyżej 75 r.ż., które wkraczają w tzw. późną starość. Z zebranych na potrzebę diagnozy delimitacyjnych danych wynika, że właśnie na obszarze występuje największa koncentracja osób w tym wieku (patrz poprzedni podrozdział).

O złej sytuacji materialnej mieszkańców będących najemcami lokali komunalnych położonych na obszarze rewitalizacji świadczą z kolei zaległości czynszowe – prawie trzykrotnie wyższe od przeciętnych zaległości w mieście (w 2021 r. – 1 005 642 zł na 1000 osób – przy średniej 377 717 zł).

Jednym z głównych powodów złej sytuacji finansowej jest utrata pracy i trudności w znalezieniu kolejnej. Choć sytuacja na rynku pracy w Wejherowie jest obecnie dobra i stabilna, a bezrobocie niskie, na tle miasta negatywnie wyróżnia się obszar rewitalizacji, gdzie liczba osób bezrobotnych jest wyższa, świadcząc o relatywnej przestrzennej koncentracji tego problemu. W 2021 r. wartość wskaźnika odnoszącego się do liczby osób bezrobotnych na 1000 osób wyniosła na obszarze 25,4, podczas gdy przeciętna dla miasta osiągnęła 19,6. Trzeba dodać, że jest to drugi najgorszy wynik w mieście. W liczbach bezwzględnych oznacza to, że w Śródmieściu zarejestrowanych osób, pozostających bez pracy, było 258, czyli 2,5% ogółu. 28% bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym – dotyczyło to 74 mieszkańców obszaru.

W badanym roku z ogólnej liczby bezrobotnych 54% to osoby długotrwale bezrobotne. Był to również drugi najgorszy wynik w mieście – 13,8 długotrwale bezrobotnych na 1000 osób przy średniej referencyjnej 9,9. W sumie osób pozostających powyżej dwóch lat bez pracy mieszkających na obszarze było 140, co stanowi 1,4% ogółu mieszkańców Śródmieścia. Szczegółowe dane porównujące sytuację w mieście do sytuacji na obszarze rewitalizacji prezentuje tabela poniżej. Analiza tych danych wskazuje, że choć około jedna trzecia bezrobotnych mieszka w Śródmieściu, to w porównaniu do problemu ubóstwa, niepełnosprawności i długotrwałych chorób, zjawisko to jest bardziej rozproszone przestrzennie i dotyczy także innych części miasta.

Tab. 7. Bezrobocie na obszarze rewitalizacji w 2021 r.

Zjawisko bezrobocia	Liczba osób w Wejherowie	Liczba osób na obszarze	% udział obszaru rewitalizacji
Bezrobotni ogółem	858	258	30,1%
Długotrwale bezrobotni	434	140	32,2%
Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym	199	74	37,8%

Źródło: opracowanie własne.

Kwestia bezrobocia w Wejherowie, w tym i na obszarze rewitalizacji, jest złożona i trudna do oceny. Na podstawie wywiadów z pracownikami merytorycznymi urzędu miasta można stwierdzić, że do pewnego stopnia dotyczy ono osób, które radzą sobie życiowo, wybierając pracę w szarej strefie, co świadczy nie tyle o trudnościach związanych ze znalezieniem zatrudnienia, ile o unikaniu obowiązku podatkowego lub innych zobowiązań. Z drugiej strony, faktyczne bezrobocie, szczególnie długotrwałe, prowadzi do wielu negatywnych zjawisk społecznych, w tym oprócz ubóstwa do bierności życiowej, braku poczucia kontroli nad własnym życiem, obniżeniem nastroju, stanów lękowych i depresyjnych, uzależnień i przemocy domowej.

O tym, że po części bezrobocie, prowadzące do szeregu problemów psychicznych, jest na obszarze rewitalizacji faktyczne, świadczy wysoka liczba niebieskich kart założonych na tym terenie. Pod względem zidentyfikowanej przemocy domowej jest to najgorsza sytuacja w mieście – wartość wskaźnika odnoszącego się do tego problemu prawie dwukrotnie przekracza średnią referencyjną (4,8 niebieskich kart na 1000 osób w porównaniu do 2,8 dla miasta). Najczęstszym powodem rozpoczęcia tej procedury są uzależnienia i właśnie brak pracy. Dla przypomnienia: z powodu bezrobocia 150 mieszkańców obszaru rewitalizacji otrzymuje zasiłek z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie (MOPS), z powodu alkoholizmu – 49 osób.

Faktyczne bezrobocie, którego skalę trudno oszacować, na pewno wymaga działań zapobiegawczych, które prowadzone są na bieżąco przez Powiatowy Urząd Pracy i MOPS, organizujący m.in. prace społecznie użyteczne. Podobnie dzieje się w przypadku procedury niebieskiej karty, którą na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z dn. 20 czerwca 2010 r., Dz. U. nr 125 poz. 842) prowadzą przedstawiciele MOPS, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. Działania prowadzone w ramach procesu rewitalizacji mogłyby wzmocnić funkcjonujące rozwiązania ogólnomiejskie.

Z kolei za pomocą polityki rewitalizacyjnej skutecznie można w Wejherowie prowadzić działania na rzecz podnoszenia kapitału społecznego, aktywizacji społecznej i obywatelskiej, większej integracji społecznej. O bierności w tej sferze świadczy niski udział mieszkańców w życiu kulturalnym i publicznym. Niestety również pod tym względem obszar rewitalizacji negatywnie wypada na tle miasta. O małej aktywności kulturalnej świadczy liczba użytkowników bibliotek publicznych – pod względem wielkości jest to drugi najgorszy wynik w mieście. W Śródmieściu wartość tego wskaźnika wyniosła 114,5 na 1000 mieszkańców – średnia referencyjna – 127,7. W sumie z bibliotek korzysta 739 czytelników – 7,3% ogółu mieszkańców obszaru. Dane te mogą jednak wskazywać nie tyle na brak aktywności jako takiej, ile na mniejszą w porównaniu do innych części miasta liczbę osób o wyższym kapitale kulturowym.

Również pod względem poziomu edukacji, który w dużej mierze wpływa na poziom kapitału społecznego, obszar rewitalizacji wypada gorzej, choć w tym przypadku tylko niewielkim stopniu wykracza poza średnią referencyjną – wartość wskaźnika liczba uczniów, którzy nie otrzymali promocji do klasy wyższej lub zrezygnowali z nauki na 1000 osób, wyniosła 2,8, przekraczając średnią dla miasta o 0,1. W roku szkolnym 2021/2022 w takiej sytuacji znalazło się 28 uczniów. Wsparcie uczniów z obszaru rewitalizacji, w tym ich aktywizacja pod względem społecznym i kulturalnym, celowane działania edukacyjne, organizacja czasu wolnego, jawią się ważnym elementem interwencji rewitalizacyjnej, wpływającym pozytywnie na postawę młodych mieszkańców obszaru rewitalizacji. Po pierwsze, szeroko rozumiana aktywizacja powinna przełożyć się na ich postawę proedukacyjną i zachętę do dalszej nauki. Jest to ważne także w obliczu zdiagnozowanego zjawiska bezrobotnych mieszkańców z wykształceniem podstawowym, którzy stanowią prawie jedną trzecią ogółu bezrobotnych w mieście. Kontynuowanie edukacji i zdobywanie kompetencji zawodowych wydaje się obecnie kluczowe na rynku pracy. Po drugie, wobec obserwowanych negatywnych trendów demograficznych objęcie działaniami młodzieży byłoby ważne w kontekście budowy poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania.

Listę problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji zamyka kwestia bezpieczeństwa mierzona liczbą przestępstw i wykroczeń. Z zebranych danych wynika, że w tym przypadku sytuacja zaobserwowana w Śródmieściu nie jest szczególnie zła w porównaniu z resztą Wejherowa. Liczba odnotowanych tu na koniec 2021 r. przestępstw jest co prawda nieco wyższa niż średnio w mieście (24,4 na 1000 mieszkańców w porównaniu do 19,0 średniej referencyjnej – w sumie 248 przestępstw), jednak w innych częściach miasta przekroczenia są o wiele większe – siedmio- i trzykrotne. Jeśli chodzi natomiast o wykroczenia, sytuacja na obszarze jest całkiem dobra w porównaniu do innych osiedli – 40,8 wykroczeń na 1000 osób przy średniej dla miasta 50,2 – w sumie odnotowano 415 wykroczeń.

Potencjały sfery społecznej

Choć obszar rewitalizacji charakteryzuje się kumulacją i często dużym natężeniem problemów społecznych, posiada sporo silnych potencjałów związanych z tą sferą, na których można się oprzeć przy planowaniu interwencji rewitalizacyjnej.

Przede wszystkim potencjałem są aktywni mieszkańcy, w tym część mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy spędzają czas w przestrzeniach publicznych i półpublicznych Śródmieścia, czują silny związek z tym miejscem, są dumni z zachodzących tu zmian. Mieszkańcy obszaru, a także inni interesariusze, którzy pracują na obszarze, prowadzą tu działania o charakterze społecznym czy korzystają z tutejszej oferty, identyfikują ważne, ikoniczne miejsca w Śródmieściu, które stanowią symbol zachodzących

zmian, a jednocześnie są miejscami spotkań. Ankiety zebrane po spacerze badawczym, który odbył się na obszarze rewitalizacji, świadczą o tym, że Śródmieście, w tym położone tu parki, szczególnie Cedron i Kaszubski, niektóre ulice, zwłaszcza Wałowa i Kopernika, skwer Osowickiej czy deptak z rynkiem, a także Wejherowskie Centrum Kultury stanowią ważne i ulubione miejsca spotkań, pełniąc ważną rolę integracyjną wśród interesariuszy. Ponad dwie trzecie badanych ocenia obszar rewitalizacji jako przyjazne i atrakcyjne miejsce spotkań, co świadczy o pozytywnym nastawieniu do zmian, które zaszły w wyniku wcześniejszych działań rewitalizacyjnych.

Fot. 1. Zrealizowany w ramach wcześniejszych działań rewitalizacyjnych Park Cedron – jedno z popularnych miejsc integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji

Fot: Edyta Tomczyk

O aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji i ich kapitale społecznym świadczy też duża liczba osób, które posiadają Wejherowską Kartę Mieszkańca. Takich osób jest 809 i jest to drugi najlepszy wynik w mieście. Osiągnięty w Śródmieściu wynik 79,5 na 1000 osób jest wyższy od średniej dla miasta, która wyniosła 73,5.

Mieszkańcy, którzy wzięli udział w spacerze badawczym i debacie, w wielu przypadkach reprezentowali różne grupy formalne, w tym organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji. Również pod względem koncentracji NGO obszar wyróżnia się na tle miasta, stanowiąc inny ważny potencjał sfery społecznej. Wartość wskaźnika „liczba NGO na 1000 osób” w Śródmieściu wyniosła 5,6, przekraczając średnią referencyjną 3,1 i będąc trzecim najwyższym wynikiem w mieście. W sumie na obszarze jest zarejestrowanych 57 różnych organizacji pozarządowych, na które składają się stowarzyszenia, kluby sportowe, kluby uczniowskie, ochotnicza straż pożarna. Szczegółowy podział NGO w zależności od typu działalności został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tab. 8. Typy NGO zarejestrowane na obszarze rewitalizacji

Rodzaj organizacji	Liczba
Stowarzyszenia aktywne z wpisem do KRS	35
Kluby sportowe	10
Uczniowskie kluby sportowe	1
Oddziały/koła	6
Ochotnicze straże pożarne	2
Stowarzyszenia zwykłe	3
Razem	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Wejherowie.

Do szczególnie ważnych potencjalnych partnerów procesu rewitalizacji znajdujących się w Śródmieściu można zaliczyć organizacje pozarządowe, których działalność z jednej strony przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, a z drugiej ma charakter aktywizacyjny.

W ramach pierwszej kategorii organizacji szczególnie ważne – w obliczu zdiagnozowanych grup mieszkańców narażonych na marginalizację czy wykluczenie społeczne – są organizacje, które skupiają się na wsparciu osób starszych i z niepełnosprawnościami. Należą do nich:

- Fundacja „Razem po sukces” – prowadząca klub integracyjny dla dzieci TAO przy ul. Hallera 1a i sklep charytatywny przy ul. Sobieskiego 252,
- Wejherowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Autyzmem – prowadzące działania aktywizacyjne, w tym wspierające rozwój zawodowy, dzieci i młodzieży z autyzmem przy ul. Sobieskiego 279,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek” – prowadzące Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi w sferach społecznej, fizycznej oraz psychicznej, jak również wspierający pozafinansowo osoby niepełnosprawne i ich rodziny w trudnej sytuacji życiowej (siedziba ŚDS znajduje się na ul. Odrębnej 17 – poza obszarem rewitalizacji, Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego – Oddział Kaszubski),
- Polski Związek Niewidomych Wejherowo – z siedzibą przy ul. Sobieskiego 255,
- Polski Związek Głuchych – koło terenowe Wejherowo – z siedzibą przy ul. Sobieskiego 277C,
- Integracyjne Stowarzyszenie Sportowe „START” – leżący poza obszarem, który zajmuje się upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu ze szczególnym uwzględnieniem środowiska niepełnosprawnych osób dorosłych i dzieci oraz ich rodzin – z siedzibą przy ul. Gdańskiej 30.

W ramach drugiej kategorii organizacji można natomiast wymienić:

- Stowarzyszenie Wejherowski Uniwersytet Trzeciego Wieku – zarejestrowane w 2019 r., prowadzące działania edukacyjno-aktywizacyjne dla osób starszych; jest niezwykle ważnym miejscem na mapie społecznej obszaru rewitalizacji, organizacją kojarzącą się obszarem

i przyczyniającą się do jego wyjątkowego charakteru (na podstawie badania ankietowego) – z siedzibą przy ul. Kopernika 13,

- Organizacje harcerskie: Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa „Trzy Pióra”, ZHP z siedzibą przy Kalwaryjskiej 9 i ZHR z siedzibą przy Strzelecką 7 – prowadzące działania na obszarze rewitalizacji skierowane przede wszystkim do młodzieży.
- Za potencjał w sferze społecznej uznaje się także ogólnomiejskie organizacje reprezentujące społeczeństwo obywatelskie – ciała, gremia, grupy formalne i nieformalne, które z uwagi na swoje kompetencje, doświadczenie i aktywność mogą skutecznie włączyć się do procesu rewitalizacji, wspierając go lub współtworząc. Do takich ciał można zaliczyć:
- Wejherowski Zespół do spraw seniorów – powołany w 2018 r. przez prezydenta, w skład którego weszli przedstawiciele organizacji działających na rzecz osób starszych: Stowarzyszenia Akademia Złotego Wieku, Uniwersytet Trzeciego Wieku; Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych; Wejherowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku YMCA, Stowarzyszenia Wejherowska Wspólnota Pokoleń, Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów,
- Młodzieżowa Rada Powiatu Wejherowskiego - powoływana od 2019 r. przez starostę powiatu, składa się z przedstawicieli samorządów uczniowskich szkół ponadpodstawowych,
- Rada Powiatu Wejherowskiego,
- Rada Miasta Wejherowa,
- Starostwo powiatowe w Wejherowie z siedzibą przy ul. 3 Maja 4.

Z uwagi na wyzwania związane ze zmianami klimatu ważną organizacją działającą na terenie miasta jest Pomorski Alarm Ekologiczny – powstała w 2019 r. organizacja proekologiczna o charakterze aktywizacyjno-edukacyjnym jest kontynuacją Wejherowskiego Alarmu Smogowego – Organizacja Ekologiczna (ul. Przemysłowa 35).

Równie ważnym potencjałem związanym ze sferą społeczną są instytucje, w tym instytucje publiczne, działające na obszarze rewitalizacji, związane z pomocą społeczną i kulturą. Najważniejszą instytucją zajmującą się pomocą społeczną w Wejherowie jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, którego siedziba przy Kusocińskiego 17 mieści się poza obszarem rewitalizacji. Wejherowski MOPS jest prężną instytucją, która oprócz standardowej działalności angażuje się w różne działania mające na celu zmniejszenie wykluczenia społecznego, prowadzi m.in.:

- Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” – służący reintegracji społecznej i zawodowej osób narażonych na marginalizację z powodu niskich kwalifikacji, aktywizacji społecznej i zawodowej – jest to jedna z dwóch siedzib KIS w Wejherowie, znajdująca się na obszarze rewitalizacji;
- Klub seniora ¾ – klub z siedzibą przy Hallera 1a, powołany w 2003 r., pełni funkcję opiekuńczą i wspierającą związaną ze zwiększeniem aktywności życiowej, zachęcaniem do udziału w życiu społecznym, kulturalnym oraz zapobieganiem marginalizacji ze względu na wiek i stan zdrowia;
- świetlica opiekuńczo-wychowawcza nr 1 przy ul. Kopernika 16 – jest to jedna z dwóch placówek w mieście przeznaczona dla dzieci w wieku szkolnym; prowadzi zajęcia edukacyjne, profilaktyczne i wychowawcze, odrabianie lekcji, zajęcia wyrównawcze, zajęcia profilaktyczne.

W ramach innych działań MOPS prowadzi też prace społecznie użyteczne dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i grupę samopomocową dla opiekunów osób niepełnosprawnych.

Ponadto na obszarze rewitalizacji działają:

- Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – z siedzibą przy ul. Kościuszki 2,
- Polski Czerwony Krzyż. Pomorski Oddział Okręgowy, Oddział Rejonowy w Wejherowie – z siedzibą przy ul. Hallera 1,
- Dom Pomocy Społecznej w Wejherowie – z siedzibą przy ul. Przebendowskiego 1,
- Dom Pomocy Społecznej – z siedzibą przy ul. Św. Jacka 14.

Najważniejszą instytucją kultury na obszarze rewitalizacji jest Wejherowskie Centrum Kultury – Filharmonia Wejherowska, samorządowa instytucja. Jego nowoczesna siedziba jest jednym z najważniejszych miejsc symbolicznych na obszarze rewitalizacji. Ta wielofunkcyjna instytucja z salą koncertową na prawie 400 miejsc, której nazwa świadczy o aspiracjach miasta, jest miejscem najważniejszych wydarzeń kulturalnych, w tym koncertów, przedstawień teatralnych, wystaw, pokazów filmowych, najróżniejszych imprez i eventów. Odbывают się tu także stałe zajęcia artystyczne, skierowane głównie do młodzieży i dzieci, oraz warsztaty, wśród których wyróżniają się zajęcia wokalne (chóry Harmonia, Camerata Musicale) i teatralne (teatr ruchu, teatr tańca, teatr Oko, teatr Na styku Świata). Położona centralnie instytucja, przy głównych ulicach – Sobieskiego, Hallera, Dworcowej, nieopodal skweru Reginy Osowickiej, pełni rolę miejsca spotkań mieszkańców obszaru rewitalizacji i całego miasta.

Inne instytucje kultury działające na obszarze rewitalizacji lub w jego sąsiedztwie:

- Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej – w Parku Miejskim sąsiadującym z obszarem rewitalizacji przy ul. Zamkowej 2a – centrum kultury i nauki kaszubskiej; oprócz wystaw, wydarzeń i imprez odbywają się tu konferencje naukowe, spotkania autorskie z pisarzami i koncerty;
- Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Majkowskiego – z siedzibą przy ul. Kaszubskiej 14 w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji – pełni ważną rolę kulturalną – działają tu kluby książki, m.in. fantastycznej, organizowane są spotkania i warsztaty kompetencyjne;
- Muzeum Piaśnickie w Wejherowie – z siedzibą przy ul. św. Jacka 11 – muzeum historyczne, filia Muzeum Stutthof; siedziba w trakcie remontu; prowadzi działania edukacyjne;
- Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wejherowie – z siedzibą przy ul. Dworcowej 7;
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Gdańsku Filia w Wejherowie – z siedzibą przy ul. Rzeźnickiej 9.

Fot. 2. Wejherowskie Centrum Kultury – Filharmonia Kaszubska – najważniejsza instytucja kultury na obszarze rewitalizacji

Fot: Michał Cichocki

W Śródmieściu mieszczą się także placówki edukacyjne, które potencjalnie mogą służyć zarówno bazą infrastrukturalną (sale, sprzęt, boiska sportowe), jak i kadwą. Należą do nich: Szkoła Podstawowa nr 9 (Osiedle 1000-lecia 15), Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia, (ul. Dworcowa 6), Szkoła Podstawowa Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego (ul. Klasztorna 9), Powiatowy Zespół Szkół nr 2 im. Bohaterskiej Załogi ORP „Orzeł” w Wejherowie (ul. Strzelecka 9), I Liceum Ogólnokształcące im. Króla Jana III Sobieskiego w Wejherowie (ul. Bukowa 2c), Niepubliczna Szkoła Rzemiosła im św. Józefa (ul. Kalwaryjska 3). Potencjalnym partnerem procesu rewitalizacji może być położona w Centrum Kaszubsko-Pomorska Szkoła Wyższa (ul. Dworcowa 7), uczelnia prywatna prowadząca studia I i II stopnia m.in. na kierunku socjologia, zarządzanie, administracja.

W przypadku Wejherowa, miasta o bogatej historii i zabytkach, szczególnie ważnym potencjałem sfery społecznej, jest lokalne dziedzictwo niematerialne, do którego można odwoływać się, planując działania aktywizujące lokalną społeczność. Działania wykorzystujące bogatą lokalną historię, postaci

mieszkańców, tradycje czy zwyczaje pełnią w rewitalizacji ważną rolę – budują bowiem poczucie dumy z miejsca zamieszkania z powodu jego wyjątkowości, przywiązanie do miejsca i ludzi, co przekłada się na wzrost kapitału społecznego, większe zaangażowanie społeczne i obywatelskie, wzrost poczucia odpowiedzialności za sprawy lokalne. W przypadku Wejherowa dużym potencjałem jest bogata historia miasta, które było jednym prywatnym ośrodkiem miejskim na Pomorzu, i słynna Kalwaria Wejherowska, założona w połowie XVII w. W kontekście dawnej historii szczególnie ważną postacią był Jakub Wejher (1609-1657), dyplomata i urzędnik państwowy, założyciel miasta i kalwarii.

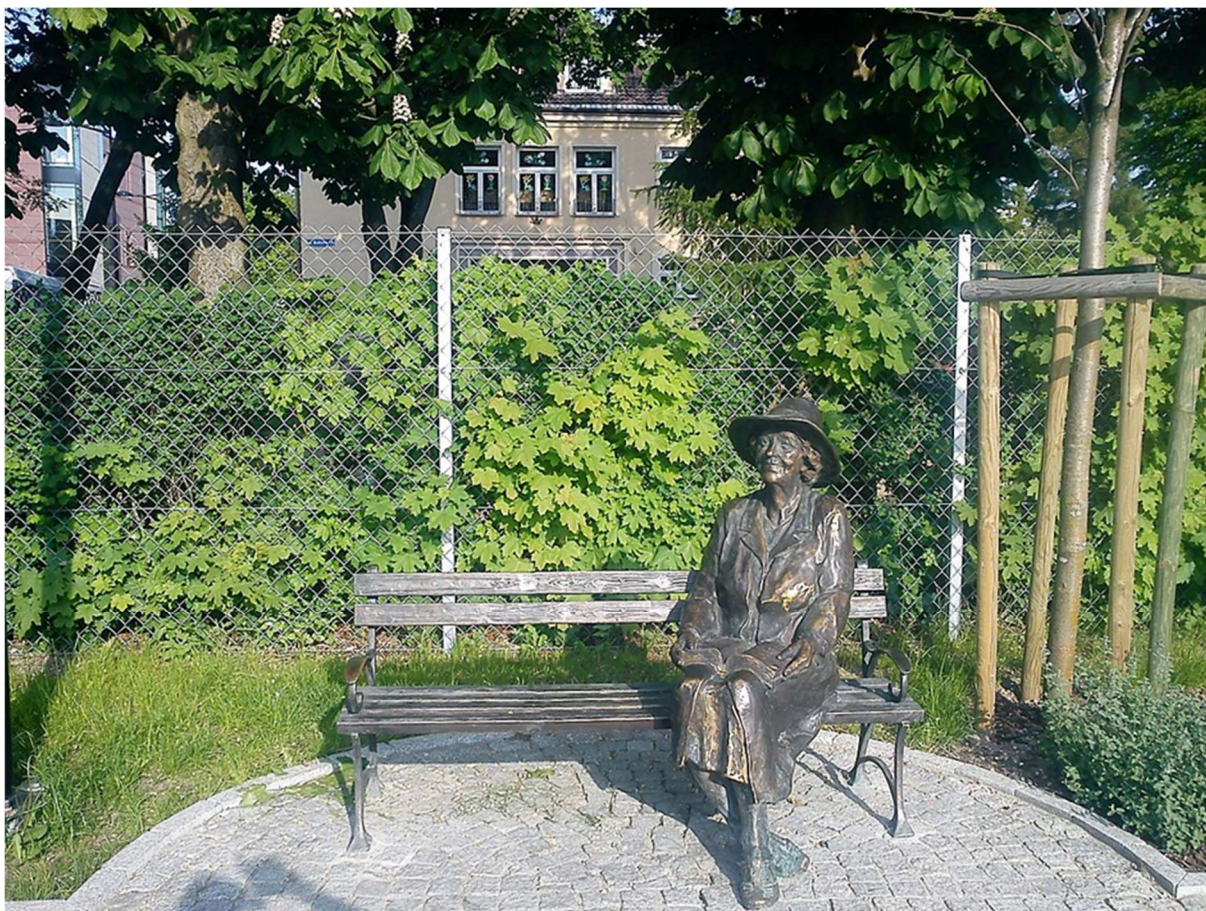
Fot. 3. Pomnik Jakuba Wejhera na rynku – jedno z popularnych miejsc spotkań mieszkańców obszaru rewitalizacji

Fot: Edyta Tomczyk

Inną ważną postacią była mieszkanka Wejherowa – Regina Osowicka (1932-2014), dziennikarka, publicystka i działaczka regionalna. Silnie związana z miastem była znaną i lubianą osobą – dziś skwer jej imienia z ławeczką-pomnikiem i multimedialną fontanną, jest wymieniany jako jedno z głównych miejsc obszaru rewitalizacji.

Fot. 4. Skwer Reginy Osowickiej– jedno z miejsc spotkań mieszkańców obszaru rewitalizacji

Fot: holub – https://photos.wikimapia.org/p/00/05/54/69/89_full.jpg, CC BY-SA 4.0

Drugim ważnym elementem dziedzictwa niematerialnego, na którym można oprzeć się w rewitalizacji, jest bogata odradzająca się kultura kaszubska. Właśnie wokół historii regionu, jego tradycji, zwyczajów, literatury koncentrują się działania Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej. W ramach wcześniejszych działań rewitalizacyjnych z powodzeniem odwoływano się do kultury materialnej Kaszub, w tym do słynnych motywów hafciarskich czy tradycyjnych lokalnych zawodów – nawiązują do nich powstałe na obszarze rewitalizacji murale czy mozaiki.

Fot. 5. Bogate dziedzictwo niematerialne potencjałem obszaru rewitalizacji

Fot: Edyta Tomczyk

Z regionem Kaszub wiążą się ważne postacie, które choć niezwiązane bezpośrednio z miastem, są ważne dla lokalnej społeczności i upamiętnione w postaci nazw ulic, tablic, pomników. Są to m.in. działacz polityczny i społeczno-kulturalny Aleksander Majkowski (1876-1938), czołowa postać ruchu kaszubskiego, Antoni Abraham (1869-1923), działacz społeczny i pisarz ludowy nazywany „królem Kaszubów”, czy Jan Drzeżdżon (1937-1992), jeden z najważniejszych pisarzy kaszubskich, którego imieniem nazwano organizowany w Wejherowie od ponad 20 lat konkurs literacki.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze społecznej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze społecznej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów społecznych. Należą do nich:

- niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności,
- duża liczba osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia,
- duża liczba osób z niepełnosprawnościami i długotrwałymi chorobami,
- problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, uzależnieniami, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyczy całych rodzin,
- problem niskiej aktywności społeczno-kulturalnej i obywatelskiej części mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- problem niskich osiągnięć edukacyjnych, łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia.

Wynikające ze zdiagnozowanych problemów najważniejsze potrzeby rewitalizacyjne wiążą się z koniecznością prowadzenia szeroko zakrojonej, kompleksowej interwencji, której celem byłoby wzmocnienie grup narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne prowadzące do ich trwałej aktywizacji społecznej, zawodowej i obywatelskiej. Potrzeba aktywizacji i działania na rzecz integracji były wymieniane przez mieszkańców jako najważniejsze do podjęcia w sferze społecznej. Podczas debaty, spaceru i w ankietach podkreślano potrzebę prowadzenia dalszych działań aktywizacyjnych, w tym tworzenia miejsc integracji społecznej – tak w przestrzeni publicznej, jak i stałych miejsc spotkań w ramach domów sąsiedzkich, miejsc aktywności lokalnych – takiego miejsca brakuje np. na Osiedlu Przyjaźni. W tym celu warto kontynuować działania, które sprawdziły się do tej pory, jak np. wydarzenia artystyczne podczas Straganów Art na Wałowej, Dzień Jakuba na starówce czy cyklicznie organizowane targi staroci na Osiedlu Przyjaźni.

Oprócz działań o charakterze ogólnym, skierowanym do całej społeczności lokalnej, różnymi formami wsparcia należałoby objąć poszczególne grupy społeczne, w tym przede wszystkim seniorów. Mieszkańcy w ankiecie i podczas debaty zwracali uwagę na tę grupę społeczną, konieczność prowadzenia działań aktywizacyjnych, stworzenia miejsc integracji dla osób starszych, przestrzeni dla nich przeznaczonych czy wsparcia ich aktywizacji zawodowej. Przy prowadzeniu polityki rewitalizacji skierowanej do tej grupy ważne jest jednak dostosowanie rodzaju i zakresu wsparcia do przedziału wiekowego seniorów. W przypadku tzw. młodych emerytów ważne wydają się działania aktywizacyjne, w tym aktywizacja społeczna i zawodowa – osoby będące w dobrej formie psychofizycznej mogą aktywnie włączać się w różne zajęcia, np. organizowane przez Wejherowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, mogą też nadal chcieć pracować zawodowo – w tym przypadku można by oprzeć się na działalności Spółdzielni Socjalnej „Kompas”. Osoby te chcą aktywnie brać udział w życiu kulturalnym

miasta, spotykać się, utrzymywać dobrą kondycję fizyczną. Seniorzy w wieku 75+ mają przeważnie inne potrzeby – przy ich wsparciu ważne są przestrzenne aspekty związane z dostępnością, utrzymywaniem dobrej kondycji psychofizycznej, aby jak najdłużej móc samodzielnie funkcjonować.

Inną grupą, która wymaga sprofilowanych działań, jest młodzież. W przeciwieństwie do dzieci, do których skierowane były przedsięwzięcia w poprzednim okresie, nie ma ona jak dotąd swojego miejsca na obszarze rewitalizacji. Aktywizacja młodzieży dzięki dopasowanej do potrzeb ofercie spędzania czasu wolnego i działaniom edukacyjnym jest ważna dla podniesienia ich kapitału społecznego. Pomysłem, który padł podczas debaty, są działania aktywizacyjne łączące te grupy seniorów i młodzieży, np. w ramach domu międzypokoleniowego.

Druga wiązka potrzeb wiąże się z koniecznością wsparcia grup szczególnie wrażliwych, narażonych na trwałe wykluczenie społeczne z powodu niepełnosprawności, długotrwałych chorób, bezradności i przemocy w rodzinie, trudności życiowych i osobistych. Diagnoza wykazała, że skala kryzysu w tym zakresie jest na tle miasta bardzo duża. Choć osoby narażone na wykluczenie społeczne, są objęte opieką MOPS i innych instytucji pomocowych, wydaje się ona jednak niewystarczająca w obliczu natężenia problemów. Stąd istnieje potrzeba prowadzenia działań skierowanych bezpośrednio do zagrożonych mieszkańców obszaru, najlepiej w ramach instytucji działających na tym terenie. Taką instytucją jest KIS „Śródmieście”, który w opinii mieszkańców dobrze sprawdził się w dotychczasowych działaniach skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Wobec zjawiska starzenia się społeczności obszaru rewitalizacji potrzebne jest też wsparcie osób w wieku starszym, niepełnosprawnych czy długotrwale chorych w jak najdłuższym samodzielnym funkcjonowaniu, a także pomoc w działaniach pielęgnacyjno-opiekuńczych czy opiece wytchnieniowej dla opiekunów. Z kolei wsparcie rodzin z problemami (przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawcza) wymagałoby objęcia ich specjalnymi działaniami, a wobec braku takiej instytucji – stworzenia centrum interwencji, w tym mieszkań treningowych i usług społecznych dla osób opuszczających pieczę zastępczą.

Podsumowując, można stwierdzić, że potrzeby rewitalizacyjne w sferze społecznej należy realizować w ramach wypracowanych w poprzednim programie rozwiązań, które sprawdziły się i teraz powinny być kontynuowane, ulepszone i skalowane. Można też wzmocnić wsparcie skierowane do grup narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne poprzez nowe innowacyjne działania, skierowane szczególnie do osób starszych i młodzieży. Wydaje się, że zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne ze sfery społecznej można z powodzeniem rozwiązać z wykorzystaniem głównych potencjałów – działających na obszarze lub w jego sąsiedztwie organizacji pozarządowych oraz instytucji społecznych i kultury, zwłaszcza, że z powodzeniem brały one udział we wcześniejszym procesie rewitalizacji.

Sfera gospodarcza

Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Wejherowo to miasto położone w aglomeracji trójmiejskiej i dobrze z nim skomunikowane.

W strukturze podmiotów gospodarczych miasta przeważają mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 10 osób i zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym oraz budownictwo mające ponad 36% udziału w całym rynku według danych GUS za 2021 r. Na obszarze rewitalizacji, który stanowi ściśle centrum, przeważa działalność związana z handlem i usługami. Pod względem przestrzennym można mówić o

pewnym zróżnicowaniu ilości i typów prowadzonej działalności. Zauważalna jest dysproporcja między liczbą lokali handlowych i usługowych na osiedlach 1000-lecia Państwa Polskiego, Przyjaźni, Staszica i w części centralnej obszaru – przy ulicach Sobieskiego, 12 Marca, 10 Lutego czy Puckiej koncentrują się bowiem sklepy i punkty usługowe. Na osiedlach oprócz sklepów spożywczych przeważają usługi skierowane do mieszkańców (krawcowa, kominiarz, firma budowlana). W pobliżu dworca PKP, wzdłuż ulic Dworcowej, Kwiatowej i Sobieskiego, na odcinku do ronda św. Leona Wielkiego oraz przy 10 Lutego, św. Jana, Rzeźnickiej (m.in. kryte targowisko) i Puckiej oprócz sklepów spożywczych, przeważają sklepy odzieżowe, wielobranżowe (w tym meblowe) oraz usługi ogólnomiejskie (banki, ubezpieczenia, gabinety lekarskie, apteki, ksero, dorabianie kluczy), tu znajdują się też sklepy wielkopowierzchniowe i targowiska. Wreszcie, wzdłuż Sobieskiego, od ronda, 10 Marca, pl. Wejhera i jego okolicach, oprócz różnorodnych sklepów i usług zwiększa się udział oferty gastronomicznej – restauracji, barów, kawiarni, lodziarni i cukierń – stare miasto z deptakiem, rynkiem i odchodzącymi od niego uliczkami – pełni nie tylko ogólnomiejską funkcję, ale i w założeniu ponadlokalną, skierowaną do gości odwiedzających miasto.

O niewielkiej poprawie koniunktury gospodarczej Wejherowa świadczy wzrost liczby zarejestrowanych działalności przez osoby fizyczne (1317 na 1000 mieszkańców na koniec 2021 r), a także spadek wykreśleń nowych zarejestrowań i wykreśleń z rejestru REGON (z 97 na 1000 osób w 2019 r. do 50 na 1000 osób na koniec 2021 r.).

Miasto cechuje też duży potencjał turystyczny dotyczący także obszaru rewitalizacji. Największą atrakcją turystyczną jest Kalwaria Wejherowska, leżąca poza obszarem rewitalizacji, ale w jego bezpośrednim sąsiedztwie, funkcjonalnie z nim powiązana i na niego oddziałująca. Teren starówki, okolice deptaka, pl. J. Wejhera, placówki muzealne wraz z bazą gastronomiczną i hotelową są ważnym potencjałem, który właściwie wypromowany może przyczynić się do dynamicznego rozwoju.

Problemy sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji

Choć ogólną sytuację gospodarczą Wejherowa należy ocenić pozytywnie, a dane z ostatnich lat świadczą o poprawie i trendach rozwojowych, stan lokalnej gospodarki na obszarze rewitalizacji pod pewnymi względami negatywnie wyróżnia się na tle miasta, świadcząc o problemach w tej sferze. Badanie przeprowadzone na potrzeby diagnozy delimitacyjnej świadczy przede wszystkim o dość niestabilnych na tle miasta warunkach do prowadzenia działalności w Śródmieściu przy zdecydowanej atrakcyjności gospodarczej tego terenu. Sytuację tę można uznać za paradoksalną i niejednoznaczną do interpretacji.

Śródmieście na tle reszty miasta wyróżnia się pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów, jak i liczby nowych zarejestrowanych firm w ostatnich latach. Pod względem ilości zarejestrowań w CEIDG na 1000 osób wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wyniosła 92,6 przy średniej referencyjnej 68,4. W przypadku wskaźnika ilustrującego liczbę nowych podmiotów zarejestrowanych w latach 2019-2021 – wartość wskaźnika dla obszaru wyniosła 18,8 na 1000 osób, natomiast średnia dla miasta 13,7. W obu przypadkach był to czwarty najwyższy wynik wśród analizowanych jednostek, świadczący o tym, że na obszarze działa i powstaje dużo nowych firm. Z uwagi na centralne usytuowanie obszaru i pełnione przez niego funkcje centrotwórcze – ogólnomiejskie i do pewnego stopnia ponadlokalne – wydaje się to zrozumiałe.

Pomimo opisanych powyżej zjawisk sytuację gospodarczą obszaru rewitalizacji należy uznać za kryzysową, ponieważ w przypadku innych badanych problemów z tej sfery uzyskane wyniki były gorsze od przeciętnych w mieście.

Za najpoważniejsze negatywne zjawisko gospodarcze należy uznać dużą niestabilność zakładanych w Śródmieściu firm, która prowadzi do dużej rotacji części firm działających na tym terenie. Świadczy o tym duża liczba wyrejestrowań z CEIDG – w latach 2019-2021 na obszarze rewitalizacji wyrejestrowano 20,1 firm na 1000 osób – dla porównania: średnia dla Wejherowa wyniosła 15,1. Jest to drugi najgorszy wynik w mieście, który może świadczyć o źle dobranym profilu działalności i nieodpowiednim rozpoznaniu potrzeb klientów. O rotacji świadczą pustostany po funkcjonujących wcześniej lokalach usługowych, które choć nieliczne zmniejszają atrakcyjność gospodarczą obszaru. W tym kontekście za niepokojące należy uznać to, że puste lokale można zobaczyć w najstarszej części miasta, pełniącej rolę starówki, na deptaku dla pieszych prowadzącym do rynku.

Fot. 6. Pustostany po lokalach usługowych na obszarze rewitalizacji

Fot: Edyta Tomczyk

Zjawisko bezrobocia, opisane w podrozdziale poświęconym sferze społecznej, jest również powiązane z sytuacją gospodarczą obszaru rewitalizacji i zapotrzebowaniem na pracowników. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na wykształcenie mieszkańców Śródmieścia pozostających bez pracy – 23,2% osób bezrobotnych ma bowiem zaledwie ukończone gimnazjum. Osobom o mniejszej wiedzy i kompetencjach trudniej znaleźć lepiej płatną pracę. Pod względem liczby osób z niskim wykształceniem, nieradzących sobie na rynku pracy obszar rewitalizacji wysuwa się na niechlubne pierwsze miejsce – liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej na 1000 mieszkańców wyniosła tu bowiem 7,3, półtora raza przekraczając średnią dla miasta (4,5).

Za negatywne zjawisko należy uznać także to, że choć firm w Śródmieściu działa dużo, generują one stosunkowo małe wpływy z podatku od nieruchomości z powodu prowadzenia działalności gospodarczej. Przy średniej dla miasta wynoszącej 211 139 zł na 1000 osób, z obszaru w 2021 r. pozyskano 198 152 zł na 1000 osób. Działalności gospodarcze prowadzone są bowiem często w niewielkich lokalach śródmiejskich znajdujących się w historycznych kamienicach, w wolno stojących budkach, kioskach, stanowiskach targowych.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo wskaźniki dotyczące sfery gospodarczej w odniesieniu do średniej dla miasta.

Tab. 9. Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej wskazującej stan kryzysu na obszarze rewitalizacji

Wskaźniki odnoszące się do sfery gospodarczej	Na obszarze rewitalizacji	Średnia dla Wejherowa
Liczba zarejestrowanych podmiotów w CEIDG na 1000 osób	92,6	68,4
Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w latach 2019-2021 na 1000 osób	18,8	13,7
Liczba wyrejestrowań z CEIDG w latach 2019-2021 na 1000 osób	20,1	15,1
Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym	7,3	4,5
Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości z tyt. działalności gospodarczej na 1000 osób	198 152	211 139

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa”.

Negatywne tendencje związane z działalnościami gospodarczymi prowadzonymi na obszarze rewitalizacji można było także można zaobserwować w terenie podczas spaceru badawczego. Do takich zjawisk trzeba po pierwsze zaliczyć sklepy i usługi, które nie są pożądane w reprezentacyjnych częściach miasta, gdyż zmniejszają jego atrakcyjność. Należą do nich secondhandy i lombardy, które można znaleźć na całej handlowej części obszaru, w tym także na deptaku. Atrakcyjność obszaru zmniejszają także wolno stojące stare kioski i budki, które wprowadzają chaos przestrzenny. Pod tym względem negatywnie wyróżniają się bezpośrednie sąsiedztwo dworca i przebiegający tam fragment ul. Sobieskiego.

Fot. 7. Sklepy i punkty usługowe przy ul. Dworcowej

Fot: Edyta Tomczyk

Z kolei w części staromiejskiej – szczególnie na deptaku i w okolicach rynku – gdzie występuje duża różnorodność sklepów, punktów usługowych i gastronomicznych, odnosi się wrażenie, że teren ten jest w trakcie zmian. Z jednej strony nadal funkcjonują tu sklepy i usługi, założone w poprzednich dziesięcioleciach, jeszcze w okresie transformacji, których estetyka dziś wydaje się przestarzała, a oferta często niedopasowana do potrzeb. Tak jest np. w przypadku księgarni, będącej właściwie sklepem wielobranżowym czy usług fryzjerskich połączonych z lombardem i kantorem. W podobnej kondycji są niektóre sklepy odzieżowe. Lokale te od lat są nieremontowane i nieunowocześniane, przekładając się na zmniejszenie atrakcyjności okolicy. Świadczy to o słabej kondycji lokali, których właściciele nie mają odpowiednich środków na inwestycje i np. przebranżowienie się. Z drugiej strony pojawiają się pierwsze sklepy sieciowe, jak Żabka czy Rossman, a także oddziały banków, zajmujące miejsce po zamykanych lokalach. Nie są to bardzo pożądane typy działalności na obszarze staromiejskim, który powinien tętnić życiem, dając mieszkańcom i przyjezdnym atrakcyjną ofertę gastronomiczną i rozrywkową – by stać się miejscem do spędzania wolnego czasu. Na terenie tym nie ma miejsc typowych dla zabytkowych centrów miast – sklepów z pamiątkami, rękodziełem, galerii sztuki, miejsc dostarczających rozrywki (np. manufaktura cukierków, escape room, muzeum prywatne itp.). Nie ma też rozwiniętej bazy hotelowej – wyjątkiem jest butikowy Dworek A&J przy ul. Kościuszki 24. To z kolei zdaje się świadczyć o niewykorzystanym właściwie potencjale turystycznym miasta.

Fot. 8. Zaniedbane lokale użytkowe na obszarze rewitalizacji – deptaku miejskim

Fot: Michał Cichocki, Edyta Tomczyk

Jednocześnie w historycznej części obszaru rewitalizacji funkcjonują tak renomowane, jak i nowe lokale gastronomiczne, kawiarnie, cukiernie, lokale usługowe, które przyciągną ludzi. Miejsca zadbane i atrakcyjniejsze, które zdają się być zwiastunami potrzebnych zmian.

Potencjały sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji

Pomimo niestabilności przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji, ważnym, pozytywnym wyróżnikiem są firmy, które nieprzerwanie prowadzą tu swoje działalności od lat, często od czasu transformacji. Są to często firmy rodzinne z tradycjami, ofertujące dobrej jakości wyprodukowane lokalnie produkty. Do takich miejsc należy np. Salon meblarski „Wiwa” przy ul. Sobieskiego 328a, który sprzedaje meble produkowane w pobliskim Bolszewie. Innym przykładem może być Sklep mięsny „Dominik” oferujący produkty z własnej masarni (ul. Sobieskiego 318) czy cukiernia Sabinka, (ul. Sobieskiego 235). Najdłużej, bo od 1945 r. działalność na obszarze rewitalizacji Cukiernia Rodzinna Wenta (pl. J. Wejhera 5). Przy ul. Sobieskiego działa także zadbane niewielkie targowisko miejskie na świeżym powietrzu, na którym można kupić warzywa, owoce czy kwiaty. Obecnie tradycyjne produkty wytwarzane lokalnie cieszą się coraz większą popularnością i jest to trend, który może przyczynić się do rozwoju – zmiany paradygmatu rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji. Za potencjał obszaru należy także uznać obecne tu najrozmaitsze punkty usługowe, jak krawcowa, naprawa zegarków, atelier fotograficzne, które często wypierane są w centrów miast.

Fot. 9. Targowisko miejskie przy ul. Sobieskiego

Fot: Edyta Tomczyk

Za kolejny potencjał należy uznać pojawianie się na obszarze nowych firm proponujących oryginalne produkty czy usługi. Ich obecność może przyczynić się do rozwoju ciekawszej, bardziej pożądanej oferty, która spełniałaby potrzeby lokalnej społeczności, ale także mieszkańców innych części miast i przyjezdnych. Do takich miejsc należą nowe lokale gastronomiczne, np. Sweet Cafe przy Klasztornej

14, produkująca zamówienie i serwująca na miejscu najrozmaitsze torty, czy Familijna Cafe przy Klasztornej 30a – miejsce łączące funkcję kawiarni ze strefą zabaw dla dzieci, organizujące warsztaty i imprezy dla małych klientów. Do innych nowych miejsc należy produkująca własne lody cukiernia Bosko (ul. Sobieskiego 272), specjalizująca się we włoskiej kuchni La Vera Pizza (pl. Wejhera 6), oferująca oryginalne wiązanki Kwaciarnia La Rossa (ul. Mickiewicza 6) czy prowadzące kursy tańca nowoczesnego Passion Dance Studio (ul. Sobieskiego 277c). Dalsza zmiana profilu działalności w części reprezentacyjnej obszaru, tj. na terenie starówki, może stać się magnesem przyciągającym tu mieszkańców, co powinno przyczynić się do polepszenia kondycji i rozwoju przedsiębiorczości na tym terenie.

Silną stroną obszaru rewitalizacji są również potencjalni partnerzy społeczno-gospodarczy mający siedziby na tym terenie lub w jego sąsiedztwie, których włączenie się w proces rewitalizacji stanowiłoby ważny impuls do gospodarczego rozwoju Śródmieścia. Do takich pomiotów należą:

- Powiatowy Cech Rzemiosł Małych i Średnich Przedsiębiorstw Związek Pracodawców w Wejherowie – z siedzibą przy ul. Hallera 18 – organizacja zrzeszająca ponad 270 podmiotów gospodarczych i prowadząca Niepubliczną Szkołę Rzemiosła z siedzibą przy ul. Kalwaryjskiej 3 – szkoła kształci pracowników w 30 zawodach;
- Norda Regionalna Izba Przedsiębiorców – z siedzibą przy ul. 12 Marca 284, organizacja zrzeszająca podmioty gospodarcze i działająca na rzecz ich interesów i sieciowania.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów w tej dziedzinie. Należą do nich:

- stosunkowo duża rotacja podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji, w tym w części reprezentacyjnej Śródmieścia,
- niewykorzystanie w pełni Śródmieście jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej – nie do końca dopasowana oferta sklepów i usług do potrzeb reprezentacyjnej części obszaru rewitalizacji, brak pewnych usług, w tym oferty spędzania wolnego czasu (gastronomia, innowacyjne usługi, baza noclegowa),
- wygląd i otoczenie lokali użytkowych obniżających atrakcyjność przestrzeni,
- słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowanie w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranżowienie się,
- stosunkowo duża liczba bezrobotnych z niskim wykształceniem.

W opinii mieszkańców obszar rewitalizacji jest dla nich przede wszystkim miejscem spędzania wolnego czasu i integracji społecznej. Stąd w ankietach i podczas debaty podkreślano potrzebę powstania większej bazy gastronomicznej, np. stwierdzono potrzebę stworzenia kawiarenki w pobliżu odnowionego Parku Cedron. Badanie terenowe potwierdziło to, że na obszarze rewitalizacji, zwłaszcza w jego części reprezentacyjnej, oferta proponowana przez sklepy i punkty usługowe wydaje się niewystarczająca, a same lokale użytkowe wraz ich otoczeniem (szyldami, banerami reklamowymi) wymagają prac remontowych i modernizacyjnych – w obecnym stanie zmniejszają atrakcyjność odnowionych przestrzeni publicznych.

Działania naprawcze, które może podjąć samorząd w tym zakresie, są ograniczone i powinny być realizowane w ramach ogólnomiejskiej polityki współpracy miasta z przedsiębiorcami w ramach

programu wspierania przedsiębiorców. Wsparcie lokalnego biznesu, małych i mikroprzedsiębiorstw na obszarze rewitalizacji mogłoby polegać na działaniach edukacyjnych i inkubowaniu nowych działalności realizowanych przez partnerów gospodarczych procesu, a także np. konkursach na najładniejszą witrynę, wsparciu przedsiębiorców przy tworzeniu oprawy wizualnej (szyldów, reklam) czy zaproszeniu przedsiębiorców do aktywnego udziału w imprezach i wydarzeniach realizowanych w Śródmieściu.

Innym typem działań, które byłyby potrzebne w sferze gospodarki, jest aktywizacja zawodowa osób narażonych na marginalizację, a przez to mających większe trudności w znalezieniu zatrudnienia. Do takich osób należą bezrobotni z niskim wykształceniem, których największa liczba mieszka właśnie na obszarze rewitalizacji. Do zwiększenia ich szans na znalezienie pracy na pewno przyczyniłyby się kursy zawodowe, będące szansą na uzyskanie specjalistycznych umiejętności, potrzebnych na rynku pracy. Drugą grupą, którą warto wesprzeć, są osoby w starszym wieku, które chciałyby nadal być aktywne zawodowo. Ich też można by objąć działaniami edukacyjnymi i wsparciem przy poszukiwaniu pracy.

Sfera środowiskowa

Ogólna charakterystyka sfery środowiskowej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji ocena sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji obejmuje spektrum zagadnień związanych z przekroczeniami standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. Do zagadnień tej sfery należą przede wszystkim problemy związane z jakością powietrza, ale też zjawiska związane z postępującymi zmianami klimatycznymi.

W przypadku Wejherowa na jakość powietrza ma wpływ położenie miasta w dolinie rzeki Redy, otoczonej od północy i południa terenami leśnymi rozciągającymi się na wzniesieniach morenowych. Teren miasta, w tym zwłaszcza położonego centralnie Śródmieścia, nie ma dogodnych warunków do wietrzenia, co przyczynia się do złej jakości powietrza, generowanej przez przestarzałe systemy grzewcze i ruch samochodowy.

Jeśli chodzi o odczuwalne następstwa zmiany klimatu, to w przypadku obszaru Śródmieścia rosnącym zagrożeniem są lokalne podtopienia w miejscach o niskim udziale powierzchni zdolnej do retencji znaczących ilości wód opadowych. Silne wezbranie poziomów wód powierzchniowych może prowadzić również do wylania rzeki Cedron, przecinającej obszar rewitalizacji. Na potencjalne podtopienia narażona może być część istniejącej zabudowy. W sezonie letnim rosnące zagrożenie stanowią będą fale upałów. Na powstawanie miejskiej wyspy ciepła szczególnie narażone są osoby starsze, których udział w Śródmieściu jest wyższy niż w innych częściach Wejherowa. Zjawisko może być szczególnie uciążliwe na terenach cechujących się znaczącym udziałem powierzchni utwardzonych. Miasta na Pomorzu, w tym Wejherowo, są też narażone na silne wiatry, co może częściowo łagodzić zjawisko podwyższonej temperatury.

Problemy sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji

W przypadku sfery środowiskowej centralnie położony obszar rewitalizacji pod wieloma względami nosi znamiona kryzysu – cechuje się złą jakością powietrza, dużą koncentracją azbestu, hałasem generowanym przez ruch samochodowy na głównych ulicach, podtopieniami czy tzw. wyspami ciepła – wyższą temperaturą niż na obrzeżach – w mniej zabudowanych częściach miasta.

Śródmieście na tle reszty miasta negatywnie wyróżnia się pod względem stężenia pyłów zawieszonych, czyli tzw. niską emisję, i wywierających bardzo negatywny wpływ na zdrowie, szczególnie dzieci, osób

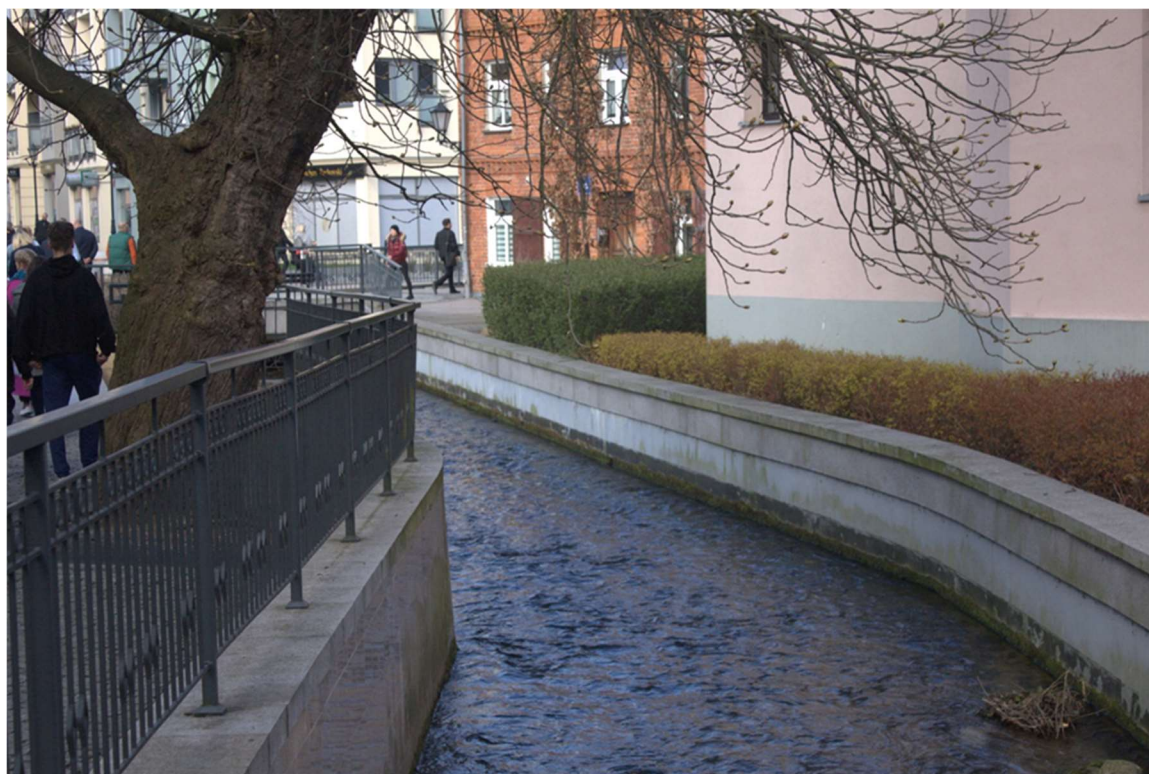
starszych, osób chorych na choroby płucne czy alergie. Wejherowo notuje przekroczenia liczby dni w roku z ponadnormatywnego stężenia pyłów MP10 w powietrzu. Określenie dokładnego poziomu zanieczyszczeń w Śródmieściu nie jest możliwe z uwagi na brak punktów pomiarowych na obszarze. Jednakże obecność intensywnej zabudowy i duży ruch samochodowy spoza obszaru generowany przez liczne usługi obecne w centrum sugerują występowanie podwyższonych poziomów zanieczyszczeń, w szczególności w sezonie zimowym. Punkty pomiarowe położone poza obszarem rewitalizacji wskazują na wyższy poziom zanieczyszczeń zachodniej części miasta. Wydaje się, że gorsza jakość powietrza w Śródmieściu jest nie tyle spowodowana dużą koncentracją przestarzałych pieców węglowych (patrz sfera techniczna), ile centralnym położeniem tego terenu, usytuowanego w najniższej części doliny i osadzeniem się tu zanieczyszczonego powietrza.

W Śródmieściu występuje także duża ilość wyrobów zawierających azbest, który używany był głównie do produkcji materiałów izolacyjnych – pokryć rur, kotłów czy poszyc dachowych. Również i w tym przypadku stan kryzysowy został zidentyfikowany na terenie prawie połowy miasta – głównie w części zachodniej i środkowej. Wartość wskaźnika „powierzchnia wyrobów zawierających azbest w m² powierzchni jednostki” – 472 – na obszarze rewitalizacji przekracza trzykrotnie wartość referencyjną, która w 2021 r. wyniosła 173.

Silnie zurbanizowany obszar rewitalizacji jest szczególnie wrażliwy na zachodzące zmiany klimatu – zgodnie z mapami opracowanymi przez Wody Polskie tereny sąsiadujące z rzeką Cedron narażone są na podtopienia.

Podtopienia i zalewanie ulic spowodowane bezpośrednimi opadami stanowi wyzwanie dla istniejącej kanalizacji deszczowej, która nie została przystosowana do zwiększających się ilości deszczu. Problemem są także duże powierzchnie uszczelnione, które nie mogą pełnić funkcji retencyjnych.

Fot. 10. W pełni uregulowany fragment rzeki Cedron płynący przez obszar rewitalizacji

Fot: Edyta Tomczyk

Fot. 11. Śródmiejski deptak – latem wyspa ciepła na obszarze rewitalizacji

Fot: Michał Cichocki

Uszczelnione nieprzepuszczalne powierzchnie – ulice, place, w tym szczególnie deptak miejski, rynek i jego okolice o tereny, które w ciepłych porach roku silnie się nagrzewają. Może to potęgować występowanie miejskiej wyspy ciepła, która w okresie letnim będzie prowadzić do występowania podwyższonych temperatur. Zjawisko to może mieć szczególnie niekorzystny wpływ na zdrowie osób starszych, których udział na obszarze jest zauważalnie wyższy niż w innych częściach Wejherowa.

Potencjały sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji

Główną zaletą obszaru rewitalizacji jest stosunkowo duża ilość zieleni, która znacząco obniża temperaturę i pozwala latem uniknąć bezpośredniej ekspozycji na słońce. Zieleni, szczególnie większe drzewa, także usuwają zanieczyszczenia powietrza. Potwierdzają to opinie mieszkańców wyrażone w ankiecie i podczas spaceru badawczego – uczestnicy za szczególny potencjał uważali parki leżące na obszarze rewitalizacji, a także zwiększenie ilości zieleni dzięki nasadzeniom drzew i kwiatów.

Na obszarze rewitalizacji leżą parki – Cedron (pow. ok. 0,2 ha) i Park Kaszubski (pow. ok. 2 ha) – których rewaloryzacja z poszanowaniem rozwiązań sprzyjających wzmocnieniu błękitno-zielonej infrastruktury została przeprowadzona w ramach wcześniejszych działań rewitalizacyjnych. W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru znajduje się także zrewaloryzowany Park Miejski (pow. ok. 10 ha) z okazami starych drzew, tereny leśne otaczające miasto od północy i południa oraz Trójmiejski Park Krajobrazowy (pow. 895 ha) porośnięty buczyną. Dużą rolę w obniżaniu temperatury pełnią także szpalery drzew, które rosną wzdłuż ulic, m.in. Sobieskiego, Hallera (zabytkowa aleja lipowa), Strzeleckiej, Dworcowej itp.

Za ważny potencjał w tej sferze należy też uznać dużą wiedzę władz samorządowych na temat zachodzących zmian klimatu. Władze miasta i urzędnicy magistratu zadają sobie sprawę z konieczności zwiększenia rezylencji i podjęcia działań na rzecz adaptacji do nadchodzących zmian. Świadczą o tym zrealizowane w ostatnich latach inwestycje na rzecz poprawy jakości przestrzeni publicznej na obszarze

rewitalizacji, które uwzględniły rozwiązania poprawiające stan środowiska naturalnego. Przykładem może być ulica św. Anny, na którą przy okazji remontu wprowadzono zieleń – drzewa, krzewy, trawniki, i rozszczelniono teren parkingu. Podobne rozwiązania zastosowano podczas prac przy ul. Kopernika.

Fot. 12. Przykłady dotychczasowych działań na rzecz zwiększenia ilości zieleni i powierzchni przepuszczalnych na obszarze rewitalizacji

Fot: Edyta Tomczyk

Miasto podejmuje też działania mające na celu zwiększenie retencji – w ramach przeciwdziałania wylewom rzeki Cedron – tworzy większe zbiorniki retencyjne, np. w pobliżu Potoku Pętkowickiego, jednego z największych dopływów Cedronu. Leżące poza obszarem zbiorniki będą miały bezpośredni wpływ na stan błękitnej infrastruktury na obszarze rewitalizacji. Z kolei na obszarze w pobliżu Wejherowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku (WUTW) przy okazji budowy parkingu zbudowano

poziemy zbiornik na wodę opadową, który ma zabezpieczać kanalizację przez wybiciem przy ulewnych deszczach.

Prowadzi się też działania na rzecz odciążenia centrum pod względem ruchu samochodowego – temu z kolei służyła ukończona w 2022 r. inwestycja – nowa droga łącząca ul. Strzelecką z leżącą poza obszarem Sucharskiego. Co ważne, przy okazji tego projektu poprawiono również retencję terenu – zbudowano zbiornik retencyjny i wymieniono kanalizację deszczową.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo wskaźniki dotyczące sfery środowiskowej w odniesieniu do średniej referencyjnej dla miasta

Tab. 10. Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej wskazującej stan kryzysu na obszarze rewitalizacji

Wskaźniki odnoszące się do sfery środowiskowej	Na obszarze rewitalizacji	Średnia dla Wejherowa
Liczba dni w roku z przekroczoną wartością normy stężenia PM10 w powietrzu	28	27
Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w m ² powierzchni jednostki	472	173

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa”.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów w tej dziedzinie, które w dużej mierze dotyczą też innych części miasta – czasem całego Wejherowa. Należą do nich:

- zła jakość powietrza generowana przez przestarzałe systemy grzewcze i ruch samochodowy tak w mieście, jak i na obszarze rewitalizacji, spowodowana barierami przestrzennymi uniemożliwiającymi swobodny przepływ mas powietrza,
- duża ilość wyrobów zawierających szkodliwy dla zdrowia ludzi azbest,
- problemy związane z retencją wody wynikające z zachodzących zmian klimatycznych – deszczami nawalnymi powodującymi podtopienia i zalewanie ulic,
- występowanie na obszarze rewitalizacji, szczególnie na terenie starówki, dużych powierzchni utwardzonych, prowadzących do nagrzewania się przestrzeni.

W opinii mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całego miasta główne potrzeby Śródmieścia w sferze środowiskowej powinny dotyczyć dalszego zwiększania powierzchni zieleni przez nasadzenia, a także zwiększania powierzchni przepuszczalnych. Z jednej strony potwierdza to dobry kierunek dotychczasowych działań rewitalizacyjnych, z drugiej zaś wybrzmiewa życzenie intensyfikacji tych działań.

Do innych działań naprawczych związanych z koniecznością adaptacji do zmian klimatu jest przeciwdziałanie podtopieniom i zalewaniu ulic związane z rozwojem błękitnej infrastruktury, w tym zbiorników retencyjnych i kanalizacji deszczowej. Część z tych działań, odbywających się poza obszarem rewitalizacji, będzie należeć do ogólnomiejskiej polityki, ale pośrednio będzie też mieć wpływ na obszar rewitalizacji.

Podobnie dzieje się z działaniami na rzecz poprawy jakości powietrza – należy kontynuować wymianę przestarzałych pieców i ograniczać ruch samochodowy w centrum – działania także powinny zachodzić w skali całego miasta, poza obszarem rewitalizacji, jak w przypadku łącznika ulic Strzeleckiej i Sucharskiego.

Do innych potrzeb należy zaliczyć dalsze usuwanie wyrobów zawierających azbest na obszarze rewitalizacji.

Podsumowując, działania naprawcze, które może podjąć samorząd w sferze środowiskowej na obszarze rewitalizacji, pozwolą na ograniczenie tylko części zdiagnozowanych problemów, np. zmniejszenia wysp ciepła, lokalnego zwiększenia retencji czy usuwania niebezpiecznego dla zdrowia azbestu. Przy działaniach prowadzonych na rzecz błękitno-zielonej infrastruktury na obszarze rewitalizacji ważne jest, by wpisywały się one w ogólną politykę miasta związaną ze zmianami klimatycznymi i koniecznością zwiększenia rezyliencji.

Inne problemy muszą być sukcesywnie rozwiązywane w skali całego miasta, w tym prowadzone na obszarze rewitalizacji – bez całościowych działań nie uda się bowiem skutecznie rozwiązać kwestii poprawy jakości powietrza, hałasu czy potopień spowodowanych przez rzekę Cedron w Śródmieściu.

Działania w sferze środowiskowej powinny więc być ściśle zintegrowane i powiązane z innymi działaniami prowadzonymi w skali ogólnomiejskiej a nawet regionalnej. Eliminacja części problemów wyłącznie w obszarze Centrum nie będzie mieć pełnego przełożenia na poprawę jakości środowiska w Śródmieściu w obliczu np. napływu zanieczyszczeń powietrza z innych części miasta.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Ogólna charakterystyka sfery funkcjonalnej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji ocena sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji obejmuje spektrum zagadnień, które dotyczą niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

Wejherowo z układem przestrzennym zdeterminowanym przez położenie geograficzne – dolinę rzeki Redy, którą od północy i południa otaczają wysoczyzny morenowe – stanowi w miarę zwartą strukturę zurbanizowaną rozwijającą się na pasie wschód-zachód. Obszar rewitalizacji znajdujący się w centrum miasta ciągnie się równoleżnikowo po obu stronach ulic Sobieskiego i 12 Marca, na południe od linii kolejowej. Z uwagi na położenie i historyczne korzenie ma zdecydowanie śródmiejski charakter, nieobecny w innych częściach miasta. Cechuje go zróżnicowana, ale w dużym stopniu harmonijna, wielofunkcyjna zabudowa z rozwiniętymi usługami. Jest to zrozumiałe, Śródmieście pełni bowiem rolę zaplecza, handlowego, usługowego i administracyjnego.

Wejherowo wyróżnia się dobrą komunikacją regionalną i miejską – ma połączenia z innymi ośrodkami w regionie, a 16 linii komunikacji lokalnej pozwala mieszkańcom na swobodne przemieszczanie się po mieście. Dobra obsługa komunikacyjna cechuje też obszar rewitalizacji – na tym terenie znajduje się dworzec kolejowy, a nasycenie przystankami autobusowymi sprawia, że dotarcie do nich zajmuje nie

więcej niż 10 min. Funkcjonująca komunikacja kolejowa i autobusowa zapewnia również dojazd do miejscowości poza Wejherowem m.in. do Gdyni.

Przestrzenie publiczne w Śródmieściu pełnią ważną funkcję zarówno dla mieszkańców obszaru, jak i osób odwiedzających centrum Wejherowa. Ulice i przestrzenie publiczne na obszarze rewitalizacji są czyste i zadbane, co świadczy o wysokim poczuciu przywiązania i odpowiedzialności lokalnych mieszkańców za stan przestrzeni wspólnych. Komfortowe poruszanie się pieszo jest możliwe z uwagi na obecne chodniki będące w większości w dobrym stanie technicznym. W wielu miejscach dostępne są ławki umożliwiające odpoczynek w trakcie przemieszczania się. Jednakże obszar ma potencjał do poprawy w zakresie udziału zadrzewienia na części ulic, na których latem może brakować zacienienia. Poprawę wymaga również infrastruktura w zachodniej części obszaru rewitalizacji przy ul. Hallera i Harcerskiej.

Do najważniejszej przestrzeni publicznej Wejherowa zaliczyć należy pl. Jakuba Wejhera będący głównym rynkiem miasta. Wokół niego lokalizowane są liczne obiekty handlowo-usługowe. Rynek jest częściowo zadrzewiony, co zapewnia zacienienie i ogranicza nagrzewanie się posadzki placu. Dwoma nowymi przestrzeniami publicznymi są Park Cedron i Park Kaszubski, które przeszły niedawną rewaloryzację i stały się wysokiej jakości przestrzeniami chętnie odwiedzanymi przez mieszkańców. Obszar posiada tereny o charakterze półpublicznym położone np. w podwórkach osiedli, które są częściowo niezagospodarowane, obecnie wykorzystywane m.in. jako miejsca parkingowe. Należy zauważyć, że tereny tego typu są jednak uporządkowane pod kątem odpadów. Warto również zaznaczyć, że tereny osiedlowe na Osiedlu Przyjaźni są zadbane, choć wymagają dalszych działań w celu poprawy ich jakości.

Kwestie parkingowe wydają się znaczącym problemem. W trakcie spaceru badawczego stwierdzono obecność wielu samochodów w miejscach niedozwolonych. Większość dróg ma charakter lokalny, w związku z czym nie stwierdza się występowania uciążliwego ruchu tranzytowego, jednakże samochód stanowi często podstawowy środek transportu. Przez obszar przebiega droga powiatowa 218 (ul. 3 Maja i ul. Sienkiewicza) i ul. Jana III Sobieskiego mogące generować ruch tranzytowy oraz stanowić pewnego rodzaju zagrożenie dla pieszych. Obecny układ skrzyżowań najważniejszych dróg w formie ronda (św. Leona Wielkiego i Mirona Łukowicza) poprawiają częściowo bezpieczeństwo pieszych.

Brakuje również powszechnych rozwiązań w zakresie dostępności – mieszkańcy Wejherowa, w tym obszarze rewitalizacji, którzy mają szczególne potrzeby w tym zakresie napotykają bariery przestrzenne utrudniające poruszanie się czy korzystanie z usług infrastruktury publicznej. Dotyczy to szczególnie zachodniej części obszaru rewitalizacji położonego w okolicach ul. Hallera i Harcerskiej. Tak w całym mieście, jak i na obszarze rewitalizacji gorzej przedstawia się kwestia ścieżek rowerowych, które choć rozwijane nie stanowią zwartej sieci umożliwiającej płynne poruszanie się.

Fot. 13. Tereny wewnątrzsiedlowe na Osiedlu Przyjaźni – przykład przestrzeni, o którą dbają lokalni mieszkańcy

Fot: Michał Cichocki

Fot. 14. Wnętrze podwórka przy ul. Kościuszki – przykład niezagospodarowanej przestrzeni o słabym stanie technicznym, jednakże zachowującej porządek

Fot: Michał Cichocki

Problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze rewitalizacji

W przypadku sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszar rewitalizacji, pomimo niezaprzeczalnych zalet wynikających z centralnego położenia, historycznego układu urbanistycznego, rozbudowanych przestrzeni publicznych, nosi pewne znamiona kryzysu, które przede wszystkim dotyczą braku nowoczesnych rozwiązań typowych dla współczesnych ośrodków miejskich, a trudnych do wprowadzenia w przypadku zwartych historycznych centrów.

Obszar rewitalizacji na tle miasta negatywnie wyróżnia się pod względem małej liczby ścieżek rowerowych. Łączna długość ścieżek rowerowych w mieście to ponad 19 km, z których na obszarze rewitalizacji biegnie około 540 m, co stanowi niecałe 3% wszystkich ścieżek. Brak ścieżek rowerowych w centrum jest szczególnie ważne w mniejszych miastach o zwartej strukturze, gdzie rower stanowi wygodną alternatywę dla samochodów. Tymczasem znaczna część obszaru rewitalizacji (z wyłączeniem starego miasta i dróg osiedlowych) charakteryzuje się dużym ruchem samochodowym, generującym hałas, zanieczyszczenia powietrza i chaos przestrzenny. Często wobec braku miejsc parkingowych, szczególnie w tygodniu w godzinach pracy urzędów, sklepów czy innych punktów usługowych, napotyka się kierowców parkujących na dziko. Stojące w niewłaściwych miejscach samochody utrudniają ruch pieszym i przyczyniają się do chaosu przestrzennego.

Fot. 15. Dziki parking generujący chaos przestrzenny na obszarze rewitalizacji

Fot: Michał Cichocki

Drugi ważny problem, z którym boryka się obszar rewitalizacji, dotyczy kwestii dostępności, wprowadzonej do porządku prawnego w 2019 r. ustawą o zapewnianiu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny przeciwdziałać wykluczaniu społecznemu, w tym wykluczaniu osób ze szczególnymi potrzebami z korzystania z efektów rewitalizacji. Tymczasem obszar rewitalizacji charakteryzuje się ogólnie małą dostępnością – świadczy

o tym m.in. mały udział przejść dla pieszych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach. Jedynie 14,5% przejść na obszarze rewitalizacji jest dostosowana do potrzeb takich osób. W mieście średnio jedna czwarta przejść posiada odpowiednie udogodnienia. Jest to szczególnie istotny problem biorąc pod uwagę fakt dużego udziału seniorów w obszarze rewitalizacji.

Udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami brakuje w budynkach administracji publicznej czy obiektach z usługami społecznymi jak przychodnie lekarskie. Jest to tym bardziej ważne, że obszar pełni funkcję administracyjną i usługową nie tylko dla mieszkańców obszaru, ale i mieszkańców całego miasta. Osoby z niepełnosprawnościami, w tym osoby starsze i chore, mają też problem w poruszaniu się w przestrzeniach publicznych na obszarze rewitalizacji, uniemożliwiają to niewyremontowane przejścia dla pieszych i jezdnie, szczególnie poza ścisłym centrum obszaru. Jest to widoczne w przestrzeniach osiedli w zachodniej części obszaru, m.in. na ulicach Hallera i Harcerskiej. Na te braki zwracali uwagę mieszkańcy podczas spaceru badawczego i debaty, był to też temat poruszany w ankietach. Respondenci ankiety wymieniali: brak dostępu brak podjazdów, brak poręczy, krótki czas przejścia po pasach, krzywe chodniki (ul. Hallera, Harcerska), wysokie krawężniki, brak ulepszeń dla osób z niepełnosprawnościami, przede wszystkim wind (m.in. ratusz), brak miejsc odpoczynku (ławek, na których można usiąść, żeby odpocząć).

Fot. 16. Brak dostępu do obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami jednym z problemów sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Fot: Michał Cichocki

Jeśli chodzi o przestrzenie publiczne, to jakość terenów w zachodniej części obszaru – w rejonie powojennych osiedli mieszkaniowych – Przyjaźni, 1000-lecia, Harcerskiej, Staszica – jest dość niska. Trawniki i skwery wymagają prac ogrodniczych, chodniki i jezdnie – napraw, uporządkowania - kwestia parkowania. Za szczególnie zaniedbany teren należy uznać dawne tereny sportowe na Osiedlu Przyjaźni, czyli tzw. Blizę – teren, który powinien być atrakcyjną przestrzenią do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, wymaga uporządkowania i dostosowania do potrzeb mieszkańców.

Fot. 17. Niskiej jakości tereny publiczne na osiedlu Przyjaźni, czyli tzw. Bliza

Fot: Michał Cichocki

Nieuporządkowane, niskiej jakości tereny publiczne występują także w części historycznej obszaru rewitalizacji w obrębie starówki lub jej bezpośrednim sąsiedztwie. Są to otwarte lub półotwarte podwórka położone często przy budynkach z niestaloną własnością lub prywatnych, o nieutwardzonej powierzchni, pozbawione zieleni, małej architektury, chodników wykorzystywane jedynie na parkingi. Problem zaniedbanych wymagających prac rewitalizacyjnych podwórek podnosili mieszkańcy biorący udział w spacerze badawczym po obszarze rewitalizacji, temat ten był także poruszany w ankietach.

Fot. 18. Niskiej jakości przestrzeni półpubliczne – podwórka na obszarze rewitalizacji

Fot: Michał Cichocki

W przypadku obszaru rewitalizacji diagnoza wyznaczająca obszar zdegradowany wskazywała na problem w zakresie niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru – chodzi tu o zapisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które przewidują możliwość prowadzenia działalności przez ludzi na terenach zagrożonych powodzią – choć dotyczy to zaledwie 2,2% powierzchni obszaru, jest to jednak powyżej średniej dla miasta, która w 2021 r. wyniosła 0,4%. Odnosi się to do już zainwestowanych terenów, które narażone są na podtopienia od rzeki Cedron. Należy zadbać o zabezpieczenie zdolności retencyjnych na obszarze.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo wskaźniki dotyczące sfery przestrzenno-funkcjonalnej w odniesieniu do średniej referencyjnej dla miasta.

Tab. 11. Zestawienie wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej wskazującej stan kryzysu na obszarze rewitalizacji

Wskaźniki odnoszące się do sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Na obszarze rewitalizacji	Średnia dla Wejherowa
Długość ścieżek rowerowych na 1000 osób	53,1	437,1
Udział przejść dla pieszych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach w łącznej liczbie przejść dla pieszych w jednostce	14,5%	25,7%
Udział terenów zagrożonych powodzią, na których zgodnie z planem miejscowym możliwa jest działalność człowieka	2,2%	0,4%

Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej ich liczbie	88,0%	42,3%
Liczba obiektów podstawowej infrastruktury społecznej na 1000 osób	23,1	11,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa”.

Potencjały sfery funkcjonalno-przestrzennej na obszarze rewitalizacji

Położony w centrum obszar rewitalizacji pod względem funkcjonalno-przestrzennym jest niewątpliwie dużym potencjałem mającym przełożenie nie tylko na wyprowadzenie tego terenu ze stanu kryzysowego, ale na przyszły rozwój całego miasta. Przede wszystkim zwraca uwagę układ przestrzenno-kompozycyjny najstarszej części – starówki wejherowskiej – który jako niezwykle cenny układ urbanistyczny został wpisany do rejestru zabytków. Pomimo wojennych zniszczeń zachował się czytelny układ starego miasta i okalających go ulic z dziewiętnastowieczną zabudową mieszkaniową i publiczną. Im dalej na zachód, tym bardziej w strukturze obszaru widoczne są rozwiązania modernistyczne – w tym zabudowa przedwojenna ul. Hallera i Harcerskiej, ale też powojenne osiedla mieszkaniowe z dużą ilością wolnej przestrzeni między blokami.

W kontekście harmonijnego rozwoju ważne jest zachowanie historycznych wartości obszaru rewitalizacji, szczególnie terenu starego miasta. Wprowadzanie nowych rozwiązań czy to urbanistycznych, czy architektonicznych powinno odbywać się z poszanowaniem przeszłości miasta. Za zaletę w tym kontekście należy uznać całkowite pokrycie tego terenu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Fot. 19. Historyczny układ urbanistyczny Śródmieścia

Fot: Edyta Tomczyk

Za jeden z najważniejszych potencjałów obszaru rewitalizacji należy też uznać rozległe i zróżnicowane przestrzenie publiczne, które w dużej mierze są już połączone w dogodne ciągi spacerowe. Znajdują się tu tereny zieleni urządzonej, aleje spacerowe lub de facto pełniące takie funkcje, skwery i place. Ważne miejsce w przestrzeni, ale także w opinii mieszkańców pełnią szczególnie Park Cedron, Park Kaszubski

i leżący w bezpośrednim sąsiedztwie Park Miejski. Nieodłącznym elementem wizualnym tej części obszaru jest przepływająca przez centrum rzeka Cedron.

Spora część przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji przeszła gruntowe prace rewaloryzacyjne, remontowe i modernizacyjne w ramach wcześniejszych działań rewitalizacyjnych na tym terenie. Odnowiono Park Kaszubski, Park Cedron, skwer Reginy Osowickiej, ulice Wałową, św. Anny czy Kopernika, stworzono warunki do rozwoju oferty rekreacyjno-wypoczynkowej dla mieszkańców obszaru. W opinii mieszkańców są to udane inwestycje, które stały się symbolem przemian Śródmieścia i najważniejszymi miejscami do spędzania wolnego czasu. Jeden z respondentów ankiety stwierdził, że warto lepiej rozreklamować te miejsca, szczególnie nowe łączniki między znanymi i uczęszczanymi skwerami, by w pełni korzystać z terenu.

Centralnie położony, pełniący funkcje reprezentacyjne, publiczne i usługowe, obszar rewitalizacji wyróżnia się na tle miasta pod względem bogatej infrastruktury społecznej. Właśnie w Śródmieściu znajduje się największa liczba obiektów pełniących funkcje społeczne – w 2021 r. wartość ilustrującego to zjawisko wskaźnika wyniosła 23,1 na 1000 osób, podczas gdy średnia dla miasta była 11,4.

Na obszarze rewitalizacji usytuowane są najważniejsze gmachy publiczne, takie jak Ratusz Miejski (pl. Wejhera), Starostwo Powiatowe (ul. 3 Maja 4), Sąd Rejonowy (ul. Wniebowstąpienia 4), Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego (ul. Sobieskiego 304), Nadleśnictwo Wejherowo (ul. Sobieskiego 247), Urząd Skarbowy (ul. Sobieskiego 346), ZUS (ul. Sobieskiego 294), Powiatowa Komenda Policji (ul. Dworcowa 14).

Z innych obiektów infrastruktury społecznej, warto nadmienić, że w Śródmieściu znajduje się dużo placówek edukacyjnych – publicznych i prywatnych. Pełnią one funkcję ponadlokalną, skierowaną nie tylko do mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale także do mieszkańców całego miasta a nawet regionu. Należą do nich:

- Przedszkole „Fantazja Przestrzeń Montessori” – ul. Kopernika 4,
- Słoneczne Przedszkole z grupą żłobkową – ul. Sobieskiego 340,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny Raj Malucha – ul. Klasztorna 18,
- Przedszkole Urwis – ul. Wałowa 20,
- Przedszkole Przyjaciele Kubusia Puchatka – ul. Harcerska 23a,
- Punkt Przedszkolny „Bajkowy Dworek 2” – ul. Sobieskiego 334,
- Przedszkole Niepubliczne „Przygoda” – ul. Osiedle 1000-lecia 7,
- Szkoła Podstawowa nr 9 – ul. Osiedle 1000-lecia 15,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia – ul. Dworcowa 6,
- Szkoła Podstawowa Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego – ul. Klasztorna 9,
- Powiatowy Zespół Szkół nr 2 im. Bohaterskiej Załogi ORP „Orzeł” w Wejherowie – ul. Strzelecka 9,
- I Liceum Ogólnokształcące im. Króla Jana III Sobieskiego w Wejherowie – ul. Bukowa 2c,
- Niepubliczna Szkoła Rzemiosła im. św. Józefa – ul. Kalwaryjska 3,
- Kaszubsko-Pomorska Wyższa Szkoła w Wejherowie – ul. Dworcowa 7.

Podobnie do mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całego miasta, a nawet powiatu, skierowane są usługi medyczne realizowane w licznych i różnicowanych placówkach zdrowia położonych na obszarze rewitalizacji. Należą do nich m.in.:

- NZOZ „Cormet” – medycyna rodzinna, podstawowa opieka lekarska – ul. Pucka 11,
- NZOZ 1 Bukowa – podstawowa opieka lekarska – ul. Bukowa 2a,
- NZOZ Polnamed – podstawowa opieka lekarska – ul. 2 Maja 17,
- SIM-MED Podmiot Leczniczy Sp. z o.o. – medycyna rodzinna, podstawowa opieka lekarska – ul. Rzeźnicka 9,
- Diagnostyka Spółka Akcyjna – ul. Rzeźnicka 1A,
- Zakład opieki zdrowotnej, usług rehabilitacyjnych i punkt pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych „MILLENNIUM” s.c. – ul. Pucka 11, 3 Maja 17, Bukowa 2a, św. Jana 7,
- gabinety stomatologiczne – ul. Pucka 3, Wałowa 1a, Dworcowa 1,
- gabinet pielęgniarki środowiskowej i rodzinnej – ul. Sobieskiego 227.

Na obszarze rewitalizacji działa też wiele aptek, w tym całodobowa na pl. Wejhera 3.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów w tej dziedzinie. Należą do nich:

- brak nowoczesnych rozwiązań typowych dla współczesnych ośrodków miejskich, a trudnych do wprowadzenia w przypadku zwartych historycznych centrów,
- mała liczba ścieżek rowerowych, niepołączonych w sieć dróg, która umożliwiałaby sprawne poruszanie się po obszarze rewitalizacji,
- chaos przestrzenny na części obszaru rewitalizacji spowodowany nieuporządkowanym parkowaniem,
- dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze specjalnymi potrzebami,
- bariery przestrzenne, m.in. niewyremontowane chodniki, jezdnie, przejścia dla pieszych, wysokie krawężniki, uniemożliwiające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji,
- zaniedbane, niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji.

Odpowiedzią na zdiagnozowane problemy są potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze funkcjonalno-przestrzennej, które pokrywają się z opiniami mieszkańców obszaru rewitalizacji i całego miasta, a które padały podczas spaceru badawczego, debaty i w ankiecie. W opinii mieszkańców główne potrzeby Śródmieścia w tej sferze powinny dotyczyć dalszych prac modernizacyjnych w przestrzeniach publicznych, które według nich są najważniejszymi osiągnięciami dotychczasowych działań rewitalizacyjnych. Terenami, o których szczególnie wspominali respondenci ankiety, jest tzw. Bliza – duży, ale zaniedbany teren na Osiedlu Przyjaźni. W zachodniej części obszaru brakuje ogólnodostępnych boisk i stref rekreacji, które sprzyjałyby aktywności sportowo-ruchowej i integracji dostępnej dla okolicznych mieszkańców. Tereny takie są szczególnie potrzebne młodzieży z obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy zwracali też uwagę na brak na obszarze wystarczającej liczby toalet i małej architektury, w tym ławek do odpoczynku, szczególnie ważnych dla osób w starszym wieku i z niepełnoprawnościami.

Do innych działań naprawczych związanych ze sferą przestrzenno-funkcjonalną należą rozwiązania zwiększające dostępność przestrzenną na obszarze rewitalizacji. Mieszkańcy podczas spaceru i w ankiecie wyrażali potrzebę zwiększenia dostępności obiektów publicznych i infrastruktury społecznej, w tym ratusza i przychodni zdrowia. Identyfikowali także bariery przestrzenne utrudniające poruszanie się osób ze szczególnymi potrzebami po obszarze rewitalizacji, stąd warto zastanowić się

nad uspokojeniem ruchu, np. na ul. Hallera nad wprowadzeniem ruchu jednokierunkowego, obniżeniem krawężników, wyremontowaniem krawężników, jezdni, przejść dla pieszych czy dłuższymi światłami dla pieszych.

Wydaje się, że ważną kwestią jest dalsze porządkowanie ruchu kołowego na obszarze rewitalizacji – wobec tak chaosu przestrzennego związanego z zaparkowanymi w przypadkowych miejscach samochodach, hałasu i złej jakości powietrza, które one generują. Z tego powodu warto rozwijać sieć ścieżek rowerowych, które pomogą w sprawnym i płynnym poruszaniu się po Śródmieściu. Warto też prowadzić działania edukacyjne, promujące zdrowy tryb życia, transport publiczny i rowerowy. Powinny być to działania długofalowe i spójne z ogólnomiejską polityką mobilności. Wejherowo, które należy do miast silnie zurbanizowanych i kompaktowych, z powodzeniem mogłoby się stać miastem 15-minutowym, w którym komunikacja miejska i rowerowa odgrywałaby wiodącą rolę.

Promowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie niskoemisyjnej mobilności wydaje się ważnym zagadnieniem w kontekście dużej liczby samochodów na obszarze rewitalizacji, braku miejsc parkingowych i postulatów tak mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i miasta w tej kwestii. Cel wydaje się osiągalny, biorąc pod uwagę dobrze rozwinięty aktualny system komunikacji publicznej.

Sfera techniczna

Ogólna charakterystyka sfery technicznej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji ocena sfery technicznej obszaru rewitalizacji obejmuje przede wszystkim analizę stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym mieszkaniowych, oraz rozwiązań technicznych dotyczących efektywności energetycznej, ochrony środowiska i kwestii dostępności tych obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Jeśli chodzi o zasoby mieszkaniowe i ich stan techniczny, ogólnie należy je uznać za dość zadowalające. Zasób mieszkaniowy i powierzchnia użytkowa mieszkań w Wejherowie co prawda dość powoli, ale rosną – w latach 2017-2020 przybyło 284 mieszkań, powierzchnia użytkowa w tym czasie wzrosła o 0,8 m² do 24 m². Jedną z przyczyn wolnego wzrostu jest brak dużych wolnych terenów pod budownictwo. Standardowe wyposażenie techniczne lokali mieszkalnych także należy do dobrych – prawie wszystkie mieszkania mają dostęp do wodociągu, są wyposażone w łazienkę i ustęp spłukiwany. Dostęp do centralnego ogrzewania posiada 87% lokali, gaz sieciowy jest dostępny w 67,3% mieszkań. Na obszarze rewitalizacji – z powodu braku wolnych terenów – zasób mieszkaniowy nie wzrasta, a standardowe wyposażenie techniczne jest na podobnym, choć nieco niższym poziomie co w innych częściach miasta.

Budynki na terenie tak Wejherowa, jak i obszaru rewitalizacji wymagają prac remontowych – co szczególnie dotyczy cennych obiektów zabytkowych, wybudowanych przed 1945 r. Wyzwaniem dla miasta, ze względu na rozmiary zasobu – jest zwłaszcza zły stan techniczny budynków komunalnych, z których zdecydowana większość pochodzi właśnie z tego okresu oraz brak w nich dostępu do centralnego ogrzewania i ciepłej wody.

Wyzwaniem jest także dostosowanie budynków do nowoczesnych rozwiązań z zakresu energooszczędności, zmniejszenia śladu węglowego i zwiększenia dostępności. W dużej mierze dotyczy to szczególnie zabudowy obszaru rewitalizacji, który charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem obiektów tak ze względu na rok budowy, charakter, jak i stosunki własnościowe. Na terenie Śródmieścia występują bowiem zarówno zabytkowe obiekty wzniesione w XVIII, XIX i początkach XX w. – są to kamienice mieszczańskie czy prywatne wille – historyzujące i modernistyczne. Ten typ

zabudowy przeważa w części wschodniej i centralnej obszaru rewitalizacji, przy czym najstarsza zabudowa występuje na terenie starówki wokół pl. Wejhera, natomiast im dalej od rynku, w miarę rozwoju przestrzennego miasta, powstały późniejsze budynki, wśród których, w formie plomb, budynki wzniesione po II wojnie światowej. Na tle tej zróżnicowanej zabudowy wyróżnia się zachodnia część obszaru rewitalizacji, której zabudowę stanowi jednorodne Osiedle Przyjaźni (dawne Osiedle Przyjaźni Polsko-Radzieckiej), 1000-lecia Państwa Polskiego i Staszica, składające się z niskich bloków wznoszonych od połowy lat 60 do lat 90. Budynki mieszkalne na obszarze rewitalizacji należą do różnych właścicieli, w tym miasta, wspólnot mieszkaniowych, Spółdzielni Mieszkaniowej „Energetyk” (Osiedle Przyjaźni) i właścicieli prywatnych.

Fot. 20. Zróżnicowana zabudowa mieszkaniowa obszaru rewitalizacji

Fot: Michał Cichocki, Edyta Tomczyk

Problemy sfery technicznej na obszarze rewitalizacji

Jeśli chodzi o sferę techniczną, to obszar rewitalizacji, paradoksalnie, charakteryzuje się kumulacją problemów w tej dziedzinie, z których niektóre stanowią jednocześnie jego mocną stronę, która może okazać się dźwignią rozwojową tego terenu.

Przeprowadzone w ramach diagnozy delimitacyjnej badanie pokazało, że obszar rewitalizacji cechuje się największą w mieście skalą kryzysu w tej sferze – tylko tu stan kryzysowy został odnotowany w przypadku 5 na 6 badanych zjawisk.

Na plan pierwszy wysuwa się problem starego zasobu mieszkaniowego, będącego w złym stanie technicznym, który wymaga prac remontowych. Dotyczy on dwóch typów zjawisk – zasobu komunalnego i starych budynków wniesionych przed 1970 r., niezależnie od rodzaju typu własności. W obu przypadkach na obszarze rewitalizacji występuje największa koncentracja problemów przez nie generowanych.

W Śródmieściu znajduje się bowiem największa liczba budynków miejskich, które są w złym stanie technicznym. Wartość wskaźnika osiągnięty w 2021 r. na tym terenie wyniósł 2,9 na 1000 osób, przekraczając prawie trzykrotnie średnią referencyjną i będąc najwyższy w całym mieście. Powodem tak dużej kumulacji tego problemu na obszarze rewitalizacji jest to, że to właśnie w Śródmieściu znajduje się najwięcej budynków będących własnością, współwłasnością lub w zarządzie miasta. Na zasób ten w większości składają się budynki wybudowane przed 1945 r., które z uwagi na wiek są w najgorszym stanie technicznym, wymagają większych nakładów finansowych, a często podlegają też ochronie konserwatorskiej. Na obecny zasób miejski składają się 62 budynki i 934 lokale mieszkalne we wspólnotach mieszkaniowych, z czego połowa jest położona na obszarze (30 budynków). Budynki komunalne znajdują się w różnych częściach obszaru, głównie jego wschodniej części, w większej koncentracji występują przy ulicach Kopernika, Sobieskiego, 3 Maja, 12 Marca, św. Jacka, Wałowej, Klasztornej i Reformatów.

Jeśli chodzi o lokale miejskie we wspólnotach, to gmina ma udziały w 124 wspólnotach w mieście, posiadając przeważnie po kilka mieszkań w budynku. Ich przeważająca liczba – 99 budynków wspólnotowych – znajduje się w środkowej i wschodniej części obszaru w rejonie ulic Sobieskiego, Kościuszki, Hallera, 12 Marca, 3 Maja, Bukowej, pl. Wejhera. W ich przypadku remonty leżą w gestii całej wspólnoty, której gmina jest członkiem.

Najtrudniejsza sytuacja dotyczy budynków będących w zarządzie miasta, ale o nieustalonej własności, gdyż do czasu ustania roszczeń gmina nie może prowadzić remontów. Spośród 15 budynków o takim stanie prawnym zaledwie dwa nie znajdują się na obszarze rewitalizacji. Nieustalony stan prawny dotyczy budynków przy ulicach 3 Maja 45, Kopernika 10, 15, 17, pl. Wejhera 7, Przebendowskiego 5, Sobieskiego 252, 275, 336, św. Jacka 6, św. Jacka 15 / św. Jacka 17, św. Jana 5. Na tle odnowionej zabudowy stanowią element zakłócający harmonijny wygląd reprezentacyjnych przestrzeni publicznych. Szczególnie widoczne jest to na wyremontowanej w ramach poprzedniego programu rewitalizacji ul. Kopernika. Problem tej właśnie ulicy był poruszany przez mieszkańców podczas spaceru badawczego. Wydaje się jednak, że po 2023 r. nie będzie to przeszkodą – gmina ma bowiem przejąć ten zasób na własność.

Fot. 21. Budynki w złym stanie technicznym na obszarze rewitalizacji

Fot: Michał Cichocki, Edyta Tomczyk

Stan miejskich lokali mieszkalnych – z wyjątkami – jest zadowalający, ale wymagają one termomodernizacji. Pod tym względem sytuacja na obszarze rewitalizacji jest najgorsza w mieście – tu w 2021 r. wartość wskaźnika wyniosła 1,8 na 1000 osób, ponadtrzykrotnie przekraczając średnią ogólnomiejską. Lepiej wygląda stan wyposażenia lokali mieszkalnych w łazienki – pod tym względem sytuacja na obszarze jest tylko nieco gorsza niż w innych częściach miasta – w 2021 r. 1,7 lokali nie było wyposażonych w łazienkę na 1000 osób przy średniej dla miasta wynoszącej 1,5.

Przy całym zróżnicowaniu na obszarze rewitalizacji przeważa stara zabudowa, powstała przed 1970 r., przy czym tu na tle miasta występuje największa koncentracja tego typu budynków. W Śródmieściu

w ogólnej liczbie budynków aż 88% stanowią domy wzniesione przed 1970 r. przy średniej dla miasta wynoszącej 42,3%. Budynki te w większym stopniu wymagają prac remontowych, w tym prac termomodernizacyjnych, wprowadzania rozwiązań prośrodowiskowych i zwiększających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. W tym kontekście trzeba zauważyć, że w stosunku do innych części miasta na obszarze rewitalizacji został już w dużej mierze rozwiązany problem pieców węglowych – wartość wskaźnika odnoszącego się do liczby lokali ogrzewanych piecami węglowymi wyniósł w 2021 r. 45,0 na 1000 osób, tj. poniżej średniej dla miasta wynoszącej 63,4. Budynki należące do tego zasobu, szczególnie mieszkalne, nie są wyposażone w rozwiązania tworzone z myślą o osobach ze szczególnymi potrzebami, których na tym terenie żyje szczególnie dużo w porównaniu do innych części miasta. Braki w tym względzie stanowią ogromne wyzwanie tak finansowe, jak i organizacyjne.

Za problem w sferze technicznej uważa się także występowanie dużej liczby obiektów zabytkowych chronionych wpisem do rejestru zabytków czy gminnej ewidencji zabytków. Dzieje się tak z powodu dużych potrzeb remontowych w tych obiektach, a także dużych kosztów, jakie takie obiekty wymagają. Przy realizacji prac istotna jest współpraca z miejskim czy wojewódzkim konserwatorem, co wydłuża dodatkowo czas prowadzenia prac. Jednocześnie trzeba zauważyć, że bogate dziedzictwo kulturowe Wejherowa jest ważnym potencjałem rozwojowym miasta, który jest szczególnie ważny w przypadku obszaru rewitalizacji w leżącym w dużej mierze w historycznym centrum.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się dużą liczbą obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków (w 2021 r. 39,3 na 1000 osób), wykraczających poza średnią dla miasta (13,0 na 100 osób).

Poniżej zaprezentowano zbiorczo wskaźniki dotyczące sfery technicznej w odniesieniu do średniej referencyjnej.

Tab. 12. Zestawienie wskaźników sfery technicznej wskazującej stan kryzysu na obszarze rewitalizacji

Wskaźniki odnoszące się do sfery technicznej	Na obszarze rewitalizacji	Średnia dla Wejherowa
Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	2,9	1,0
Liczba budynków komunalnych wymagających termomodernizacji na 1000 osób	1,8	0,5
Liczba lokali komunalnych niewyposażonych w łazienkę na 1000 osób	1,7	1,5
Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej ich liczbie	88,0%	42,3%
Liczba obiektów w GEZ na 1000 osób	39,3	13,0
Liczba lokali mieszkalnych i użytkowych ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	45,0	63,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa”.

Potencjały sfery technicznej na obszarze rewitalizacji

Głównym potencjałem obszaru rewitalizacji jawi się bogate dziedzictwo kulturowe wynikające z długiej i bogatej historii tego ośrodka miejskiego, który przez wieki rozwijał się harmonijnie wokół najstarszej części miasta – pl. Wejhera i jego otoczenia. Założenie układu urbanistyczno-krajobrazowe jest dziś pod ochroną konserwatorską w formie wpisu do rejestru zabytków województwa pomorskiego (nr 957).

Na obszarze rewitalizacji znajduje się wiele obiektów także wpisanych do tego rejestru, stanowiąc szczególny walor i potencjał rozwojowy, który może i powinien stanowić bodziec do rozwoju całego miasta. Zasób ten poddawany jest od lat rewaloryzacji i restauracji, wiele z obiektów odzyskało blask w ramach wcześniejszych działań rewitalizacyjnych.

Fot. 22. Historyczna zabudowa wokół pl. Wejhera

Fot: Michał Cichocki

Do obiektów leżących na obszarze rewitalizacji, wpisanych do rejestru zabytków należą:

- budynek dawnego szpitala lub przytułku – obecnie siedziba Caritasu – pl. Wejhera 15 – parterowy budynek wniesiony częściowo w technice szachulcowej w poł. XVIII w. (nr wpisu 521),
- kościół parafialny p.w. Trójcy Przenajświętszej z połowy XVIII w. murem cmentarnym – ul. Kościuszki 2 (nr wpisu 527),
- dom z I poł. XVIII w – pl. Wejhera 10 (nr wpisu 523),
- zespół poreformacki: kościół parafialny p.w. św. Anny oraz najstarsze trzy skrzydła klasztoru wraz z gruntem w obrysie murów stanowiącym część działki o nr ewidencyjnym 44 – ul. Reformatów 19 (nr wpisu 528),
- dom mieszkalny wraz z działką nr 280 z 1911 r. – ul. Wybickiego 1 (nr wpisu 1903),
- budynek magazynowy (gospodarczy) – obecnie Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej z lat 1890-1990 – Wałowa 14a (nr wpisu 1237),
- dom - ob. Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego z II poł. XIX w. – ul. Sobieskiego 239 (nr 1236),
- budynek Sądu Rejonowego wraz z działką oraz willa wraz z działką z lat 80. XIX w. – ul. Sobieskiego 302 i 304 (nr 1792),
- kościół ewangelicki – obecnie rzymskokatolicki kościół parafialny p.w. św. Leona Wielkiego i św. Stanisława Kostki wraz z działką z 1908 r. – ul. Sobieskiego 235 (nr wpisu 1890),
- przydrożna aleja lipowa znajdująca się na częściach działek ewidencyjnych nr 198/1, 198/2, obr. 16 Wejherowo – ul. Hallera (nr wpisu 2006).

Fot. 23. Pl. Wejhera z widokiem na siedzibę Caritasu i kościół p.w. Trójcy

Fot: Edyta Tomczyk

Fot. 24. Kościół parafialny p.w. św. Anny, neogotycki kościół p.w. św. Leona Wielkiego i św. Stanisława Kostki i dawny młyn wodny

Fot: Michał Cichocki

Poza obszarem, ale w jego bezpośrednim sąsiedztwie leżą dwa najcenniejsze zespoły zabytkowe miasta. Z uwagi na położenie są one funkcjonalnie i przestrzennie powiązane z obszarem rewitalizacji, wpływając na rozwój tego terenu. Obiekty te stanowią atrakcję nie tylko dla lokalnej społeczności i całego miasta, ale mają wymiar ponadlokalny. Są więc ważnym potencjałem, który warto brać pod uwagę przy planowaniu interwencji rewitalizacyjnej. Są to:

- założenie architektoniczno-krajobrazowe Kalwarii Wejherowskiej założonej przez Jana Wejhera w II połowie XVII w. i składającej się w 28 obiektów położonych w lesie bukowym – ul. Cmentarna, Marynarki Wojennej (nr wpisu 1088),
- zespół pałacowo-ogrodowy-parkowy Wejherów, następnie kolejno Przebendowskich i Keyserlingków z pałacem z lat 1765-1769 – ul. Zamkowa 2A; młyn – ul. Zamkowa 6, zespół młyna Cedron – ul. Zamkowa 18, dawna grota – obecnie piwniczka; elementy kompozycji parkowo-ogrodowej: kanały wodne, staw, rzeka Cedron, pozostałości altany jesionowej wokół dawnej kaplicy – ul. Zamkowa 2a (nr wpisu 525).

Za potencjał obszaru rewitalizacji można też uznać istnienie dużego zasobu komunalnego, pozwalającego gminie nie tylko na sprawne prowadzenie polityki mieszkaniowej na tym terenie, ale i kreowanie tu trendów rozwojowych. Konsekwentne remonty budynków miejskich, prowadzone w ramach wcześniejszych działań rewitalizacyjnych, przekładają się na podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych, całych ulic, zachęcając prywatnych właścicieli do poprawy technicznej i estetycznej swoich nieruchomości. W poprzedniej perspektywie wspólnoty mieszkaniowe mogły ubiegać się o wsparcie finansowe na prace remontowo-restauracyjne, zwiększając skalę interwencji.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze technicznej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze technicznej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów w tej dziedzinie. Należą do nich:

- duży zasób komunalny w złym stanie technicznym, wymagający remontów,
- przeważający udział budynków wniesionych przed 1970 r., które wymagają remontów,
- brak rozwiązań z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i dostępności tak w zasobie komunalnym, jak i w starszym zasobie należącym do właścicieli prywatnych czy spółdzielni,
- duża koncentracja obiektów zabytkowych, które wymagają zwiększonych nakładów finansowych i organizacyjnych,
- braki w wyposażeniu lokali miejskich.

Potrzeby w sferze technicznej wiążą się z koniecznością kontynuacji prac remontowych w starszych budynkach położonych na obszarze rewitalizacji. Budynki te, tak należące do miasta, jak i właścicieli prywatnych, wymagają nie tylko poprawy czy odtworzenia elewacji, ale i rozwiązań technicznych zwiększających odporność na zmiany klimatyczne, a więc rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną, a zmniejszających ślad węglowy. O ile gmina łatwo, w miarę pozyskiwania środków, może prowadzić prace w swoich zasobach, o tyle od programów wsparcia w dużej mierze zależy udział wspólnot mieszkaniowych w procesie rewitalizacji śródmieścia. Ważnym partnerem rewitalizacji, który może skutecznie włączyć się do procesu, jest Spółdzielnia Mieszkaniowa „Energetyk”, dysponująca stosunkowo dużym zasobem mieszkaniowym.

Podsumowując, można stwierdzić, że w świetle prowadzonych dotychczas działań w tej sferze istnieje potrzeba ich kontynuacji, mająca na celu zwiększenie całościowej poprawy stanu obiektów budowlanych na obszarze rewitalizacji.

Prawdziwym wyzwaniem jawi się zwiększenie dostępności do lokali mieszkalnych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wdrożenie rozwiązań z zakresu dostępności jak budowa wind jest nie tylko kosztowne, ale czasem niemożliwe, szczególnie w obiektach zabytkowych. Wydaje się, że powinny to być rozwiązania wypracowane w ramach ogólnej polityki rozwojowej miasta.

2.3. Synteza diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji

Poniżej w formie tabelarycznej zostało przedstawione podsumowanie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji w podziale na omówione powyżej sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Tabela zawiera zestawienie najważniejszych problemów zdiagnozowanych w każdej ze sfer wraz ze zidentyfikowanymi potencjałami i potrzebami. Podsumowanie to stanowi jednocześnie syntezę, która wpisuje się w wymóg art. 36 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), pozwalając uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

Tab. 13. Problemy, potencjały i potrzeby obszaru rewitalizacji w Wejherowie

Diagnoza szczegółowa obszaru rewitalizacji - podsumowanie		
Sfera społeczna		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności	przywiązanie części mieszkańców do obszaru rewitalizacji, duma z zachodzących zmian na obszarze, chęć spędzania na nim wolnego czasu	prowadzenie szeroko zakrojonej kompleksowej interwencji skierowanej do grup narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne prowadzące do ich aktywizacji społecznej, zawodowej i obywatelskiej
duża liczna osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia	aktywność społeczna, kulturalna i obywatelska części mieszkańców obszaru rewitalizacji	tworzenie miejsc spotkań, integracji społecznej w przestrzeniach publicznych i domach sąsiedzkich
duża liczna osób z niepełnosprawnościami i długotrwałymi chorobami	duża liczba organizacji pozarządowych zajmujących się włączeniem społecznym grup narażonych na wykluczenie społeczne i prowadzących działania aktywizacyjne	objęcie działaniami aktywizacyjnymi tzw. młodszych seniorów
problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, uzależnieniami, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą	podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, w postaci grup formalnych i ciał opiniotwórczych i decyzyjnych	objęcie działaniami aktywizacyjnymi i edukacyjnymi młodzieży

domową, która dotyka całe rodziny		
problem niskiej aktywności społeczno-kulturalnej i obywatelskiej części mieszkańców obszaru rewitalizacji	aktywne instytucje publiczne zajmujące się szeroko rozumianą pomocą społeczną i kulturą	wsparcie grup szczególnie wrażliwych, narażonych na trwałe wykluczenie społeczne z powodu wieku, niepełnosprawności, chorób, bezradności w sprawach wychowawczo-opiekuńczych i przemocy w rodzinie, trudności życiowych o osobistych
problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy	bogate dziedzictwo niematerialne	potrzeba kontynuacji działań w oparciu o sprawdzone rozwiązania, instytucje i organizacje
Sfera gospodarcza		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
znaczna rotacja podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji, w tym w reprezentacyjnej części Centrum	rodzinne firmy z tradycjami oferujące dobrej jakości lokalne produkty	zapotrzebowanie lokalnej społeczności na większą bazę gastronomiczną
niepełne wykorzystanie potencjału Centrum jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej	nowo powstające firmy proponujące oryginalne typy produktów czy usług	lepsze dopasowanie oferty handlowej i usługowej do potrzeb klientów
wygląd i otoczenie lokali użytkowych obniżających atrakcyjność przestrzeni publicznych	potencjalni partnerzy społeczno-gospodarczy mający siedziby na obszarze rewitalizacji lub w jego sąsiedztwie	unowocześnienie wyglądu lokali i uporządkowania chaosu w ich otoczeniu (szyldy, reklamy, banery)
słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowanie w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranżowienie się		wypracowanie wsparcia dla przedsiębiorców w ramach polityki ogólnomiejskiej – programu współpracy z przedsiębiorcami
stosunkowo duża liczba bezrobotnych z niskim wykształceniem		stworzenie nowych działań skierowanych do przedsiębiorców

		działających na obszarze, głównie jego reprezentacyjnej części
		wsparcie dla osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach zawodowych

Sfera środowiskowa

Problemy	Potencjały	Potrzeby
zła jakość powietrza generowana przez przestarzałe systemy grzewcze i ruch samochodowy, spowodowana położeniem miasta w dolinie w otoczeniu lasów na terenach morenowych	duża ilość zieleni, w tym parków urządzonych, ulic obsadzonych drzewami na obszarze rewitalizacji i w jego sąsiedztwie	konieczność kontynuacji działań na rzecz zwiększenia zieleni, nasadzeń drzew, krzewów i trawy na obszarze rewitalizacji
problemy związane z retencją wody wynikające ze zmian klimatu (deszcze nawalne, podtopienia, zalewanie ulic) spowodowane obecnością dużych powierzchni nieprzepuszczalnych, niewydolną kanalizacją deszczową i uregulowaną w pełni rzeką Cedron w Centrum	rozległe tereny zieleni nieurządzonej w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji – Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego	konieczność kontynuacji działań na rzecz zwiększenia retencji – powierzchni przepuszczalnych, zbiorników retencyjnych
występowanie na obszarze rewitalizacji, szczególnie na terenie starówki, wysp ciepła	wysoka świadomość samorządu związane z zachodzącymi zmianami klimatycznymi	konieczność kontynuacji programu wymiany przestarzałych pieców grzewczych
ilość wyrobów zawierających szkodliwy dla zdrowia ludzi azbest	włączanie działań na rzecz błękitno-zielonej infrastruktury w projekty realizowane wcześniej na obszarze rewitalizacji w ramach procesu rewitalizacji, jak i w całym mieście w ramach polityki ogólnorozwojowej	konieczność dalszego usuwania wyrobów azbestowych

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Problemy	Potencjały	Potrzeby
brak nowoczesnych rozwiązań typowych dla współczesnych miast – trudnych do wprowadzenia z powodu zwartego historycznego centrum	układ przestrzenno-urbanistyczny historycznej części obszaru rewitalizacji	kontynuacja prac modernizacyjnych i rewaloryzacyjnych przestrzeni publicznych, w tym tzw. Blizy i podwórek

mała liczna ścieżek rowerowych	duże i zróżnicowane tereny publiczne	uzupełnianie braków związanych z małą architekturą – toalet i miejsc odpoczynku
chaos przestrzenny spowodowany dzikim parkowaniem	bogata infrastruktura społeczna – budynki administracji i usług społecznych publicznych i prywatnych	zwiększenie dostępności przestrzennej obszaru rewitalizacji, usuwanie barier przeszkadzających osobom ze szczególnymi potrzebami w sprawnym i bezpiecznym poruszaniu się
dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami		zwiększenie dostępności do budynków publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami
bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji		dalsze porządkowanie ruchu kołowego na obszarze rewitalizacji, w tym budowa nowych ścieżek rowerowych, sukcesywne rozwiązywanie kwestii parkingów
niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji		promowanie rozwiązań związanych ze zrównoważoną mobilnością

Sfera techniczna

Problemy	Potencjały	Potrzeby
duży zasób komunalny w złym stanie technicznym, wymagający remontów	bogate dziedzictwo kulturalne wynikające z położenia obszaru w historycznym centrum miasta	konieczność kontynuacji prac remontowych w starszym zasobie mieszkaniowym
przeważający udział budynków wzniesionych przed 1970 r., które wymagają remontów	duża liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków i GEZ stanowiąca potencjał rozwojowy dla obszaru i miasta	konieczność prowadzenia kompleksowych prac obejmujących rozwiązania zwiększające odporność na zmiany klimatyczne z zakresu efektywności energetycznej i zmniejszających ślad węglowy
brak rozwiązań z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i dostępności w budynkach mieszkalnych	duży zasób komunalny pozwalający na prowadzenie skutecznej polityki remontowej	kontynuacja wsparcia dla wspólnot mieszkaniowych przy remontach
duża koncentracja obiektów zabytkowych wymagających		wypracowanie polityki ogólnomiejskiej związanej

zwiększonych nakładów
finansowych i organizacyjnych

z kwestią dostępności lokali
mieszkalnych dla osób ze
szczególnymi potrzebami

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawione powyżej zestawienia zidentyfikowanych problemów obszaru rewitalizacji i wynikających z nich potrzeb rewitalizacyjnych wraz z katalogiem lokalnych potencjałów rozwojowych stanowią podstawę do zaplanowania adekwatnej, „szytej na miarę” interwencji uwzględniającej kontekst lokalny, dzięki czemu można mówić o zintegrowanym i kompleksowym charakterze procesu.

Analizowane zagadnienia w podziale na sfery – społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną – stanowią, wynikające z idei rewitalizacji, uszczegółowienie wymiarów społecznego, gospodarczego i środowiskowego wyróżnianych w ramach koncepcji zrównoważonego rozwoju. Przedstawione powyżej zagadnienia są wzajemnie powiązane pod względem społecznym, gospodarczym i środowiskowym, co warunkuje ich możliwość ich przemiany w zintegrowaną i kompleksową interwencję, która daje szansę na pełne i trwałe wyprowadzenie wyznaczonego obszaru ze stanu kryzysowego lub trwałe ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na tych terenach. O powiązaniach poszczególnych rodzajów potrzeb i potencjałów przesądza tak ich rewitalizacyjny charakter, w tym prymat problemów społecznych, które stanowią niezbędny element do uruchomienia procesu rewitalizacji. W przypadku Wejherowa obszar rewitalizacji cechuje się poważnymi problemami o charakterze społecznym, którym towarzyszą różnorodne problemy z innych sfer. Zaspokojenie potrzeb gospodarczych i środowiskowych będzie skutkowało poprawą jakości życia i funkcjonowania mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zaspokojenie potrzeb społecznych będzie z kolei możliwe wraz z realizacją potrzeb gospodarczych i środowiskowych. Potrzeby z poszczególnych sfer są zatem ze sobą powiązane i wzajemnie się warunkują. Dlatego realizacja potrzeb wpisujących się w wymiar społeczny będzie miała przełożenie na inne wymiary i odwrotnie. W podobny sposób są ze sobą powiązane zidentyfikowane potencjały, które wzajemnie wzmacniają wymiary społeczny, gospodarczy i środowiskowy planowanej interwencji.

3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

3.1. USPÓJNIONA WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI WEJHEROWA

Podstawą wizji odnoszącej się do stanu obszaru rewitalizacji w Wejherowie – po przeprowadzeniu na nim interwencji rewitalizacyjnej – jest analiza problemów i potrzeb danego terenu wykonana na etapie diagnozy szczegółowej tego terenu. Obecny obszar rewitalizacji obejmuje centrum miasta – teren uznany za zdegradowany także podczas badań diagnostycznych przeprowadzonych w trakcie prac nad wcześniejszymi programami rewitalizacji: Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2008-2015 (LPR 2008-2015) i Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022 (LPR do 2022). Zaplanowany w ramach niniejszego programu proces rewitalizacji dotyczy w zasadniczej mierze tego samego obszaru rewitalizacji, stąd należy go postrzegać jako kontynuację wcześniejszych interwencji. Od początku procesu rewitalizacji w Wejherowie celem działań jest przede wszystkim przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym dotyczącym mieszkańców narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne – przez ich wieloaspektową aktywizację, podnoszenie kapitału społecznego, zwiększanie aktywności gospodarczej. Działania w sferze społecznej wymagały stworzenia lub zmodernizowania odpowiedniej infrastruktury, co w dużej mierze zostało dokonane

w ramach LPR 2008-2015 i LPR do 2022. Na obecnym etapie ważna jest kontynuacja działań miękkich, sprofilowanych do zidentyfikowanych grup odbiorców i ich potrzeb. Ważna część wcześniejszych interwencji została też poświęcona rewaloryzacji bogatego dziedzictwa kulturowego, poprawie stanu technicznego i estetycznego zasobu mieszkaniowego, jakości przestrzeni publicznych i terenów zielonych, stanu środowiska naturalnego i wykorzystaniu potencjałów rozwojowych. Działania z zakresu poprawy warunków środowiskowych i przestrzeni publicznych jako niedokończone wymagają kontynuacji.

Poniżej zaprezentowano usójnioną, o zintegrowanym i całościowym charakterze, wizję dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Wizja prezentuje stan po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji – po roku 2033, czyli zakończeniu perspektywy obowiązywania GPRW.

„Dzięki kompleksowej i zintegrowanej interwencji rewitalizacyjnej nastąpi zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji w Wejherowie, który stanie się atrakcyjnym miejscem do mieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej, spędzania wolnego czasu. Rozwój tego pełniącego ważne funkcje reprezentacyjne i centrotwórcze terenu, oparty o jego liczne potencjały, przełoży się na rozwój innych osiedli i całego miasta.

Poprawa jakości usług społecznych, w tym ich sprofilowanie wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb osób narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne, doprowadzi do ograniczenia problemów społecznych obszaru rewitalizacji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej jej mieszkańców. Z kolei działania o charakterze ogólnoaktywizacyjnym, skierowane do różnych grup wiekowych, w tym szczególnie osób starszych, podniosą kapitał społeczny, poziom zaufania społecznego i wpłyną na wzrost zaangażowania lokalnej społeczności w sprawy lokalne. Zakrojone na dużą skalę działania dopasowane do zindywidualizowanych potrzeb sprawią, że zmniejszy się skala negatywnych zjawisk społecznych, jak i dysproporcja między obszarem rewitalizacji a pozostałą częścią miasta.

Szeroko rozumiana interwencja przestrzenno-funkcjonalna, obejmująca prace modernizacyjne, rewaloryzacyjne, ograniczenie barier przestrzennych poprawi atrakcyjność i dostępność obszaru rewitalizacji, dzięki czemu mieszkańcy będą mogli swobodnie korzystać z bogatej infrastruktury społecznej, usługowej i handlowej znajdującej się na tym terenie. Zadbane, wyposażone w małą architekturę przestrzenie publiczne pełni będą ważne funkcje rekreacyjne i integracyjne nie tylko dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i mieszkańców innych osiedli.

Przeprowadzone przedsięwzięcia o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym, środowiskowym i technicznym przełożą się na wzmocnienie sfery środowiskowej. Zwiększy się powierzchnia terenów zielonych lub polepszy się ich jakość, dzięki czemu osłabi się oddziaływanie tzw. wysp ciepła w miesiącach letnich. Dzięki kontynuacji działań na rzecz zwiększenia retencji poprawią się również warunki retencyjne obszaru rewitalizacji, który będzie lepiej przystosowany do zmian klimatycznych. Prace z zakresu efektywności energetycznej, jak i uspokojenia, a przez to ograniczenia ruchu kołowego, wpłyną z kolei na polepszenie jakości powietrza na obszarze rewitalizacji. Wszystko to przełoży się na podniesienie jakości życia i zdrowia mieszkańców.

Efektom procesu rewitalizacji będzie także poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i, w konsekwencji, trwałe ożywienie gospodarcze oparte na pożądanym i potrzebnym usługach oraz handlu. Przeprowadzone kompleksowe działania rewitalizacyjne spowodują wzrost przyjezdnych odwiedzających Wejherowo – obszar rewitalizacji stanie się siłą napędową rozwoju całego miastu”.

3.2. INTEGRACJA WIZJI, CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I PRZEDSIĘWIEĆ

Z tak sformułowanej wizji płyną dwa dopełniające się cele, które odnoszą się zarówno do zidentyfikowanych problemów obszaru rewitalizacji, jak i uwzględniają potrzeby jego mieszkańców. Uszczegółowieniem przyjętych celów są wyprowadzone z nich kierunki działań. Siatka celów procesu rewitalizacji i kierunków działań na wyznaczonym obszarze została zaprezentowana poniżej.

Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji

K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji

K.1.2. Zwiększenie aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji

K.1.3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji

Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

K.2.1. Adaptacja i modernizacja budynków z uwzględnieniem szczególnych potrzeb mieszkańców

K.2.2. Poprawa warunków środowiskowych na obszarze rewitalizacji

K.2.3. Podniesienie jakości i dostępności przestrzeni publicznych

Identyfikację wyzwań strategicznych GPR Miasta Wejherowa cechuje podejście zintegrowane:

- przyjęte cele i kierunki działań zostały uspołnione z wnioskami płynącymi z diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji; w ramach diagnozy obszaru rewitalizacji przeanalizowano – w oparciu o dane zastane oraz opinie mieszkańców i informacje pozyskane od pracowników merytorycznych gminy – problemy występujące na tym terenie, a także obecne tu potencjały rozwojowe i na ich podstawie sformułowano potrzeby rewitalizacyjne, zapewniając integrację działań rozwojowych, skoncentrowanych na wyprowadzaniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego przy wzmocnieniu jego mocnych stron umożliwiających jego szybszy rozwój;
- zastosowana komplementarność problemowa umożliwiła śledzenie wzajemnych powiązań między negatywnymi zjawiskami obszaru rewitalizacji, analizowanymi w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, co pozwoliło na zdefiniowanie dopełniających się celów, które oddziałują na zidentyfikowane negatywne zjawiska;
- cele i kierunki działań GPRW oraz wynikające z nich przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zintegrowane – ujednoczone z zakresem programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Pomorskiego na lata 2021-2027 (FEP) (m.in. Priorytet 7 – 7. Fundusze europejskie dla Pomorza bliższego obywatelom); zastosowanie takiego podejścia umożliwi wykorzystanie przy opisie przedsięwzięć wskaźników produktu i rezultatu powiązanych z realizacją FEP;
- rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały także zintegrowane w ramach GPRW; do procesu tworzenia interwencji zostali zaproszeni interesariusze procesu rewitalizacji i partnerzy miasta, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy; interwencja rewitalizacyjna objęła różne sektory gospodarki i rozmaite polityki publiczne, umożliwiając stworzenie interwencji

zaproponowanej przez rozmaitych interesariuszy procesu rewitalizacji z wykorzystaniem różnorodnych źródeł finansowania projektów.

Poniżej w syntetyczny sposób przedstawiono powiązania między elementami wizji, odpowiadającej na zidentyfikowane problemy obszaru, a celami rewitalizacyjnymi oraz podporządkowanymi im kierunkami działań i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, które w ramach programu zintegrowanego stanowią główną oś interwencji.

Tab. 14. Powiązania między problemami obszaru rewitalizacji a elementami wizji, celami, kierunkami i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Elementy wizji:

Dzięki kompleksowej i zintegrowanej interwencji rewitalizacyjnej nastąpi zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji w Wejherowie, który stanie się atrakcyjnym miejscem do mieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej, spędzania wolnego czasu. Rozwój tego pełniącego ważne funkcje reprezentacyjne i centrowe terenu, oparty o jego liczne potencjały, przełoży się na rozwój innych osiedli i całego miasta.

Poprawa jakości usług społecznych, w tym ich sprofilowanie wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb osób narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne, doprowadzi do ograniczenia problemów społecznych obszaru rewitalizacji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej jej mieszkańców. Z kolei działania o charakterze ogólnoaktywizacyjnym, skierowane do różnych grup wiekowych, w tym szczególnie osób starszych, podniosą kapitał społeczny, poziom zaufania społecznego i wpłyną na wzrost zaangażowania lokalnej społeczności w sprawy lokalne. Zakrojone na dużą skalę działania dopasowane do zindywidualizowanych potrzeb sprawią, że zmniejszy się skala negatywnych zjawisk społecznych, jak i dysproporcja między obszarem rewitalizacji a pozostałą częścią miasta.

Efektem procesu rewitalizacji będzie także poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i, w konsekwencji, trwałe ożywienie gospodarcze oparte na pożądanym i potrzebnym usługach oraz handlu. Przeprowadzone kompleksowe działania rewitalizacyjne spowodują wzrost przyjezdnych odwiedzających Wejherowo – obszar rewitalizacji stanie się siłą napędową rozwoju całego miasta.

Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji

Główne problemy	Kierunki działań	Przedsięwzięcia
<p>Wymiar: marginalizacja, wykluczenie społeczne, niska aktywność zawodowa</p> <ul style="list-style-type: none"> niekorzystne trendy demograficzne (<i>sfera społeczna</i>) duża liczba osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia (<i>sfera społeczna</i>) duża liczba osób z niepełnosprawnościami (<i>sfera społeczna</i>) problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, uzależnieniami, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemocą domową, który dotyka całych rodzin (<i>sfera społeczna</i>) 	<p>K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<ol style="list-style-type: none"> Dzienny dom pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych „#Aktywni'65” Dzienny Dom Pobytu dla Seniorów oraz Dom spotkań sąsiedzkich dla młodzieży i dorosłych Klub Integracji Społecznej Śródmieście Klub Wsparcia Rodzin Senioralna Spółdzielnia Socjalna Centrum interwencji dla ofiar przemocy Wejherowski system wsparcia osób

<ul style="list-style-type: none"> • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z nauki i niskim wykształceniem rodzącym • potencjalne problemy na rynku pracy (<i>sfera społeczna, gospodarcza</i>) • stosunkowo duża liczba bezrobotnych z niskim wykształceniem (<i>sfera społeczna, gospodarcza</i>) 		<p>niepełnosprawnych „Moje mieszkanie do życia”</p> <p>8. Wejherowski system wsparcia osób pełnoletnich opuszczających pieczę zastępczą „Mieszkanie i usługi społeczne”</p>
<p>Wymiar: niska aktywność społeczna, niski kapitał społeczny</p> <ul style="list-style-type: none"> • problem niskiej aktywności społeczno-kulturalnej i obywatelskiej części mieszkańców obszaru rewitalizacji (<i>sfera społeczna</i>) • niski kapitał społeczny części mieszkańców obszaru rewitalizacji (<i>sfera społeczna</i>) 	<p>K.1.2. Zwiększenie aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<p>9. Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>10. Kotłownia Aktywności</p> <p>11. Międzypokoleniowy Klub Teatralny</p>
<p>Wymiar: gospodarka obszaru rewitalizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • niepełne wykorzystanie potencjału centrum jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej (<i>sfera gospodarcza</i>) • relatywnie słaba kondycja przedsiębiorstw i niski wskaźnik przedsiębiorczości (<i>sfera gospodarcza</i>) • słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowania w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranżowienie się (<i>sfera gospodarcza</i>) 	<p>K.1.3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji</p>	<p>12. Podniesienie potencjału gospodarczego obszaru rewitalizacji poprzez kompleksowy remont ul. Klasztornej</p> <p>13. Podniesienie potencjału gospodarczego poprzez kompleksowy remont ul. św. Jacka</p>

Elementy wizji:

Szeroko rozumiana interwencja przestrzenno-funkcjonalna, obejmująca prace modernizacyjne, rewaloryzacyjne, ograniczenie barier przestrzennych poprawi atrakcyjność i dostępność obszaru rewitalizacji, dzięki czemu mieszkańcy będą mogli swobodnie korzystać z bogatej infrastruktury społecznej, usługowej i handlowej znajdującej się na tym terenie. Zadbane, wyposażone w małą architekturę przestrzenie publiczne pełnić będą ważne funkcje rekreacyjne i integracyjne nie tylko dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i mieszkańców innych osiedli.

Przeprowadzone przedsięwzięcia o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym, środowiskowym i technicznym przełożą się na wzmocnienie sfery środowiskowej. Zwiększy się powierzchnia terenów zielonych lub polepszy się ich jakość, dzięki czemu osłabi się oddziaływanie tzw. wysp ciepła w miesiącach letnich. Dzięki kontynuacji działań na rzecz zwiększenia retencji poprawią się również warunki retencyjne obszaru rewitalizacji, który będzie lepiej przystosowany do zmian klimatycznych. Prace z zakresu efektywności energetycznej, jak i uspokojenia, a przez to ograniczenia ruchu kołowego, wpłyną z kolei na polepszenie jakości powietrza na obszarze rewitalizacji. Wszystko to przełoży się na podniesienie jakości życia i zdrowia mieszkańców.

Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji		
Główne problemy	Kierunki działań	Przedsięwzięcia
<p>Wymiar: techniczny, społeczny</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak rozwiązań z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i dostępności w budynkach mieszkalnych (<i>sfera techniczna</i>) • przeważający udział budynków wzniesionych przed 1970 r. wymagających remontu (<i>sfera techniczna</i>) • zagrożenie marginalizacją i wykluczeniem społecznym (<i>sfera społeczna</i>) • niska aktywność społeczno-kulturalna i obywatelskiej części mieszkańców obszaru rewitalizacji (<i>sfera społeczna</i>) • niski kapitał społeczny części mieszkańców obszaru rewitalizacji (<i>sfera społeczna</i>) 	<p>K.2.1. Adaptacja i modernizacja budynków z uwzględnieniem szczególnych potrzeb mieszkańców</p>	<p>14. Adaptacja lokali na potrzeby utworzenia mieszkań interwencyjnych dla ofiar przemocy i punktu ich wsparcia w Śródmieściu Wejherowa</p> <p>15. Adaptacja lokalu na potrzeby inicjatyw społecznych obszaru rewitalizacji</p> <p>16. Odtworzenie świetności kamienic na terenie obszaru rewitalizacji</p>
<p>Wymiar: środowiskowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne warunki termiczne („wyspy ciepła”) (<i>sfera środowiskowa</i>) • zła jakość powietrza generowana przez przestarzałe systemy grzewcze i ruch samochodowy, spowodowana położeniem miasta w dolinie w otoczeniu lasów na terenach morenowych (<i>sfera środowiskowa</i>) • problemy związane z retencją wody wynikające ze zmian klimatu (deszcze nawalne, podtopienia, zalewanie ulic) spowodowane obecnością dużych powierzchni nieprzepuszczalnych, niewydolną kanalizacją deszczową i uregulowaną w pełni rzeką Cedron i w Śródmieściu (<i>sfera środowiskowa</i>) 	<p>K.2.2. Poprawa warunków środowiskowych na obszarze rewitalizacji</p>	<p>17. Poprawa kondycji i wzrost ilości drzew w mieście Wejherowie</p> <p>18. Kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizowanym w Wejherowie</p> <p>19. Zagospodarowanie terenu wraz z renowacją zbiorników retencyjnych w lesie na os. Harcerskim</p>
<p>Wymiar: przestrzenno-funkcjonalny i środowiskowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak nowoczesnych rozwiązań typowych dla współczesnych miast – trudnych do wprowadzenia z powodu zwartego historycznego centrum (<i>sfera przestrzenno-funkcjonalna</i>) 	<p>K.2.3. Podniesienie jakości i dostępności przestrzeni publicznych</p>	<p>20. Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego przy hotelu Bliza w Wejherowie</p> <p>21. Kompleksowy remont Amfiteatru Miejskiego w Parku Miejskim</p> <p>22. Zagospodarowanie terenu przy ul. Hallera 13 i 13 A</p>

• niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji (<i>sfera przestrzenno-funkcjonalna</i>) • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji (<i>sfera przestrzenno-funkcjonalna</i>) • dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami (<i>sfera funkcjonalno-przestrzenna</i>) • chaos przestrzenny spowodowany dzikim parkowaniem (<i>sfera funkcjonalno-przestrzenna</i>) • zła jakość powietrza generowana przez przestarzałe systemy grzewcze i ruch samochodowy, spowodowana położeniem miasta w dolinie w otoczeniu lasów na terenach morenowych (<i>sfera środowiskowa</i>) • występowanie na obszarze rewitalizacji, szczególnie na terenie starówki, wysp ciepła (<i>sfera środowiskowa</i>)	oraz ul. Staszica 3 w Wejherowie 23. Przebudowa ul. Hallera wraz z infrastrukturą techniczną oraz rewitalizacyjnymi działaniami towarzyszącymi 24. Poprawa lokalnej infrastruktury technicznej polegającej na remoncie nawierzchni chodników i jezdni w ulicy Harcerskiej w Wejherowie

Źródło: opracowanie własne.

Ujęta w ten sposób wizja stanu obszaru rewitalizacji jest wyzwaniem do realizacji w ramach opracowanego programu rewitalizacji do 2033 r. W przypadku nieosiągnięcia wszystkich założeń, proces rewitalizacji będzie kontynuowany na podstawie uaktualnionej wersji dokumentu.

Podsumowując, przyjęte cele rewitalizacyjne i wynikające z nich kierunki działań, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy, mają charakter zintegrowany, gwarantując całościową i kompleksową interwencję. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą wdrażane na całym obszarze, przyczyniając się do osiągnięcia założonych celów i kierunków. Z dopełniającymi się celami zostały powiązane podstawowe i uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dodatkowo świadcząc o spójnym charakterze interwencji. Cele i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały ze sobą również powiązane za pomocą odpowiednich wskaźników rezultatu i produktu (patrz ROZDZIAŁY: 4 – PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE, 6 – MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, 9 – SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA). Takie wytyczenie celów GPRW wpisuje się w wymóg art. 36 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), pozwalając uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

4. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

4.1. PLANOWANE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Poniższy rozdział zawiera zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgłoszonych do GPRW w sposób oddolny, tj. samodzielnie przez poszczególne grupy interesariuszy, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, a także art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa). Opisy projektów zostały opracowane tak, aby były spójne z wymogami art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji:

„zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”,

a także art. 36 ust. 8 pkt 3 ustawy wdrożeniowej:

„strategia IIT określa w szczególności (...) listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami”.

Dzięki takiemu podejściu niniejszy GPRW spełnia warunki uznania go za strategię IIT, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej.

„strategii IIT można nie sporządzać, w przypadku gdy dla obszaru, o którym mowa w ust. 2, opracowano i uchwalono w szczególności (...) gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485), o ile zawierają elementy, o których mowa w ust. 8” (art. 36 ust.)”.

Wzajemne powiązania projektów zostały przedstawione w ROZDZIALE 6. MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, natomiast poniżej opisano sposób wskazania poszczególnych projektów.

Otwarty nabór na propozycje na przedsięwzięcia rewitalizacyjne trwał od 25 lutego 2023 do 24 kwietnia 2023 r. Skierowany był do interesariuszy procesu rewitalizacji w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji (tj. wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, podmiotów społecznych, liderów społecznych, grup nieformalnych, aktywistów miejskich) oraz art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej (partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska, podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji). Celem przeprowadzonego naboru było zaplanowanie interwencji dla obszaru rewitalizacji Wejherowa, składającej się z oddolnych inicjatyw interesariuszy procesu rewitalizacji, które umieszczono w wykazie przedsięwzięć podstawowych.

Warunki naboru określały, że zgłaszane projekty i inicjatywy powinny być odpowiadać na problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne zdiagnozowane na

obszarze rewitalizacji, w celu wyprowadzenia go z sytuacji kryzysowej. Wymagano również, by projekty i zgłaszane inicjatywy były realizowane na obszarze rewitalizacji.

W naborze wskazano pożądane typy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, spójne z wymogami Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (<https://pomorskie.eu/wp-content/uploads/2022/12/Fundusze-Europejskie-dla-Pomorza-2021-2027.pdf>), tj.:

- rozwój lokalnej infrastruktury służącej realizacji celów społecznych, integracyjnych, gospodarczych, związanych z promocją zdrowego trybu życia i bezpieczeństwem, kulturalnych oraz edukacyjnych – w szczególności powiązanej z działaniami na rzecz rozwoju usług społecznych oraz aktywizacji społecznej i zawodowej,
- przywracanie lub nadawanie funkcji społecznym przestrzeniom publicznym (w tym terenom zielonym) poprzez podniesienie ich funkcjonalności i estetyki przy uwzględnieniu wartości wynikających z kontekstu przyrodniczego i kulturowego,
- dostosowanie techniczne substancji mieszkaniowej do standardów bytowych,
- działania aktywizujące lokalną społeczność, w szczególności dotyczące kształtowania postaw społecznych i włączenia lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne, także w ramach domów/klubów sąsiedzkich,
- będące uzupełnieniem/kontynuacją już zrealizowanych przedsięwzięć na danym obszarze.

Założono za FEP 2021-2027, że budowa nowej infrastruktury możliwa będzie wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, np. wynikających z braku możliwości do wykorzystania infrastruktury komunalnej na obszarze rewitalizacji. Projekty powinny stanowić również uzupełnienie/kontynuację już zrealizowanych przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji w poprzedniej perspektywie, niezależnie od źródła ich finansowania. Zadania nie mogły również obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz - w odniesieniu do istniejących – zakładać zwiększenia ich pojemności lub przepustowości oraz natężenia ruchu samochodowego.

Zgłoszone przedsięwzięcia zostały zweryfikowane pod kątem formalnym, tj. położenia w granicach obszaru rewitalizacji (lub uzasadnienia ich realizacji poza tym obszarem), powiązania projektów z celami GPR Wejherowa, wykonalności na warunkach deklarowanych przez podmiot zgłaszający oraz skali wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców. Poszczególne zgłoszenia, które pozytywnie zweryfikowano pod kątem kryteriów naboru, powiązano bezpośrednio ze sobą tworząc docelową koncepcję tzw. przedsięwzięcia zintegrowanego, który przewidują zapisy FEP 2021-2027. W tym kształcie zgłoszenia zostały ujęte na liście projektów podstawowych programu.

W wyniku przeprowadzonego naboru, w zapisach GPRW ujęto 24 przedsięwzięcia podstawowe, przeznaczone do realizacji na obszarze rewitalizacji oraz siedem przedsięwzięć uzupełniających. Zapisy przedsięwzięć wynikają ze złożonych przez interesariuszy deklaracji.

Wszystkie przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście projektów podstawowych, spełniają warunek poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Horyzont czasowy projektów podstawowych, zgodnie z zasadą n+2, dotyczy lat 2024-2029.

Opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opracowane w oparciu o aktualny, faktyczny stan ich przygotowania. W przypadku projektów, które nie posiadały szczegółowej dokumentacji techniczno-budowlanej w momencie naboru, ich opisy zostały ujęte w sposób ogólny, z założeniem

doprecyzowania na dalszym etapie wdrażania programu. Odpowiedzialność za deklaracje dotyczące sposobu realizacji projektów, zakładanych celów, szacowanej wartości oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania przypisywana jest każdorazowo podmiotom zgłaszającym.

W zakresie wartości przedsięwzięć oraz form ich finansowania, zapisy nie definiują ostatecznie rodzaju i źródła finansowania, ponieważ będą one precyzowane każdorazowo przez wnioskodawcę na poziomie dokumentacji technicznej oraz analiz finansowych, wykonywanych na potrzeby aplikowania o zewnętrzne granty.

Szczegółowe zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono poniżej.

Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Dzienny dom pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych „#Aktywni’65”
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – zbieg ulic Harcerskiej oraz Sobieskiego
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • duża liczba osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia, • duża liczba osób z niepełnosprawnościami i długotrwałymi chorobami. <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dziennej opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, • aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>utworzenie miejsca dziennego pobytu dla 15 osób starszych i niepełnosprawnych, które z uwagi na swój stan zdrowia oraz wiek wymagają częściowego wsparcia osób trzecich. Punkt ma mieć charakter klubu seniora, gdzie uczestnicy będą mogli rozwijać swoje zainteresowania, nawiązywać nowe kontakty oraz czynnie uczestniczyć w życiu Domu art. poprzez udział w warsztatach tematycznych. Duży nacisk w działalności</p>

	<p>punktu zostanie położony na utrzymanie i stymulowanie aktywności fizycznej wśród uczestników na poziomie dostosowanym do realnych możliwości. W większości przypadków stymulowanie aktywności fizycznej jest kluczowe do możliwości jak najdłuższego utrzymania funkcjonowania osoby w środowisku lokalnym bez konieczności całodobowego wsparcia instytucjonalnego. Odbywać się to będzie zarówno przy wykorzystaniu odpowiedniej infrastruktury technicznej w okolicy, jak i przy wykorzystaniu walorów naturalnych i kulturowych – art. Kalwaria Wejherowska, która stanowi bardzo ważny element w życiu większości starszych mieszkańców Wejherowa.</p>
Spójność z celami GPR	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 30 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 25 os. • liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt. • ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • dokumentacja fotograficzna • materiały prasowe/internetowe
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2029

Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 500 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2

Nazwa przedsięwzięcia	Dzienny Dom Pobytu dla Seniorów oraz Dom spotkań sąsiedzkich dla młodzieży i dorosłych
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1079 ze zm.),
Lokalizacja przedsięwzięcia	Art. 15 ust. 3 ustawy o rewitalizacji dopuszcza realizację przedsięwzięć poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki i jeśli służą realizacji celów i kierunków GPR. Projekt położony jest poza obszarem rewitalizacji – teren obiektu, na którym planowane jest utworzenie Dziennego Domu Pobytu oraz Domu spotkań sąsiedzkich, przylega bezpośrednio do obszaru rewitalizacji – mieści się po przeciwnej stronie ulicy Kalwaryjskiej. Pomimo położenia, wszelkie działania w projekcie skierowane będą do osób zamieszkujących obszar rewitalizacji.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności • duża liczba osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia • problem ubóstwa powiązany art. z bezrobociem, uzależnieniami, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całych rodzin • problem niskiej aktywności społeczno-kulturalnej i obywatelskiej części mieszkańców obszaru rewitalizacji • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodziców <p><u>Główny cel projektu:</u></p>

- budowa pozytywnego wizerunku starości i rozwijanie kompetencji społecznych wobec starości szczególnie u osób młodych
- aktywizacja społeczności lokalnej: integracja mieszkańców, wykorzystanie potencjału mieszkańców na rzecz lokalności, zwiększenie zaangażowania w sprawy lokalne
- kształtowanie postaw ułatwiających wejście młodzieży po zakończeniu edukacji na rynek pracy

Zakres realizowanych zadań:

- rozbudowa budynku kuchni na cele Domu Spotkań Sąsiedzkich
- utworzenie Domu Pobytu dla seniorów w celu zapewnienia im dziennej opieki oraz stworzenia odpowiednich warunków do zaspokajania ich potrzeb w sposób pozwalający na samodzielne funkcjonowanie w środowisku oraz uczestniczenie w życiu społecznym

Planowane są następujące działania:

- usługi opiekuńcze z uwzględnieniem posiłków
- terapia zajęciowa
- usługi rehabilitacyjne
- tańce integracyjne na siedząco
- regeneracja psychiczna poprzez techniki relaksacyjne,
- zaspokojenie potrzeb towarzyskich i rekreacyjno-kulturalnych
- terapia psychologiczna (indywidualna i grupowa)
- organizacja wydarzeń okolicznościowych
- utworzenie Domu Sąsiedzkich Spotkań w celu aktywizacji rodzin, wspólnego spędzania czasu wolnego, podnoszenia estetyki otoczenia, włączaniu w działania na rzecz społeczności lokalnej. Działania w domu dzieliłyby się na trzy rodzaje:
 - przygotowane i prowadzone przez zatrudnionych trenerów (warsztaty ekspresji kulturalnej, nowych technologii przedsiębiorczości, pracownia taty, pracownia mamy art.)
 - wynikające z inicjatywy mieszkańców bazujące na wiedzy, doświadczeniu mieszkańców, animowane przez Animatora domu
 - spotkania okolicznościowe dla mieszkańców średnio raz na kwartał
- utworzenie Klubu Młodzieżowego i grupy podwórkowej której celem będzie ukierunkowanie aktywności młodzieży, wykorzystanie jej potencjału na rzecz społeczności lokalnej, podniesienie kompetencji niezbędnych do samorozwoju i na rynku pracy oraz funkcjonowanie jednej grupy podwórkowej
- utworzenie poradni rodzinnej jako wsparcie dla rodzin i seniorów z obszaru rewitalizowanego, poprawa ich kompetencji społecznych, włączenie zdiagnozowanie problemów i pomoc w ich rozwiązywaniu

<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 150 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 50 os. • liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt. • ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 4 szt. <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • materiały fotograficzne / filmowe • materiały prasowe
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2024-2033</p>
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł</p>	<p>2 994 537,91</p>
<p>Potencjalne źródła finansowania</p>	<p>85% – środki unijne 15% – wkład własny</p>

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Klub Integracji Społecznej Śródmieście
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cały obszar rewitalizacji – ul. Kopernika (punkt)
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności • problem ubóstwa powiązany art. z bezrobociem, uzależnieniami, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całych rodzin • problem niskiej aktywności społeczno-kulturalnej i obywatelskiej części mieszkańców obszaru rewitalizacji • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy • stosunkowo duża liczba bezrobotnych z niskim wykształceniem <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją poprzez zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz zwiększenie zdolności do zatrudnienia i samozatrudnienia</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • indywidualne i grupowe zajęcia z psychologiem • indywidualne i grupowe zajęcia z doradcą zawodowym • indywidualne i grupowe zajęcia z prawnikiem • szkolenia zawodowe • staże zawodowe • zatrudnienie subsydiowane i wspierane • wyjazdy studyjne • warsztaty kompetencji • warsztaty z nabywania kompetencji wychowawczych • akcje środowiskowe • grupa wsparcia społecznego

	<p>Oprócz powyżej wymienionego zakresu zajęć przewiduje się realizację dodatkowych wewnętrznych inicjatyw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klub Małej Pracy – umożliwiający w szczególności osobom starszym podjęcie niewielkich prac pozwalających na uzyskanie dodatkowego dochodu oraz reintegrację społeczną; całość będzie koordynowana przez pracowników KIS, który będzie pełnił rolę art. punktu pośrednictwa • Centrum Integracji Międzypokoleniowej – inicjatywa mająca na celu budowę pozytywnych więzi pomiędzy wejherowskimi seniorami a młodym pokoleniem, promowanie pozytywnych wzorców zachowań, aktywizację społeczną osób starszych i niepełnosprawnych oraz uruchomienie oddolnego wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej; do koordynacji i realizacji działań społecznych przewiduje się zaangażowanie animatora społecznego, który będzie działał w środowisku lokalnym wykorzystując do integracji art. infrastrukturę podwórek i całego obszaru wsparcia (istotne jest uprzednie przygotowania w ramach innych projektów inwestycyjnych takiej infrastruktury wraz z elementami małej architektury przy aktywnym udziale mieszkańców); przewiduje się art. realizację następujących pomysłów: podwórkowe pikniki integracyjne dla całych lokalnych społeczności, podwórkowy klub malucha prowadzony w formie opieki nad młodszymi dziećmi pełnionej przez seniorów, akcje środowiskowe promujące ideę projektu oraz warsztaty tematyczne • punkt wsparcia (informacyjno-konsultacyjny) dla osób doświadczających przemocy – przeznaczony dla osób doświadczających bądź zagrożonych przemocą domową, rówieśniczą art. W ramach punktu konsultacyjnego przewiduje się również uruchomienie wsparcia telefonicznego oraz za pośrednictwem art. e-mail, sms, Facebook; w punkcie będzie można skorzystać z konsultacji z psychologiem i innymi specjalistami • cykliczne akcje informacyjne dotyczące problemu przemocy oraz otwarte pikniki z udziałem przedstawicieli instytucji i organizacji pomocowych • Bezpieczny Senior – inicjatywa mająca na celu poprawę bezpieczeństwa osób starszych w ramach której organizowane będą cykliczne otwarte spotkania dotyczące tematyki szeroko rozumianego bezpieczeństwa osób starszych
<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p>

<p>w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie – 150 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 75 os. • liczba inicjatyw na rzecz promowania równości i aktywnego udziału w życiu społecznym – 12 szt. • liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt. • ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 20 os. • liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 20 os. • liczba osób pracujących łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu – 5 os. • liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, 6 miesięcy po opuszczeniu programu – 20 os. <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • kwestionariusze uczestnictwa w projekcie • certyfikaty i dyplomy • umowy o pracę • orzeczenia o stopniu niepełnosprawności • materiały fotograficzne i filmowe
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2024-2029</p>
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł</p>	<p>4 500 000 zł</p>
<p>Potencjalne źródła finansowania</p>	<p>85% – środki unijne 15% – wkład własny</p>

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Klub Wsparcia Rodzin
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Sobieskiego
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>ubóstwo powiązane art. z bezrobociem, uzależnieniami, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całych rodzin</p> <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>poprawa sytuacji lokalnych rodzin oraz poprawa i wzmacnianie więzi rodzicielskich</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>Przewiduje się utworzenie punktu wsparcia przeznaczonego dla rodziców dzieci w różnym wieku doświadczających art. problemów wychowawczych. Planowane jest prowadzenie zajęć w formie stacjonarnej głównie w godzinach popołudniowych. Z uwagi na taką formę realizacji zadania konieczne będzie wynajęcie bądź użyczenie odpowiedniego pomieszczenia umożliwiającego przeprowadzenie zaplanowanych działań bez konieczności zapewnienia całodobowego dostępu do niego. Klub powinien działać w partnerstwie jako dodatkowa oferta innej instytucji czy organizacji społecznej posiadające w dyspozycji swój własny lokal.</p> <p>Uczestnicy projektu będą mogli skorzystać ze wsparcia psychologicznego i pedagogicznego zarówno w formule indywidualnej jak i grupowej. Wsparciem zostaną objęci zarówno rodzice jak i dzieci. Przewiduje się wspólne wyjazdy terapeutyczne mające na celu budowanie i zacieśnianie więzi rodzinnych. W ramach punktu dzieci z trudnościami w nauce będą mogły również liczyć na wsparcie w formie korepetycji wolontariackich. Dodatkowo, w ramach szeroko rozumianej integracji społecznej planowana jest organizacja lokalnych, plenerowych akcji środowiskowych tematycznie nawiązujących do idei rodziny, które będą dedykowane wszystkim mieszkańcom obszaru rewitalizacji.</p>
Spójność z celami GPR	Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji

	<i>K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 40 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 5 os. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. • liczba osób uczestniczących w wyjazdach terapeutycznych – 40 os. • liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem – 5 os. <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • dokumentacja fotograficzna • materiały prasowe/internetowe
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	400 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5

Nazwa przedsięwzięcia

Senioralna Spółdzielnia Socjalna

Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar Rewitalizacji – ul. Harcerska
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności • duża liczba osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia, • niepełne wykorzystanie potencjału centrum jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>aktywizacja społeczna osób starszych w połączeniu z ich aktywizacją zawodową przy wykorzystaniu możliwości jakie niesie ze sobą ekonomia społeczna</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>W ramach proponowanych działań przewiduje się przede wszystkim stworzenie oferty opiekuńczej skierowanej do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym świadczonej przez osoby starsze – członków spółdzielni. Oferta opiekuńcza będzie odbywać się zarówno w miejscu zamieszkania dziecka, jak i w specjalnie utworzonym na ten cel punkcie opiekuńczym. Oferta ma być alternatywą dla opieki przedszkolnej szczególnie w sytuacji, kiedy potrzebna będzie krótkoterminowa opieka lub poza godzinami funkcjonowania lokalnych placówek przedszkolnych.</p> <p>Przewiduje się również realizację oferty w postaci półkolonii w okresie zimowym i letnim (głównie ferie, wakacje oraz okresy przedświąteczne). Oprócz elementu opiekuńczego ważny będzie również element społeczny i edukacyjny, taki jak przekazywanie dzieciom odpowiednich wartości i norm społecznych, co przyczyni się również do zwiększenia poziomu integracji międzypokoleniowej.</p> <p>Z uwagi na charakter zadania lokalizacja punktu spółdzielni powinna znajdować się w miarę blisko odpowiedniej infrastruktury rekreacyjno-sportowej oraz terenów zielonych umożliwiających zajęcia terenowe z dziećmi z tego też względu docelowa lokalizacja planowana jest w okolicach osiedla Harcerskiego. Na pierwszym etapie działalności siedziba spółdzielni mieściłaby się w Klubie Integracji Społecznej przy ul. Kopernika (w ramach partnerstwa z MOPS Wejherowo) lub przy ul. Sobieskiego w ramach współpracy z Spółdzielnią Socjalną „Kompas”.</p>

<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie – 10 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 5 os. • liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem – 1 szt. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 5 os. • liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 10 os. • liczba osób pracujących łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu – 5 os. • liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, 6 miesięcy po opuszczeniu programu – 5 os. • liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych – 10 szt. <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • karty uczestnictwa w projekcie • rachunki za wykonane usługi • umowy o pracę / umowy zlecenia • materiały fotograficzne i filmowe
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2024-2029</p>
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł</p>	<p>200 000 zł</p>

Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny
---------------------------------	---

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Centrum interwencji dla ofiar przemocy
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar Rewitalizacji – ul. Harcerska / ul. Sobieskiego
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ubóstwo powiązane art. z bezrobociem, uzależnieniami, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całych rodzin • niska aktywność społeczno-kulturalna i obywatelska części mieszkańców obszaru rewitalizacji <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>przeciwdziałanie zjawisku przemocy, wzmocnienie psychologiczne, wsparcie prawne oraz zapewnienie niezbędnego schronienia ofiarom przemocy</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>W ramach projektu zostanie utworzony punkt, który w swojej strukturze będzie zawierał zarówno pomieszczenia konsultacyjno-terapeutyczne, jak i 2 mieszkania interwencyjne dla ofiar przemocy dla których taka forma wsparcia jest niezbędnie konieczna. Z tego względu konieczne będzie wytypowanie odpowiedniego lokalu, który po odpowiednim przygotowaniu spełniał będzie zakładane warunki oraz będzie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Punkt taki będzie się znajdował w obrębie obszaru rewitalizacji. Wsparciem objęte zostaną osoby doświadczające przemocy w rodzinie wobec których przewiduje się zastosowanie długofalowego specjalistycznego wsparcia psychologicznego zarówno dla dorosłych ofiar, jak i dla dzieci. Zaplanowane zostaną warsztaty grupowe oraz zajęcia indywidualne z zakresu wzmocnienia psychologicznego, samooceny, motywacji, radzenia sobie z emocjami wraz z wyjazdowymi</p>

	<p>warsztatami terapeutycznymi. W ramach budowania poczucia bezpieczeństwa przewiduje się również prowadzenie zajęć z zakresu samoobrony.</p> <p>W ramach zadania możliwe będzie skierowanie osoby do innych prowadzonych działań celem reintegracji zawodowej i odzyskania niezależności finansowej. Kompleksowe wsparcie zaplanowane w ramach kontraktu socjalnego oraz IPD oparte o pogłębioną pracę socjalną oraz zaangażowanie wszystkich służb pozwoli na aktywizację społeczno-zawodową, której rezultatem będzie usamodzielnienie się ofiary przemocy.</p> <p>W ramach działania przewiduje się również prowadzenie kampanii informacyjnej na temat przemocy w rodzinie, prowadzenie Interwencyjnego Punktu Porad jako centrum zadaniowego, SMS-owej skrzynki alarmowej oraz tradycyjnej skrzynki pocztowej do której będą mogły trafiać anonimowe zgłoszenia dotyczące występowania przemocy.</p>
<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 80 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 10 os. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • kwestionariusze uczestnictwa w programie • materiały fotograficzne i filmowe • materiały informacyjne
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>

Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 500 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 7

Nazwa przedsięwzięcia	Wejherowski system wsparcia osób niepełnosprawnych „Moje mieszkanie do życia”
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar Rewitalizacji – ul. Sobieskiego
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • duża liczba osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia • duża liczba osób z niepełnosprawnościami i długotrwałymi chorobami <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>podniesienie komfortu życia osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>Projekt zakłada utworzenie dwóch specjalnych mieszkań z których jedno będzie miało charakter mieszkania wspomaganego a drugie mieszkania treningowego.</p> <p>Uczestnikami mieszkania wspomaganego będą przede wszystkim osoby, które ze względu na niepełnosprawność, chorobę lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Projekt zakłada zapewnienie mieszkańcom usług bytowych i wsparcia w zakresie art. przemieszczania się, utrzymania higieny osobistej, ubierania się, sprzątanía, dokonywania zakupów i przygotowywania posiłków, załatwiania spraw osobistych czy też realizacji kontaktów rodzinnych i społecznych. Wsparcie dostosowane</p>

	<p>będzie indywidualnie do psychofizycznych możliwości każdego z uczestników projektu. Okres trwania wsparcia będzie ustalany indywidualnie dla każdego z uczestników.</p> <p>Mieszkanie treningowe przeznaczone będzie dla osób, które metodą treningu będą przygotowywane do samodzielnego życia. Pod okiem instruktora/opiekuna uczestnicy projektu będą się uczyć jak samodzielnie gospodarować pieniędzmi, planować sobie czas wolny, dbać o zdrowie, przygotowywać posiłki, załatwiać sprawy urzędowe, planować i robić zakupy, prac i sprzątać. Ważnym elementem będzie również trening społeczny w ramach którego będą budowane więzi społeczne oraz umożliwienie uczestnictwa w imprezach kulturalnych, sportowych oraz różnych wyjazdach. Długość cyklu treningowego będzie ustalana indywidualnie jednak nie dłużej niż na 2 lata.</p> <p>Usługi w obydwu mieszkaniach świadczone będą przez 7 dni w tygodniu.</p> <p>W ramach projektu przewiduje się przystosowanie zgodnie z wymogami ustawowymi dwóch lokali z zasobu komunalnego miasta, tak aby w każdym z nich mogły zamieszkać minimalnie 3 osoby.</p> <p>Dodatkowo, przewiduje się możliwość wygospodarowania pomieszczenia dla opiekuna pełniącego dyżur i służącemu wsparciem w przypadku pojawienia się sytuacji problemowych. Mieszkania będą się składały z kuchni lub wnęki kuchennej, łazienki wraz z toaletą, pomieszczeń mieszkalnych oraz jednego pomieszczenia wspólnego pełniącego funkcję integracyjną i komunikacyjną. Zarówno pomieszczenia indywidualne, jak i wspólne zostaną przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (w tym na wózkach). Wyposażenie mieszkań art. łóżka, szafy, pralka i inne będzie zgodne z obowiązującymi wymogami prawnymi.</p>
<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 12 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 12 os. • liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 2 szt. • ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 2 szt.

	<ul style="list-style-type: none"> • roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych – 12 os. <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • skierowania • kwestionariusze uczestnictwa w projekcie • listy obecności • materiały fotograficzne / filmowe • materiały prasowe / internetowe
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 8

Nazwa przedsięwzięcia	Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ulice Harcerska, Hallera, Wałowa

<p>Opis przedsięwzięcia</p>	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niska aktywność społeczno-kulturalna i obywatelska części mieszkańców obszaru rewitalizacji • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa pozytywnych więzi pomiędzy wejherowskimi seniorami a młodym pokoleniem • promowanie pozytywnych wzorców zachowań <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>W ramach infrastrukturalnego wsparcia takich działań, w ścisłej współpracy z użytkownikami danego obszaru przewiduje się art.: wyposażenie terenu w niezbędne elementy małej architektury, jak i zagospodarowanie terenu w zakresie art. zieleni czy ogrodów deszczowych.</p> <p>Na tak przygotowanym obszarze przewiduje się realizację działań miękkich polegających art. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podwórkowych piknikach integracyjnych dla całych lokalnych społeczności • podwórkowym klubie malucha prowadzonym w formie opieki nad młodszymi dziećmi pełnionej przez seniorów • akcjach środowiskowych promujących ideę projektu • warsztatach tematycznych
<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p>K.1.2. <i>Zwiększenie aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie – 50 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 20 os. • liczba inicjatyw na rzecz promowania równości i aktywnego udziału w życiu społecznym – 5 szt. • ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os. • zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego – 1 szt. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 5 os. • liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 5 os.

	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób pracujących łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu – 5 os. • liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, 6 miesięcy po opuszczeniu programu – 5 os. • ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os. <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • kwestionariusze uczestnictwa w projekcie • dokumentacja fotograficzna • materiały prasowe/internetowe
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.
Czas realizacji	2024-2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 9

Nazwa przedsięwzięcia	Kotłownia Aktywności
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),

Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ulice Harcerska, Bukowa, Strzelecka, Sobieskiego i Osiedla Przyjaźni
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności • duża liczba osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia • problem ubóstwa powiązany art. z bezrobociem, uzależnieniami, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całych rodzi • problem niskiej aktywności społeczno-kulturalnej i obywatelskiej części mieszkańców obszaru rewitalizacji <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym szczególnie z osiedla Harcerskiego, ul. Bukowej, ul. Hallera, ul. Strzeleckiej i Osiedla Przyjaźni</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>Utworzenie Domu Sąsiedzkiego w budynku dawnej kotłowni OPEC przy ul. Harcerskiej poprzez kompleksowy remont budynku, przygotowanie ścianki wspinaczkowej i innych miejsc aktywności, przygotowanie sal do aktywności międzypokoleniowej art. podręcznego warsztatu dla stworzenia usługi społecznej typu „Złota rączka” skierowanej przede wszystkim do seniorów aby wspomóc ich w codziennym funkcjonowaniu w swoich mieszkaniach poprzez wykonanie drobnych remontów, usuwanie usterek technicznych, hydraulicznych art. Planuje się zastosowania do ogrzewania budynku alternatywnych źródeł energii elektrycznej oraz remonty okolicznych ulic w celu likwidacji wszelkich barier architektonicznych.</p>
Spójność z celami GPR	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.2. Zwiększenie aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 50 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 25 os. • liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt. • ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os.

	<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. • roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych – 20 os. <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • protokoły wykonanych prac naprawczych • dokumentacja fotograficzna • materiały prasowe/internetowe
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	9 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 10

Nazwa przedsięwzięcia	Międzypokoleniowy Klub Teatralny
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),

Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Kopernika
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • problem niskiej aktywności społeczno-kulturalnej i obywatelskiej części mieszkańców obszaru rewitalizacji • duża liczba osób w starszym wieku, z różnych przedziałów wiekowych, wymagających innych rodzajów wsparcia <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>aktywizacja społeczna i kulturalna osób starszych połączona z integracją międzypokoleniową</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>Projekt zakłada organizację grupy teatralnej wraz z prowadzeniem tematycznych warsztatów, która będzie w stanie zaistnieć na lokalnej amatorskiej scenie. Na pierwszym etapie planowane jest wykorzystanie potencjału już działających grup zarówno przy Wejherowskim WCK jak i Wejherowskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Na tej bazie planuje się przeprowadzenie szerokiej akcji rekrutacyjnej nowych osób z dużym naciskiem na utworzenie międzypokoleniowego zespołu. Wspólna praca młodzieży z osobami starszymi oraz możliwość stworzenia wspólnych teatralnych przedstawień (ich tematyka oraz charakter będzie zależny od decyzji grupy) zdecydowanie pozytywnie wpłynie na zmniejszenie poziomu wykluczenia. W ramach projektu przewiduje się art. zakup niezbędnego wyposażenia (art. kostiumów, elementów charakteryzacji, rekwizytów art.) wynagrodzenia trenerów oraz koszty związane z pomieszczeniami na próby.</p>
Spójność z celami GPR	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.2. Zwiększenie aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 40 os. • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 10 os. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • listy obecności • kwestionariusze uczestnictwa • dokumentacja fotograficzna • materiały prasowe/internetowe

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	200 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 11

Nazwa przedsięwzięcia	Podniesienie potencjału gospodarczego obszaru rewitalizacji poprzez kompleksowy remont ul. Klasztornej
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Klasztorna
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niepełne wykorzystanie potencjału centrum jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej • słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowanie w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranżowienie się • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji • dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami <p><u>Główny cel projektu:</u></p>

	<p>podniesienie potencjału gospodarczego obszaru rewitalizacji przez kompleksowy remont ul. Klasztornej</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wymiana nawierzchni bitumicznej • remont chodników • remont infrastruktury podziemnej • uspokojenie ruchu
Spójność z celami GPR	<p>Cel 1: Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>- ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>- ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>- protokół odbioru robót</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	520 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<p>85% – środki unijne</p> <p>15% – środki własne</p>

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Podniesienie potencjału gospodarczego poprzez kompleksowy remont ul. Św. Jacka
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, , partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Św. Jacka
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niepełne wykorzystanie potencjału centrum jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej • słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowanie w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranzowienie się • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji • dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>podniesienie potencjału gospodarczego obszaru rewitalizacji przez kompleksowy remont ul. Klasztornej</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wymiana nawierzchni bitumicznej • remont chodników • remont infrastruktury podziemnej • uspokojenie ruchu
Spójność z celami GPR	<p>Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.1.3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p>

	<p>ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u> protokół odbioru robót</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	600 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<p>85% – środki unijne</p> <p>15% – wkład własny</p>

Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Adaptacja lokali na potrzeby utworzenia mieszkań interwencyjnych dla ofiar przemocy i punktu ich wsparcia w Śródmieściu Wejherowa
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego

Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Sobieskiego
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u> duży zasób komunalny w złym stanie technicznym, wymagający remontów</p> <p><u>Główny cel projektu:</u> adaptacja dwóch lokali z przeznaczeniem na punkt wsparcia dla ofiar przemocy wraz z mieszkaniem interwencyjnym</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kompleksowy remont wraz z wymianą okien, wydzieleniem za pomocą ścian działowych odpowiednich pomieszczeń czy wymianą ogrzewania • zakup niezbędnego sprzętu i mebli, zarówno biurowych (na potrzeby punktu), jak i wyposażenie lokalu interwencyjnego (art. sprzęt AGD art.) <p>W miarę technicznych możliwości adaptacja lokali będzie realizowana w zgodzie z zasadami uniwersalnego planowania, tak aby były one w jak największym stopniu dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
Spójność z celami GPR	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.1. Adaptacja i modernizacja budynków z uwzględnieniem szczególnych potrzeb mieszkańców</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 2 szt. • ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os. • wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych – 12 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u> protokoły odbioru robót</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie</p>

	będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.
Czas realizacji	2024-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 14

Nazwa przedsięwzięcia	Adaptacja lokalu na potrzeby inicjatyw społecznych obszaru rewitalizacji
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – os. Harcerskie
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u> duży zasób komunalny w złym stanie technicznym, wymagający remontów</p> <p><u>Główny cel projektu:</u> przygotowanie odpowiedniej infrastruktury lokalowej służącej realizacji różnych inicjatyw społecznych na rzecz lokalnej społeczności</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u> Projekt zakłada przygotowanie lokalu, w którym mógłby prowadzić działania art. Dzienny Dom Pobytu adresowany art. do osób będących w wieku powyżej 75 lat, osób samotnych i niepełnosprawnych.</p> <p>Adaptacja lokalu zakłada jego kompleksowy remont, art.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydzielenie za pomocą ścian działowych odpowiednich pomieszczeń • wymiana drzwi i okien

	<ul style="list-style-type: none"> • remont łazienki wraz z dostosowaniem jej od wymogów dostępności dla OzN • wymiana ogrzewania • likwidacja ewentualnych barier architektonicznych związanych z drogą dojścia i wejściem do lokalu jak i w samym wnętrzu • przygotowanie aneksu kuchennego • wymiana oświetlenia • zakup niezbędnego wyposażenia
<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.1. Adaptacja i modernizacja budynków z uwzględnieniem szczególnych potrzeb mieszkańców</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt. • ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os. • wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych – 30 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>protokół odbioru robót</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2024-2025</p>
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł</p>	<p>600 000 zł</p>

Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Odtworzenie świetności kamienic na terenie obszaru rewitalizacji
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Św. Jacka 38
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • przeważający udział budynków wzniesionych przed 1970 r., które wymagają remontów • brak rozwiązań z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i dostępności w budynkach mieszkalnych • duża koncentracja obiektów zabytkowych wymagających zwiększonych nakładów finansowych i organizacyjnych <p><u>Główny cel projektu:</u> poprawa stanu technicznego oraz estetyki budynku</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • remont dachu, wymiana poszycie • kompleksowa zmiana systemu elektrycznego wewnątrz budynku, w tym uzupełnienia systemu przeciwpożarowego, montaż anteny zbiorczej • remont elewacji oraz klatki schodowej • remont ogrodzenia (przywrócenie go do stanu pozwalającego zapewnić bezpieczeństwo mieszkańców oraz zwiększyć walory estetyczne nieruchomości i okolicy)
Spójność z celami GPR	Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji <i>K.2.1. Adaptacja i modernizacja budynków z uwzględnieniem szczególnych potrzeb mieszkańców</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<u>Wskaźniki produktu:</u>

w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 10 175 os.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>Dokumentacja konkursowa, sprawozdanie z realizacji projektu, protokół odbioru robót</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	500 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<p>85% – środki unijne</p> <p>15% – wkład własny, środki prywatne</p>

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 16

Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa kondycji i wzrost liczby drzew na obszarze rewitalizacji w Wejherowie
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),

Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zła jakość powietrza generowana przez przestarzałe systemy grzewcze i ruch samochodowy, spowodowana położeniem miasta w dolinie w otoczeniu lasów na terenach morenowych • problemy związane z retencją wody wynikające ze zmian klimatu (deszcze nawalne, podtopienia, zalewanie ulic) spowodowane obecnością dużych powierzchni nieprzepuszczalnych, niewydolną kanalizacją deszczową i uregulowaną w pełni rzeką Cedron w centrum • występowanie na obszarze rewitalizacji, szczególnie na terenie starówki, wysp ciepła <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>poprawa kondycji starszych drzew przez wykonanie ich inwentaryzacji, oględzin przez specjalistę z dziedziny dendrologii i arborystki oraz wykonanie prac pielęgnacyjnych zgodnych ze standardami ochrony drzew</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • inwentaryzacja i oględziny drzew wraz z wykonaniem prac pielęgnacyjnych • utworzenie zespołu przeszkolonych i wyposażonych pracowników UM i instytucji podległych zajmujących się wyłącznie pielęgnacją i ochroną drzewostanu na obszarze rewitalizacji • nawiązanie współpracy z powiatem wejherowskim jako zarządcą niektórych dróg na terenie miasta w celu objęcia pielęgnacją drzew i uzupełnianiem nasadzeń także wzdłuż ulic „powiatowych” • nawiązanie współpracy z instytucjami i podmiotami publicznymi, takimi jak GDDKiA w Gdańsku czy PKP w zakresie nasadzeń i pielęgnacji drzew na terenie administrowanym przez te podmioty, ale znajdującym się w granicach administracyjnych miasta Wejherowa
Spójność z celami GPR	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.2. Poprawa warunków środowiskowych na obszarze rewitalizacji</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 123 ha</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>do określenia na etapie przygotowania dokumentacji projektowej</p>

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 17

Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizowanym w Wejherowie
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zła jakość powietrza generowana przez przestarzałe systemy grzewcze i ruch samochodowy, spowodowana położeniem miasta w dolinie w otoczeniu lasów na terenach morenowych • występowanie na obszarze rewitalizacji, szczególnie na terenie starówki, wysp ciepła <p><u>Główny cel projektu:</u></p>

	<p>kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych będących w 100% własnością Gminy, zlokalizowanych na obszarze objętym procesem rewitalizacji</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków</p>
Spójność z celami GPR	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.2. Poprawa warunków środowiskowych na obszarze rewitalizacji</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 10 szt.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej – do określenia po wykonaniu audytu energetycznego • ilość zaoszczędzonej energii cieplnej – do określenia po wykonaniu audytu energetycznego <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>protokół odbioru robót</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	4 080 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<p>85% – środki unijne</p> <p>15% – wkład własny</p>

Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu wraz z renowacją zbiorników retencyjnych w lesie na os. Harcerskim
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Art. 15 ust. 3 ustawy o rewitalizacji dopuszcza realizację przedsięwzięć poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki i jeśli służą realizacji celów i kierunków GPR. Projekt położony jest poza obszarem rewitalizacji, jednocześnie ściśle przylega do tego terenu. Pomimo położenia projekt będzie oddziaływać na obszar rewitalizacji, poprawiając jego warunki retencyjne, a także służąc jako miejsce do integracji społeczności z tego terenu.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>problemy związane z retencją wody wynikające ze zmian klimatu (deszcze nawalne, podtopienia, zalewanie ulic) spowodowane obecnością dużych powierzchni nieprzepuszczalnych, niewydolną kanalizacją deszczową i uregulowaną w pełni rzeką Cedron w centrum</p> <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>podniesienie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej oraz integracja społeczna mieszkańców obszaru zdegradowanego</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>zadania polegające na: pogłębieniu i wyczyszczeniu dwóch stawów, wykonaniu cięć sanitarnych drzew i krzewów małych rosnących na całej długości ścieżki wraz z uporządkowaniem ścieżki o długości około 1300 m, posadowieniu 2 drewnianych altanek przy obu stawach, wykonaniu elementów małej architektury (ławki – około 15 szt., kosze na śmieci – około 17 szt.</p>
Spójność z celami GPR	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.2. Poprawa warunków środowiskowych na obszarze rewitalizacji</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu – 0,5 ha <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p>

	protokół odbioru robót
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.
Czas realizacji	2024-2033
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	600 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 19

Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego przy hotelu Bliza w Wejherowie
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – os. Harcerskie
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • brak nowoczesnych rozwiązań typowych dla współczesnych miast – trudnych do wprowadzenia z powodu zwartej historycznej centrum • niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji <p><u>Główny cel projektu:</u></p>

	<p>podniesienie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej oraz integracja społeczna mieszkańców obszaru zdegradowanego</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>Zadania polegające art. na budowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej • boiska do piłki nożnej o nawierzchni poliuretanowej • bieżni okólnej o obwodzie 200 m • placu zabaw dla dzieci starszych • ścieżki dla rolkarzy • ścieżki zdrowia o nawierzchni żwirowej przebiegającą górą istniejących nasypów • toalety ogólnodostępnej • kontenera magazynowego • trybun sportowych
<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.3. Podniesienie jakości i dostępności przestrzeni publicznych</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 17.325 m²</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>protokół odbioru robót</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2024-2027</p>
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł</p>	<p>7 000 000 zł</p>

Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 20	
Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowy remont Amfiteatru Miejskiego w Parku Miejskim
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Art. 15 ust. 3 ustawy o rewitalizacji dopuszcza realizację przedsięwzięć poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki i jeśli służą realizacji celów i kierunków GPR. Projekt położony jest poza obszarem rewitalizacji, jednocześnie przylegający do niego. Pomimo położenia, projekt będzie oddziaływać na obszar rewitalizacji, służąc jako miejsce do integracji społeczności z tego terenu.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji • dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>podniesienie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej oraz integracja społeczna mieszkańców obszaru zdegradowanego</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>remont obejmujący kompleksową rewitalizację całego terenu amfiteatru, w tym wymianę ławek dla widowni, przebudowę sceny w celu unowocześnienia i dostosowania jej do aktualnych wymagań oraz budowę zadaszenia nad sceną i niezbędnej infrastruktury w postaci pomieszczeń dla artystów oraz obsługi technicznej, modernizację oświetlenia i ewentualnie innych komponentów amfiteatru niezbędnych do jego prawidłowego funkcjonowania</p>
Spójność z celami GPR	Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji <i>K.2.3. Podniesienie jakości i dostępności przestrzeni publicznych</i>

<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 2.730m² • powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 123 ha <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>protokół odbioru robót</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2024-2033</p>
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł</p>	<p>10 000 000 zł</p>
<p>Potencjalne źródła finansowania</p>	<p>85% – środki unijne 15% – wkład własny</p>

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 21

<p>Nazwa przedsięwzięcia</p>	<p>Zagospodarowanie terenu przy ul. Hallera 13 i 13 A oraz ul. Staszica 3 w Wejherowie</p>
<p>Podmioty realizujące przedsięwzięcie</p>	<p>Gmina Miasta Wejherowa, partnerzy zewnętrzni, którzy zostaną wybrani zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U z 2022 r. poz.1079 ze zm.),</p>

Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Hallera 13 i 13 A oraz ul. Staszica 3
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • brak nowoczesnych rozwiązań typowych dla współczesnych miast – trudnych do wprowadzenia z powodu zwartej historycznej centrum • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>zapewnienie sprawnego i bezproblemowego dojazdu i dojścia do nieruchomości</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • utwardzenie drogi dojazdowej • utwardzenie miejsc postojowych • zagospodarowanie wód opadowych • wykonanie dojścia/dojazdu zgodnie z przepisami technicznymi dla osób ze szczególnymi potrzebami
Spójność z celami GPR	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.3. Podniesienie jakości i dostępności przestrzeni publicznych</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 123 ha</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>protokół odbioru robót</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OsN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2033

Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	880 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85% – środki unijne 15% – wkład własny, środki prywatne

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 22

Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa ul. Hallera wraz z infrastrukturą techniczną oraz rewitalizacyjnymi działaniami towarzyszącymi
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Hallera
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • brak nowoczesnych rozwiązań typowych dla współczesnych miast – trudnych do wprowadzenia z powodu zwartej historycznej centrum • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji • dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami • niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>poprawa jakości i dostępności przestrzeni publicznych poprzez przebudowę ul. Hallera</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <p>Przedsięwzięcie będzie polegać na przebudowie ul. Hallera w Wejherowie na odcinku od ul. Sobieskiego do ul. Strzeleckiej w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowy nowej nawierzchni jezdni

	<ul style="list-style-type: none"> • budowy chodników/opasek na odcinku od ul. Hallera 1 i Hallera 3 do ul. Strzeleckiej w standardzie dostępności dla osób niepełnosprawnych z rozwiązaniami chroniącymi bezpośrednio okolice zabytkowej alei lipowej • przebudowy sieci kanalizacji deszczowej oraz, w miarę stwierdzenia potrzeby, innych sieci podziemnych (teletechniczna, sanitarna) oraz poprawie odwodnienia terenu parkingu utworzonego w miejscu ogrodu dr. Tapera • restytucji zieleni poprzez przywrócenie szpalerów lip szerokolistnych na odcinku od ul. Hallera 1 i Hallera 3 do skrzyżowania z ul. Sobieskiego, między parkingiem Filharmonii Kaszubskiej a drogą wewnętrzną do parkingu przy posesji Hallera 1 i Hallera 1A oraz ograniczenie gatunków obcych na rzecz żywopłotów i krzewów okrytonasiennych bądź drzew owocowych • zmiany docelowej organizacji uchu • wprowadzenie małej architektury: koszy na śmieci, ławek <p>Działania towarzyszące planowane do realizacji (w tym również przez potencjalnych partnerów):</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa drogi wewnętrznej wraz z istniejącymi miejscami parkingowymi oraz przebudową studzienki kanalizacji deszczowej na terenie posesji przy ul. Hallera 13 i 13A • remont elewacji wraz z dociepleniem kamienicy przy ul. Hallera 17 • kontynuacja działań upamiętniających ulicę • włączenie WCK w działania aktywizujące mieszkańców
<p>Spójność z celami GPR</p>	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.3. Podniesienie jakości i dostępności przestrzeni publicznych</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 123 ha</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>protokół odbioru robót</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z</p>

	<p>mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	3 000 000 zł – 4 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	85 % – środki unijne 15% – wkład własny

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 23

Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa lokalnej infrastruktury technicznej polegającej na remoncie nawierzchni chodników i jezdni w ulicy Harcerskiej w Wejherowie
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie w ramach projektu zintegrowanego
Podmioty realizujące przedsięwzięcie	Gmina Miasta Wejherowa i jednostki miejskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – ul. Harcerska
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji • dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami <p><u>Główny cel projektu:</u></p> <p>poprawa jakości i dostępności przestrzeni publicznych poprzez remont nawierzchni jezdni i chodników</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • remont zdegradowanej nawierzchni jezdni oraz chodników wzdłuż ul. Harcerskiej w celu zapewnienia możliwości bezpiecznego dotarcia osobom ze szczególnymi potrzebami do instytucji publicznych oraz udziału w różnych sferach życia

	<ul style="list-style-type: none"> zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje art.: kompleksowy remont chodnika, wykonanie nawierzchni jezdni z cichych mieszkank mineralno-asfaltowych na długości około 605, regulację pionową urządzeń podziemnych, doświetlenie istniejących przejść dla pieszych, modernizację elementów spowalniających ruch, modernizację oświetlania ulicznego wzdłuż Kalwarii, modernizację, parkingu wzdłuż Kalwarii
Spójność z celami GPR	<p>Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p><i>K.2.3. Podniesienie jakości i dostępności przestrzeni publicznych</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 123 ha</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 10 175 os.</p> <p><u>Sposób pomiaru:</u></p> <p>protokół odbioru robót</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, zaproszenia do udziału w projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>
Czas realizacji	2024-2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	940 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<p>85% – środki unijne</p> <p>15% – wkład własny</p>

4.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W poniższej tabeli zaprezentowano zbiorczą charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rewitalizacji. Projekty te charakteryzują się mniejszym stopniem oddziaływania, jednak ich realizacja jest istotna ze względu na konieczność uzupełnienia interwencji rewitalizacyjnej, tworzonej przez przedsięwzięcie zintegrowane. Do procesu rewitalizacji włączono zestaw działań realizowanych wobec obszaru rewitalizacji Wejherowa z udziałem polityk miejskich, oddziałujących bezpośrednio na cele procesu rewitalizacji. Są one spójne z celami wynikającymi z GPR, a ich realizacja przyczyni się do większego zintegrowania interwencji rewitalizacyjnej. Wyjątek stanowi przedsięwzięcie zgłoszone na etapie zbierania propozycji projektów do ujęcia w GPRW dotyczący **stworzenia miejsca aktywności społecznej o funkcji rekreacyjnej, sportowej i edukacyjnej – przy jednoczesnej poprawie retencyjności obszaru rewitalizacji**. Projekt ten zlokalizowany poza obszarem rewitalizacji będzie oddziaływać na niego oddziaływać, poprawiając warunki środowiskowe i przyczyniając się do zwiększenia spójności społecznej. Poniżej zaprezentowano zestawienie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tab. 15. Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne GPRW

Nazwa pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Opis	Podmiot realizujący, ewentualne partnerstwa	Czas trwania	Koszt przedsięwzięcia i źródło finansowania
Wejherowski system wsparcia osób pełnoletnich opuszczających pieczę zastępczą „Mieszkanie i usługi społeczne”	<p>Projekt zakłada utworzenie mieszkania dla osób opuszczających pieczę zastępczą, w którym zostaną zapewnione zgodnie z przepisami ustawowymi usługi polegające na nauce, rozwijaniu lub utrwalaniu samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia. Osoby te pod okiem instruktora/opiekuna/trenera będą przygotowywane do samodzielnego życia metodą treningu.</p> <p>W ramach projektu przewiduje się przystosowanie zgodnie z wymogami ustawowymi jednego lokalu z zasobu komunalnego miasta, tak aby mogły w nim zamieszkać minimalnie 3 osoby. Mieszkanie będzie się składało z kuchni lub wnęki kuchennej, łazienki wraz z toaletą, pomieszczeń mieszkalnych oraz jednego pomieszczenia wspólnego pełniącego funkcję integracyjną i komunikacyjną. Zarówno pomieszczenia indywidualne, jak i wspólne zostaną przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (w tym na wózkach). Wyposażenie mieszkań art. łóżka, szafy, pralka i inne będzie zgodne z obowiązującymi wymogami prawnymi.</p>	<p>Miasto Wejherowa (zapewnienie lokalu), partner projektu (obsługa merytoryczna), partner zewnętrzny zostanie wybrany zgodnie z art. 39 ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079 ze zm.),</p>	2024-2033	<p>Planowany koszt: 878 000 zł – 85% – środki unijne, 15% – środki własne</p>

<p>Wyspa Edukacji Ekologicznej</p>	<p>Projekt zakłada odtworzenie sieci zbiorników retencji i zagospodarowanie terenu w celach rekreacyjno-wypoczynkowych, w tym utworzenie ścieżki ekologicznej i rowerowej i parku linowego.</p>	<p>Miasto Wejherowo</p>		<p>Planowany koszt: 2 000 000 zł – 85% – środki unijne, 15% – środki własne</p>
<p>Ochrona i promocja zdrowia</p>	<p>Działania obejmujące wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w formie corocznie organizowanych otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, organizowanych w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Udzielane wsparcie przeznacza się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie działalności zmierzającej do poprawy funkcjonowania osób dotkniętych utratą zdrowia w społeczności lokalnej, • rehabilitację i integrację społeczną niepełnosprawnych mieszkańców, • edukacja w zakresie zdrowia. <p>Z uwagi na fakt, iż koncentracja problemów związanych niepełnosprawnością występuje na obszarze rewitalizacji, jego mieszkańcy są kluczowymi odbiorcami tego wsparcia.</p>	<p>Miasto Wejherowo</p> <p>Partnerzy: lokalne organizacje pozarządowe, wybierane w wyniku otwartego naboru ofert na realizację zadań publicznych</p>	<p>Corocznie do 2033</p>	<p>Planowany koszt: 52 000 zł – budżet gminy</p>
<p>Przeciwdziałanie uzależnieniom i wykluczeniu społecznemu</p>	<p>Program obejmuje wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie m.in. profilaktyki uzależnień od narkotyków i alkoholu, a także działania przeciwdziałające uzależnieniom, w formie corocznie organizowanych otwartych konkursów</p>	<p>Miasto Wejherowo</p> <p>Partnerzy: lokalne organizacje pozarządowe, wybierane w wyniku</p>	<p>Corocznie do 2033</p>	<p>Planowany koszt: 300 000 zł – budżet gminy</p>

	<p>ofert dla organizacji pozarządowych, organizowanych w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Udzielane wsparcie przeznacza się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie świetlic środowiskowych oraz opiekuńczo-wychowawczych, • przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, • profilaktyka i terapia uzależnienia d alkoholu, • profilaktyka i terapia uzależnienia od narkotyków • organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży z elementami programu profilaktycznego, • organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć sportowych <p>Z uwagi na fakt, iż koncentracja problemów związanych uzależnieniami i wykluczeniem społecznym występuje na obszarze rewitalizacji, jego mieszkańcy są kluczowymi odbiorcami tego wsparcia.</p>	<p>otwartego naboru ofert na realizację zadań publicznych</p>		
<p>Kultura i sztuka</p>	<p>Działania obejmujące wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie kultury i sztuki w formie corocznie organizowanych otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, organizowanych w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wsparcie przeznaczono na:</p>	<p>Miasto Wejherowo</p> <p>Partnerzy: lokalne organizacje pozarządowe, wybierane w wyniku otwartego naboru ofert na realizację zadań publicznych</p>	<p>Corocznie do 2033</p>	<p>Planowany koszt: 40 000 zł – budżet gminy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • imprezy kulturalne o wysokiej randze artystycznej – festiwali, konkursów, spektakli, • realizację działań w zakresie edukacji kulturalnej mieszkańców i promocji dziedzictwa kulturowego regionu, • realizację inicjatyw kulturalnych służących zaspokojeniu potrzeb kulturalnych mieszkańców i ich aktywizacji w dziedzinie kultury, • realizacja projektów z zakresu promocji kulturalnej miasta w kraju i za granicą. <p>Z uwagi na fakt, iż obszar rewitalizacji wyznaczony został w centrum miasta Wejherowa, duża część zleczanych zadań w sferze kultury odbywa się na jego terenie, poprawiając aktywność społeczną mieszkańców oraz wzmacniając lokalną przedsiębiorczość.</p>			
<p>Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu</p>	<p>Działania obejmujące wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w formie corocznie organizowanych otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, organizowanych w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wsparcie przeznaczono m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenie dzieci i młodzieży, • szkolenie, rekreację i współzawodnictwo osób niepełnosprawnych, 	<p>Miasto Wejherowo</p> <p>Partnerzy: lokalne organizacje pozarządowe, wybierane w wyniku otwartego naboru ofert na realizację zadań publicznych</p>	<p>Corocznie do 2033</p>	<p>Planowany koszt: 374 000 zł – budżet gminy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> organizację imprez, zawodów i rozgrywek, w tym dla osób niepełnosprawnych. <p>Z uwagi na fakt, iż obszar rewitalizacji miasta Wejherowa wyznaczony został w centralnej części miasta, część ze zleconych zadań odbywa się na tym terenie, poprawiając aktywność społeczną jego mieszkańców.</p>			
Turystyka i krajoznawstwo	<p>Działania obejmujące obejmuje wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie upowszechniania turystyki w formie corocznie organizowanych otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, organizowanych w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wsparcie przeznaczono m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> upowszechnienie turystyki kwalifikowanej, organizacja imprez o tematyce krajoznawczej i turystycznej, wsparcie projektów promujących ożywienie miejsc atrakcyjnych turystycznie. 	<p>Miasto Wejherowo</p> <p>Partnerzy: lokalne organizacje pozarządowe, wybierane w wyniku otwartego naboru ofert na realizację zadań publicznych</p>	<p>Corocznie do 2033</p>	<p>Planowany koszt: 4 000 zł – budżet gminy</p>
Przedsiębiorczość	<p>Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości - punktu wymiany wiedzy i doświadczenia pomiędzy Uniwersytetem Gdański a lokalnymi przedsiębiorcami</p>	<p>Miasto Wejherowo</p> <p>Partnerzy: lokalne organizacje pozarządowe,</p>	<p>Co - rocznie do 2033</p>	<p>Planowany koszt: 20 000 zł – budżet gminy</p>

Źródło: opracowanie własne.

5. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA

W GPRW założono, że podstawowym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą:

- środki pochodzące z budżetu miasta,
- środki strukturalne Unii Europejskiej, w szczególności Fundusze Europejskie dla Pomorskiego 2021-2027 (FEP 2021-2027).

Fundusze UE funkcjonują zgodnie z zasadą dodatkowości, co oznacza, że dofinansowanie w ramach polityki spójności UE może stanowić jedynie dodatek do innych środków przeznaczonych na dane przedsięwzięcie. Na etapie opracowywania GPRW, w szczególności na etapie naboru otwartego projektów rewitalizacyjnych, kształtowały się dopiero założenia dokumentów programowych związanych z perspektywą finansową UE 2021-2027. Założono więc możliwość weryfikacji zakładanych pierwotnie źródeł finansowania projektów, w ramach cyklicznej oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.

Środki na realizację zaplanowanych przedsięwzięć zostaną zabezpieczone w corocznym budżecie Miasta Wejherowo oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej – w odniesieniu do przedsięwzięć wieloletnich, zgodnie z wymogami art. 21 ustawy o rewitalizacji:

„Niezwłocznie po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy...”

Tab. 16. Szacunkowe ramy finansowe GPRW z podziałem na źródła finansowania [zł]

Rodzaj przedsięwzięć	Szacunkowa wartość przedsięwzięć	Wkład własny finansowany ze środków publicznych	Wkład własny finansowany ze środków prywatnych	Dofinansowanie w ramach polityki spójności UE
Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji				
przedsięwzięcia podstawowe	23 414 537,91	3 512 180,69	0,00	1 990 2657,22
przedsięwzięcia dopuszczalne	8 778 000,00	921 700,00	0,00	746 300,00
Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji				
przedsięwzięcia podstawowe	30 600 000,00	4 308 000,00	282 000,00	26 010 000,00
przedsięwzięcia dopuszczalne	2 000 000,00	300 000,00	0,00	1 700 000,00
RAZEM				
przedsięwzięcia podstawowe i dopuszczalne	64 792 537,91	16 151 880,69	282 000,00	48 358 657,22

Źródło: opracowanie własne.

Powyżej przedstawiono zestawienie szacowanych wartości przedsięwzięć podstawowych i dopuszczalnych ujętych w GPRW. Łączna wartość przedsięwzięć objętych zapisami programu wynosi ponad **64,7 mln zł**, w ramach tej kwoty zakładane do pozyskania dofinansowanie w ramach polityki spójności UE wynosi ponad **48,3 mln zł**. Możliwość realizacji zaplanowanych przedsięwzięć wymaga zabezpieczenia środków publicznych w ramach budżetu Miasta Wejherowa w wysokości ponad **16,1 mln zł**. Środki prywatne stanowią wysokość blisko **0,3 mln zł**.

6. MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedstawiony w niniejszym rozdziale opis mechanizmów służących integrowaniu działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych spełnienia wymogi ustawy o rewitalizacji (art. 15 ust. 1 pkt 6), a także uwzględnia zalecenia ujęte w Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 opracowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Wytyczne zawarte w tych dokumentach gwarantują zaplanowanie i przeprowadzenie skutecznej interwencji rewitalizacyjnej, wynikającej ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji, które są spójne z wizją stanu obszaru oraz celami rewitalizacyjnymi i podporządkowanymi im kierunkami działań (patrz ROZDZIAŁ 3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ), i która jest realizowana za pomocą przedsięwzięć rewitalizacyjnych (patrz ROZDZIAŁ 4. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE). Podejście to świadczy o zintegrowanym charakterze zaplanowanego procesu rewitalizacji, dzięki czemu możliwa jest kompleksowa interwencja, oddziałująca na zidentyfikowane problemy, skoncentrowana terytorialnie, prowadzona za pomocą powiązanych ze sobą przedsięwzięć, wpisujących się w różne cele. Takie zintegrowane, kompleksowe podejście przełoży się na synergię działań i nieprzenoszenie się zjawisk kryzysowych do innych części miasta.

Poniżej omówiono główne cechy rewitalizacji jako procesu, który zgodnie z definicją przyjętą w ustawie o rewitalizacji powinien mieć charakter kompleksowy dzięki realizacji zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowanych na obszarze rewitalizacji.

Podejście zintegrowane i kompleksowość

GPR Miasta Wejherowa zawiera zróżnicowane działania o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym wynikające z przeprowadzonej diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, w tym analizy wyzwań i potencjałów, które go cechują.

Podejście zintegrowane wymaga ścisłej konsolidacji działań planowanych w ramach polityki rewitalizacyjnej. W Wejherowie osiągnięto to przez wypracowanie – drodze uspołecznionego procesu – katalogu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Po weryfikacji przez horyzontalny zespół ds. rewitalizacji stały się one częścią projektu zintegrowanego, którego podstawą jest łączenie projektów o charakterze prospołecznym z projektami infrastrukturalnymi. Zgodnie z tym założeniem działania polepszające stan szeroko rozumianej infrastruktury stanowią zaplecze, warunek do przeprowadzenia interwencji w sferze społecznej.

Przedsięwzięcia uzupełniające, wykorzystujące przede wszystkim programy i narzędzia do prowadzenia ogólnomiejskiej polityki rozwojowej, służą wzmocnieniu procesu rewitalizacji i przyspieszeniu jego efektów.

Zastosowanie podejścia zintegrowanego pozwala zaplanować całościową, spójną interwencję, na którą będą się składać powiązane ze sobą przedsięwzięcia. Zgodnie z intencją interesariuszy procesu i twórców programu powinny one doprowadzić do trwałych zmian na obszarze rewitalizacji. W przypadku GPRW wyzwania strategiczne wyrażone w celach i kierunkach działań mają charakter

ogólny i długofalowy zgodnie z szerszą koncepcją działań rewitalizacyjnych wykraczającą poza zakres przedsięwzięć zamieszczonych w programie.

Zaplanowane przedsięwzięcia równoważą się i dopełniają, wykazując kompleksowy charakter – przedsięwzięcia infrastrukturalne są bowiem ściśle powiązane z projektami społecznymi, stanowiąc niezbędną bazę dla działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w programie charakteryzują się więc wielowymiarowymi powiązaniem (patrz tabela poniżej), dzięki czemu po realizacji programu powinno nastąpić połączenie ich efektów i zwiększenie oddziaływania na stan kryzysowy obszaru rewitalizacji. Ta całościowa odpowiedź na zidentyfikowane deficyty obszaru rewitalizacji pozwoli uzyskać efekt synergii – szersze i trwalsze oddziaływanie na zachodzące na obszarze zmiany.

Koncentracja

W rewitalizacji koncentracja oznacza skupienie działań na obszarze rewitalizacji, który w stosunku do reszty gminy cechuje szczególna skala problemów. Jednocześnie ten dysfunkcyjny obszar powinien posiadać istotne znaczenie dla całej gminy, by móc stać się kołem zamachowym dla jej rozwoju. Działania rewitalizacyjne zaplanowane w ramach GPRW będą wdrażane przede wszystkim na obszarze rewitalizacji zlokalizowanym w Śródmieściu. Projekty o charakterze rozwojowym są w stanie zainicjować procesy odnowy obszaru rewitalizacji, oddziałując korzystnie na bezpośrednie sąsiedztwo i całe miasto. Wyjątek stanowią trzy przedsięwzięcia podstawowe, które położone są co prawda poza obszarem rewitalizacji, ale w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Powodem ujęcia ich w GPRW jest ich specyfika – istnienie odpowiedniej infrastruktury, którą można wykorzystać do polepszenia zidentyfikowanego stanu kryzysowego – w sferze społecznej (przedsięwzięcie nr 2), środowiskowej i społecznej (przedsięwzięcie nr 18) oraz przestrzenno-funkcjonalnej i społecznej (przedsięwzięcie nr 20). Ponadto, w ramach przedsięwzięć uzupełniających ujęto w GPRW projekt dotyczący stworzenia systemu wzmacniającego retencję, który jednocześnie pełniłby rolę aktywizacyjną i edukacyjną dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Możliwość realizacji przedsięwzięć zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji dopuszcza art. 15 ust. 3 ustawy o rewitalizacji pod warunkiem, że przyczyniają się one do rozwiązywania – jak w tym przypadku – problemów obszaru rewitalizacji. Wszystkie te przedsięwzięcia służą też realizacji celów wynikających z gminnego programu.

Tab. 17. Różne wymiary komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji

Obszary komplementarności	Opis mechanizmów zapewnienia komplementarności
Przestrzenna	<p>Przedsięwzięcia ujęte w programie służą rozwiązaniu problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji, który – zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji – został wytyczony w ramach „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i delimitacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa”. Obszar zdegradowany, tożsamy z obszarem rewitalizacji, został który przyjęty uchwałą nr VIIIk/XXXIX/537/2022 Rady Miasta Wejherowa z dnia 19 grudnia 2022 r., obejmuje fragment miasta leżący w ścisłym centrum, w Śródmieściu.</p> <p>Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są realizowane na całym obszarze rewitalizacji. Projekty, skoncentrowane przestrzennie, nie stanowią punktowej interwencji, ale są powiązane pod względem przestrzenno-funkcjonalnym, zgodnie z koncepcją projektu zintegrowanego. Dzięki temu mają szansę nie tylko na trwałość</p>

wpływ na obszar rewitalizacji, ale też na wywołanie efektu synergii i szersze oddziaływanie na pozostałe części miasta. Z pozytywnych efektów będą więc też korzystać pozostali mieszkańcy Wejherowa oraz przyjezdni.

Planując proces rewitalizacji, założono, że zdiagnozowane problemy będą przede wszystkim rozwiązywane na obszarze rewitalizacji zgodnie z zasadą ich przestrzennego nieprzenoszenia w inne miejsca. Poza obszarem zaplanowano realizację trzech projektów podstawowych, które, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie, tuż przy granicy obszaru rewitalizacji, siłą rzeczy będą na niego oddziaływać. Są one niezbędne dla skutecznego wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego. Wszystkie te projekty wywierają bowiem wpływ na sferę społeczną, przyczyniając się do zmniejszenia skali negatywnych zjawisk. Ich ujęcie w GPRW wiąże się z istnieniem tam potrzebnych obiektów do realizacji działań. W przypadku przedsięwzięcia nr 2 – chodzi o wykorzystanie istniejącej infrastruktury i jej adaptacji na potrzeby dziennego domu pobytu seniorów oraz domu spotkań sąsiedzkich. W przypadku projektu nr 18 chodzi o renowację istniejących zbiorników retencyjnych w pobliskim lesie wraz z zagospodarowaniem ich otoczenia, co oprócz poprawy warunków retencyjnych na obszarze rewitalizacji przyczyni się do stworzenia miejsca integracji mieszkańców. Z kolei, jeśli chodzi o projekt nr 20, polega on na modernizacji istniejącego amfiteatru i poprawie jego dostępności dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Stworzeniu miejsca aktywności społecznej o funkcji rekreacyjnej, sportowej i edukacyjnej – przy jednoczesnej poprawie retencyjności obszaru rewitalizacji – służy też położone poza obszarem przedsięwzięcie uzupełniające „Wyspa Edukacji Ekologicznej”, w ramach którego założono utworzenie ścieżki ekologicznej i rowerowej oraz parku linowego.

Z uwagi na brak tego rodzaju obiektów na obszarze rewitalizacji będą one służyły mieszkańcom obszaru rewitalizacji, przyczyniając się do zwiększenia ich aktywności, integracji i włączenia społecznego.

Problemowa

Ten wymiar powiązań oznacza takie zaplanowanie interwencji, aby prowadzone działania dopełniały się pod względem problemowym, dzięki czemu proces rewitalizacji będzie mógł oddziaływać na wszystkie zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji sfery kryzysowe – społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Taką rolę w zamyśle ma pełnić projekt zintegrowany, na który złożyły się różnorodne przedsięwzięcia podstawowe o charakterze miękkim i infrastrukturalnym. Zaplanowane inwestycje infrastrukturalne służą celom społecznym i gospodarczym, jednocześnie poprawiając warunki środowiskowe i techniczne oraz porządkując przestrzeń publiczną. Z kolei projekty oddziałujące na sferę społeczną będą korzystać z infrastruktury powstałej w wyniku realizacji „twardych” przedsięwzięć w ramach GPRW lub wcześniejszych programów. Z uwagi na kompleksowy charakter projektu zintegrowanego, który w zamyśle stanowi kontynuację wcześniejszej interwencji na terenie Śródmieścia Wejherowa, można mówić o osiągnięciu komplementarności problemowej w ramach niniejszego GPRW. Dopełnieniem przedsięwzięć podstawowych będą przedsięwzięcia uzupełniające, które zgodnie z przyjętą koncepcją posłużą do wzmocnienia procesu rewitalizacji i przyspieszenia jego efektów. Katalog projektów powstał na podstawie wniosków płynących z diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, omówionych tam problemów i potencjałów rozwojowych, oraz wypracowanych na ich podstawie, z udziałem interesariuszy procesu, potrzeb. Przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające wpisują się w wyznaczone cele

rewitalizacyjne i kierunki działań. Są jednocześnie spójne z zapisami innych obowiązujących w mieście dokumentów strategicznych i planistycznych.

O komplementarności problemowej działań świadczy to, że przedsięwzięcia odpowiadają na zdiagnozowane problemy różnych sfer, przede wszystkim negatywne zjawiska społeczne, jak i zidentyfikowane problemy w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Problemy społeczne dotyczą mieszkańców obszaru rewitalizacji narażonych na marginalizację lub wykluczenie z powodu ubóstwa i bezrobocia, ale także dysfunkcji rodzinnych i wychowawczych, ograniczeń wynikających ze szczególnych potrzeb spowodowanych niepełnosprawnościami. Do tych grup zostały skierowane przedsięwzięcia uwzględniające ich specyfikę, mające na celu zwiększenie spójności społecznej. Inne działania prospołeczne koncentrują się na podniesieniu kapitału społecznego dzięki działaniom aktywizacyjnym – aktywizacji społecznej i zawodowej. Działaniami tymi zaplanowano objąć szczególnie starszych mieszkańców obszaru – w odpowiedzi na zdiagnozowane negatywne trendy demograficzne, które cechują Śródmieście.

Projektem ze sfery społeczno-gospodarczej towarzyszy wachlarz projektów poprawiających przestrzeń publiczną. Celem tych przedsięwzięć jest podniesienie jakości życia lokalnej społeczności i jego dalszy rozwój w duchu zrównoważonym, przede wszystkim dzięki zwiększeniu jego dostępności i atrakcyjności oraz poprawie warunków środowiskowych – jako odpowiedź na potrzebę adaptacji obszaru rewitalizacji, jak i całego miasta do zmian klimatu. Wiele projektów zakłada zwiększenie retencji i powierzchni terenów zielonych, które oprócz poprawy jakości środowiska będą pełniły też funkcję integracyjną – przyjazną zieloną przestrzeń dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i całego miasta, wyposażoną w potrzebną infrastrukturę i meble miejskie. Ważnym elementem interwencji będzie dalsza poprawa stanu technicznego budynków, w tym poprawa efektywności energetycznej, a także poprawa usług publicznych dzięki adaptacji ich do szczególnych potrzeb użytkowników. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni, do czego przyczyni się także spowolnienie, a przez to ograniczenie ruchu kołowego, będzie sprzyjać rozwojowi oferty handlowej i usługowej. W wyniku przeprowadzonych kompleksowych działań oddziałujących na różne sfery problemowe atrakcyjna, reprezentacyjna część Wejherowa będzie przyciągać mieszkańców całego miasta, jak i przyjezdnych. Będzie to stanowić bodziec do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, jak i stanie się kołem zamachowym rozwoju miasta.

Wielowymiarowe powiązania między przedsięwzięciami, uwzględniające ich oddziaływanie na różne sfery kryzysowe zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Proceduralno- instytucjonalna

Komplementarność w tym wymiarze będzie realizowana z wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń – procedur wypracowanych podczas przygotowania i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022 przyjętego uchwałą nr VIII/XXXVI/429/2017 Rady Miasta Wejherowa z dnia 12 września 2017 r. Podobnie jak w LPR do 2022 w niniejszym programie zarządzanie GPR Miasta Wejherowa zostanie osadzone w istniejącym systemie zarządzania miastem, na którego czele stoi prezydent miasta. Prezydent powoła swojego pełnomocnika, który będzie stał na czele zespołu horyzontalnego ds. rewitalizacji, w skład którego wejdą pracownicy merytoryczni poszczególnych wydziałów urzędu miasta i przedstawiciele jednostek organizacyjnych urzędu miasta. Podobnie jak wcześniej, pełnomocnik będzie

odpowiedzialny za koordynację działań rewitalizacyjnych, kontrolę realizacji celów rewitalizacyjnych, monitorowanie, oraz okresową ocenę i ewentualną aktualizację harmonogramu. Zespół zadaniowy będzie ściśle współpracować z właściwymi wydziałami/jednostkami organizacyjnymi miasta zaangażowanym w realizację poszczególnych działań. Obsługę techniczną i organizacyjną zespołu będzie zapewniać Wydział Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Wejherowie. Zarządzanie programem będzie odbywać się w ramach bieżących obowiązków pracowników.

W zarządzaniu procesem rewitalizacji będzie też uczestniczył Komitet Rewitalizacji, który będzie współodpowiedzialny za etap wdrażania i oceny programu. Komitet zostanie powołany przez prezydenta miasta niezwłocznie po przyjęciu GPRW. Komitet jako ciało społeczne o charakterze opiniotwórczo-doradczym będzie wspierał prezydenta w prowadzeniu procesu rewitalizacji. W skład komitetu wejdą przedstawiciele interesariuszy wymienieni w ustawie o rewitalizacji (art. 2 ust. 2) oraz dodatkowi partnerzy wskazani w Ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, czyli partnerzy społeczno-gospodarczy oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Międzyokresowa

W Wejherowie proces rewitalizacji zaczął się wraz z opracowaniem i przyjęciem Lokalnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia Wejherowa w 2004 r. Następnie działania rewitalizacyjne były kontynuowane na podstawie dwóch programów: Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2008-2015 i Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022. Obecny program, tworzony na podstawie ustawy o rewitalizacji, stanowi kontynuację rozpoczętego wcześniej procesu, za którego szczególną zaletę należy uznać zakrojone na szeroką skalę działania partycypacyjne – ich celem było dogłębne poznanie różnorodnych potrzeb mieszkańców i ich koncepcji wyrównywania szans rozwojowych obszaru rewitalizacji w postaci propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W obecnym programie została zachowana ciągłość przestrzenna i programowa. Obszar rewitalizacji znajduje się w ścisłym centrum Wejherowa, rozciągając się na fragmencie Śródmieścia. W stosunku do poprzedniego programu można mówić o pewnym przesunięciu obszaru w kierunku zachodnim – wschodni kraniec obszaru z LPR do 2020 nie wykazywał już cech degradacji, w obszarze znalazł się za to teren osiedli mieszkaniowych w między ul. Hallera i Harcerską.

W ramach poprzedniego programu (LPR do 2022) zostały zaplanowane 8 projektów podstawowych, z których 7 weszło do projektu zintegrowanego, i 7 projektów uzupełniających, które w przeważającej mierze zrealizowano. Były to zarówno projekty o charakterze społecznym, gospodarczym, jak i infrastrukturalne oddziałujące na sferę techniczną, funkcjonalno-przestrzenną i środowiskową. Zaplanowaną w LPR do 2022 interwencję należy uznać za kompleksową i komplementarną pod względem problemowym. Na podstawie prowadzonego cyklicznie monitoringu można też stwierdzić, że przyczyniła się do poprawy poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Z przedsięwzięć podstawowych udało się przeprowadzić w całości 6 działań, co świadczy o wysokiej skuteczności prowadzonej polityki rewitalizacyjnej 8 projektów wdrożono częściowo.

Projekty zrealizowane częściowo to zagospodarowania wnętrz kwartałów zabudowy i podwórek, budowa placów zabaw dla dorosłych. Działania te uznano bowiem za ważne w kontekście potrzeb obszaru rewitalizacji, które muszą zostać spełnione, by mogło tu dojść do trwałej zmiany społeczno-gospodarczej. Jednocześnie są to projekty, które mają wyjątkowo duży potencjał oddziaływania nie tylko na obszar, ale i na rozwój całego miasta – jego atrakcyjność, polepszenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, zrównoważoną poprawę przestrzenno-funkcjonalną i środowiskową. Zasadne jest również zwrócenie uwagi, na fakt, że w ramach LPR udało się uruchomić nową Spółdzielnię Socjalną, której działania będą kontynuowane na obecnym obszarze rewitalizacji. Z zadań dodatkowych przewidzianych do realizacji jeszcze w LPR przeniesiono natomiast do obecnego GPR utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości. Zgodnie z założeniem GPR Miasta Wejherowa stanowi kontynuację wcześniejszych działań. Dzięki temu interwencja rewitalizacyjna, rozpoczęta w 2004 r., staje się coraz bardziej dojrzała i zaawansowana. Niewielka korekta obszaru rewitalizacji ma na celu poszerzenie interwencji, dla poprawy jakości życia mieszkańców, a także uzyskania silniejszego efektu synergii.

Źródła finansowania

GPR Miasta Wejherowa cechuje komplementarność finansowa – zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą bowiem finansowane zarówno ze środków własnych, jak i zewnętrznych. Przedsięwzięcia te będą finansowane ze środków własnych gminy, a także z funduszy Unii Europejskiej, oraz środków prywatnych, samorządowych i krajowych.

Planuje się wykorzystanie Funduszy Europejskich dla Pomorza 2021-2027 na dofinansowanie niektórych przedsięwzięć infrastrukturalnych (EFRR – efektywność energetyczna, mobilność miejska) oraz z zakresu włączenia społecznego (EFS+).

Źródło: opracowanie własne.

Opisane mechanizmy zapewniające wielowymiarową komplementarność przekładają się na kompleksowość i zintegrowany charakter obecnego programu rewitalizacji. Uwzględnia on bowiem aspekty społeczne, a także gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe czy techniczne – związane z obszarem rewitalizacji. Z tego powodu interwencję wynikającą z GPR Miasta Wejherowa, złożoną z różnorodnych, wzajemnie dopełniających się, skoncentrowanych przestrzennie projektów, które stanowią kontynuację wcześniejszych działań i będą finansowane z różnych źródeł, należy uznać za całościowy, zintegrowany, spójny proces rewitalizacji, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z założeniem wszystkie przedsięwzięcia podstawowe są wzajemnie powiązane, stanowią kompleksową interwencję, która zrealizowana w całości wzmacnia siłę oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć. Poniżej zaprezentowano szczególnie silne wzajemne powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i ich powiązanie z przeprowadzonymi wcześniej działaniami, a także ich kompleksowe oddziaływanie na różne sfery kryzysowe. Jako podstawę uznania powiązań za szczególnie silne przyjęto lokalizację projektów, wychodząc z założenia, że poprawa spójności społecznej poprzez najróżniejsze działania aktywizacyjne i animacyjne nierozzerwalnie łączy się

z poprawą środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną bezpośredniego otoczenia. Powiązania przedsięwzięć na poziomie strategicznym – z wyznaczonymi celami i kierunkami działań jako odpowiedź na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji – świadczące o zintegrowanym charakterze interwencji zostały przedstawione w ROZDZIALE 3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ.

Tab. 18. Analiza oddziaływania i powiązań podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPRW

Numer przedsięwzięcia	Oddziaływanie na sfery kryzysowe	Powiązanie z innymi przedsięwzięciami z GPR	Powiązanie z przedsięwzięciami zrealizowanymi w ramach LPR 2008-2015 i LPR do 2022
Nr 1	społeczna, gospodarcza	nr 5, nr 8, nr 9, nr 14, nr 16, nr 18, nr 19, nr 23	Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015) Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022) Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022) Aktywni „+” (2017-2022) Przygotowanie i wdrożenie programów profilaktycznych (przeciw-alkoholowych, narkotykowych, przemocy w rodzinie) (2017-2022) Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej w celu rozwoju nowych form zatrudnienia (2017-2022)
Nr 2	społeczna, gospodarcza, techniczna	nr 8, nr 16, nr 21, nr 23	Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015) Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022) Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022) Aktywni „+” (2017-2022) Przygotowanie i wdrożenie programów profilaktycznych (przeciw-alkoholowych, narkotykowych, przemocy w rodzinie) (2017-2022) Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej w celu rozwoju nowych form zatrudnienia (2017-2022)
Nr 3	społeczna, gospodarcza	nr 8, nr 10, nr 16, nr 20	Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015) Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022) Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022) Aktywni „+” (2017-2022) Przygotowanie i wdrożenie programów profilaktycznych (przeciw-alkoholowych, narkotykowych, przemocy w rodzinie) (2017-2022)

			Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej w celu rozwoju nowych form zatrudnienia (2017-2022)
Nr 4	społeczna, gospodarcza	nr 6, nr 7, nr 13	Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015) Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022) Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022) Aktywni „+” (2017-2022) Przygotowanie i wdrożenie programów profilaktycznych (przeciw-alkoholowych, narkotykowych, przemocy w rodzinie) (2017-2022) Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej w celu rozwoju nowych form zatrudnienia (2017-2022)
Nr 5	społeczna, gospodarcza	nr 1, nr 8, nr 9, nr 14, nr 16, nr 18, nr 19, nr 23	Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015) Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022) Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022) Aktywni „+” (2017-2022) Przygotowanie i wdrożenie programów profilaktycznych (przeciw-alkoholowych, narkotykowych, przemocy w rodzinie) (2017-2022) Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej w celu rozwoju nowych form zatrudnienia (2017-2022)
Nr 6	społeczna, gospodarcza, techniczna	nr 4, nr 7, nr 13	Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015) Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022) Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022) Aktywni „+” (2017-2022) Przygotowanie i wdrożenie programów profilaktycznych (przeciw-alkoholowych, narkotykowych, przemocy w rodzinie) (2017-2022) Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej w celu rozwoju nowych form zatrudnienia (2017-2022)
Nr 7	społeczna, gospodarcza, techniczna	nr 4, nr 6, nr 13	Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015) Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022) Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022) Aktywni „+” (2017-2022)

			<p>Przygotowanie i wdrożenie programów profilaktycznych (przeciw-alkoholowych, narkotykowych, przemocy w rodzinie) (2017-2022)</p> <p>Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej w celu rozwoju nowych form zatrudnienia (2017-2022)</p>
Nr 8	społeczna, gospodarcza, przestrzennie-funkcjonalna	nr 1, nr 2, nr 3, nr 5, nr 9, nr 10, nr 14, nr 16, nr 18, nr 19, nr 20, nr 22, nr 23	<p>Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015)</p> <p>Organizacja zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych (2017-2022)</p> <p>Organizacja cyklicznych jarmarków (ul. Wałowa, deptak) (2017-2022)</p> <p>Zielone podwórka (2017-2022)</p> <p>Przebudowa istniejących parkingów – ul. św. Jana, Mickiewicza, Reformatów – wraz z wyposażeniem ich w infrastrukturę niezbędną dla organizacji imprez (2017-2022)</p>
Nr 9	społeczna, gospodarcza, techniczna	nr 1, nr 5, nr 8, nr 14, nr 16, nr 18, nr 19, nr 23	<p>Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015)</p> <p>Organizacja zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych (2017-2022)</p> <p>Organizacja cyklicznych jarmarków (ul. Wałowa, deptak)</p>
Nr 10	społeczna, gospodarcza	nr 3, nr 8, nr 16, nr 20	<p>Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015)</p> <p>Organizacja zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych (2017-2022)</p> <p>Organizacja cyklicznych jarmarków (ul. Wałowa, deptak) (2017-2022)</p> <p>Wzrost atrakcyjności miasta Wejherowa poprzez budowę „Filharmonii Kaszubskiej” – regionalnego centrum kultury” (2017-2022)</p>
Nr 11	gospodarcza, przestrzennie-funkcjonalna, techniczna,	nr 12, nr 15, nr 16, nr 17	<p>Rewitalizacja Przestrzeni Publicznej Śródmieścia Wejherowa (2008-2015)</p> <p>Wzrost atrakcyjności miasta Wejherowa poprzez budowę „Filharmonii Kaszubskiej” – regionalnego centrum kultury” (2017-2022)</p> <p>„Wodne Ogrody” - odbudowa starego basenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej oraz prowadzenia działalności gospodarczej (2017-2022)</p> <p>Rozbudowa systemu monitoringu (2017-2022)</p> <p>Przebudowa istniejących parkingów – ul. Św. Jana, Mickiewicza, Reformatów – wraz z wyposażeniem ich w infrastrukturę niezbędną dla organizacji imprez (2017-2022)</p>

Nr 12	gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna	nr 11, nr 15, nr 16, nr 17	<p>Rewitalizacja Przestrzeni Publicznej Śródmieścia Wejherowa (2008-2015)</p> <p>Wzrost atrakcyjności miasta Wejherowa poprzez budowę „Filharmonii Kaszubskiej” – regionalnego centrum kultury” (2017-2022)</p> <p>„Wodne Ogrody” - odbudowa starego basenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej oraz prowadzenia działalności gospodarczej (2017-2022)</p> <p>Rozbudowa systemu monitoringu (2017-2022)</p> <p>Przebudowa istniejących parkingów – ul. Św. Jana, Mickiewicza, Reformatów – wraz z wyposażeniem ich w infrastrukturę niezbędną dla organizacji imprez (2017-2022)</p>
Nr 13	techniczna, społeczna,	nr 4, nr 6, nr 7	<p>Rewitalizacja Przestrzeni Publicznej Śródmieścia Wejherowa (2008-2015)</p> <p>Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015)</p> <p>Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022)</p> <p>Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022)</p>
Nr 14	techniczna, społeczna	nr 1, nr 5, nr 8, nr 9, nr 16, nr 18, nr 19, nr 23	<p>Rewitalizacja Przestrzeni Publicznej Śródmieścia Wejherowa (2008-2015)</p> <p>Projekt systemowy „W drodze do pracy” (2008-2015)</p> <p>Klub Integracji Społecznej „Śródmieście” (2017-2022)</p> <p>Klub Integracji Społecznej – adaptacja lokalu przy ul. Kopernika (2017-2022)</p>
Nr 15	techniczna, społeczna	nr 11, nr 12, nr 16, nr 17	<p>Rewitalizacja Przestrzeni Publicznej Śródmieścia Wejherowa (2008-2015)</p> <p>Likwidacja niskiej emisji w Śródmieściu Wejherowa (2013-2015)</p> <p>Zielone podwórka (2017-2022)</p> <p>Rozbudowa systemu monitoringu (2017-2022)</p>
Nr 16	środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna	nr 1, nr 2, nr 3, nr 5, nr 8, nr 9, nr 10, nr 11, nr 12, nr 14, nr 15, nr 17, nr 18, nr 19, nr 20, nr 21, nr 22, nr 23	<p>„Przywrócenie walorów historyczno-przyrodniczych Parku Miejskiego w Wejherowie im. A. Majkowskiego w Wejherowie” (2008-2015)</p> <p>Likwidacja niskiej emisji w Śródmieściu Wejherowa (2013-2015)</p> <p>Zielone podwórka (2017-2022)</p> <p>Zagospodarowanie terenu miejskiego: Park nad rzeką Cedron i Park Kaszubski (2017-2022)</p>

			„Wodne Ogrody” – odbudowa starego basenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej oraz prowadzenia działalności gospodarczej (2017-2022)
Nr 17	Środowiskowa, techniczna, społeczna	nr 11, nr 13, nr 15, nr 16	Likwidacja niskiej emisji w Śródmieściu Wejherowa (2013-2015)
Nr 18	środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna	nr 1, nr 5, nr 8, nr 9, nr 14, nr 16, nr 19, nr 23	„Przywrócenie walorów historyczno-przyrodniczych Parku Miejskiego w Wejherowie im. A. Majkowskiego w Wejherowie” (2008-2015) Zielone podwórka (2017-2022) Zagospodarowanie terenu miejskiego: Park nad rzeką Cedron i Park Kaszubski (2017-2022) „Wodne Ogrody” – odbudowa starego basenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej oraz prowadzenia działalności gospodarczej (2017-2022) Dwa ciągi pieszo-rowerowe: przy ul. Sobieskiego i wzdłuż rzeki „Cedron” (2017-2022)
Nr 19	przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa, techniczna, społeczna	nr 1, nr 5, nr 8, nr 9, nr 14, nr 16, nr 18, nr 23	Przywrócenie walorów historyczno- przyrodniczych Parku Miejskiego w Wejherowie im. A. Majkowskiego w Wejherowie” (2008-2015) Budowa placów zabaw dla dorosłych, młodzieży i dzieci (2017-2022) Zielone podwórka (2017-2022) Zagospodarowanie terenu miejskiego: Park nad rzeką Cedron i Park Kaszubski (2017-2022) „Wodne Ogrody” – odbudowa starego basenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej oraz prowadzenia działalności gospodarczej (2017-2022) Dwa ciągi pieszo-rowerowe: przy ul. Sobieskiego i wzdłuż rzeki „Cedron” (2017-2022)
Nr 20	przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa, społeczna	nr 3, nr 8, nr 10, nr 16	Przywrócenie walorów historyczno- przyrodniczych Parku Miejskiego w Wejherowie im. A. Majkowskiego w Wejherowie” (2008-2015) Budowa placów zabaw dla dorosłych, młodzieży i dzieci (2017-2022) Zielone podwórka (2017-2022) Zagospodarowanie terenu miejskiego: Park nad rzeką Cedron i Park Kaszubski (2017-2022)

			<p>„Wodne Ogrody” – odbudowa starego basenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej oraz prowadzenia działalności gospodarczej (2017-2022)</p> <p>Przebudowa istniejących parkingów – ul. Św. Jana, Mickiewicza, Reformatów – wraz z wyposażeniem ich w infrastrukturę niezbędną dla organizacji imprez</p> <p>Dwa ciągi pieszo–rowerowe: przy ul. Sobieskiego i wzdłuż rzeki „Cedron”</p>
Nr 21	przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa, techniczna	nr 2, nr 8, nr 16, nr 23	<p>Przebudowa istniejących parkingów – ul. Św. Jana, Mickiewicza, Reformatów – wraz z wyposażeniem ich w infrastrukturę niezbędną dla organizacji imprez (2017-2022)</p> <p>Dwa ciągi pieszo-rowerowe: przy ul. Sobieskiego i wzdłuż rzeki „Cedron” (2017-2022)</p>
Nr 22	przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa, techniczna, społeczna	nr 2, nr 8, nr 16, nr 22	<p>„Przywrócenie walorów historyczno-przyrodniczych Parku Miejskiego w Wejherowie im. A. Majkowskiego w Wejherowie” (2008-2015)</p> <p>Budowa placów zabaw dla dorosłych, młodzieży i dzieci (2017-2022)</p> <p>Zielone podwórka (2017-2022)</p> <p>Zagospodarowanie terenu miejskiego: Park nad rzeką Cedron i Park Kaszubski (2017-2022)</p> <p>„Wodne Ogrody” – odbudowa starego basenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej oraz prowadzenia działalności gospodarczej (2017-2022)</p> <p>Wzrost atrakcyjności miasta Wejherowa poprzez budowę „Filharmonii Kaszubskiej” – regionalnego centrum kultury” (2017-2022)</p>
Nr 23	przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa, techniczna, społeczna	nr 1, nr 5, nr 8, nr 9, nr 14, nr 16, nr 18, nr 19	<p>„Przywrócenie walorów historyczno-przyrodniczych Parku Miejskiego w Wejherowie im. A. Majkowskiego w Wejherowie” (2008-2015)</p> <p>Budowa placów zabaw dla dorosłych, młodzieży i dzieci (2017-2022)</p> <p>Zielone podwórka (2017-2022)</p> <p>Zagospodarowanie terenu miejskiego: Park nad rzeką Cedron i Park Kaszubski (2017-2022)</p> <p>„Wodne Ogrody” – odbudowa starego basenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji wodnej oraz prowadzenia działalności gospodarczej (2017-2022)</p>

Źródło: opracowanie własne.

Wzrost atrakcyjności miasta Wejherowa poprzez budowę „Filharmonii Kaszubskiej” – regionalnego centrum kultury” (2017-2022)

7. REALIZACJA ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTNERSTWA

7.1. IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI

Dokumenty prawne i strategiczne dotyczące rewitalizacji podkreślają znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji społecznej w procesie tworzenia, wdrażania i oceny programów rewitalizacji. Rewitalizacja to proces, który ma być prowadzony z udziałem interesariuszy, przede wszystkim mieszkańców, podmiotów samorządowych, pozarządowych, gospodarczych oraz grup nieformalnych. Przepisy ustawowe obligują gminę do realizacji działań rewitalizacyjnych w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy. W myśl art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, działania inicjowane w ramach partycypacji społecznej oraz cały proces z nią związany polega przede wszystkim na:

1. poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy i dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
2. prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
3. umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
4. zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
5. wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
6. zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Kwestie zaangażowania interesariuszy – podmiotów społeczno-gospodarczych – regulują także zapisy ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), co uwzględniono przy identyfikacji potencjalnych interesariuszy planowanego procesu rewitalizacji.

W GPRW przyjęto więc, że zasada partycypacji społecznej będzie towarzyszyć procesowi rewitalizacji na każdym jego etapie – od przygotowania programu, przez wdrażanie działań i ich monitoring, po ocenę całego procesu. Miasto Wejherowo, świadome, że nie sposób przeprowadzić rzetelnej diagnozy prowadzącej do określenia obszarów kryzysowych bez udziału osób, dla których i wśród których ma być prowadzona rewitalizacja, przeprowadziło najpierw analizę działających na obszarze miasta interesariuszy procesu. Identyfikacja uczestników, kreatorów i odbiorców rewitalizacji Wejherowa, odniosła się do każdej ze sfer życia miasta, tj. do sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Ważnym elementem przygotowania miasta do koordynacji i zarządzania procesem rewitalizacji było określenie interesariuszy, którzy będą nie tylko odbiorcami

czy uczestnikami działań, ale także ich potencjalnymi realizatorami, przez co będą mieli realny wpływ na osiągnięcie celów rewitalizacji Wejherowa.

W kolejnych podrozdziałach opisano działania związane z realizacją zasady partycypacji społecznej i partnerstwa na etapie przygotowania, wdrażania i oceny GPRW. Analiza grup interesariuszy miała na celu wskazanie aktorów, którzy już na tym wczesnym etapie mogliby włączyć się w tworzenie programu. Analizie poddano przede wszystkim instytucje, organizacje pozarządowe i lokalnych przedsiębiorców.

Bezpośrednimi interesariuszami procesu są bowiem mieszkańcy obszaru rewitalizacji Wejherowa, do których przede wszystkim są skierowane działania wdrażane przez podmioty sektora publicznego, jak i podmioty społeczne występujące w roli wykonawców powierzonych im do realizacji zadań publicznych. Są to:

- mieszkańcy obszaru zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji w Wejherowie działają (na terenie rewitalizacji oraz w mieście) następujące podmioty świadczące usługi publiczne:

- miejskie jednostki organizacyjne, m.in.: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wejherowskie Centrum Usług Wspólnych, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Majkowskiego, Wejherowskie Centrum Kultury, Miejski Zakład Komunikacji w Wejherowie, Wejherowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Wejherowski Zarząd Nieruchomości Komunalnych, Zakład Usług Komunalnych w Wejherowie Sp. z o.o., przedszkola, szkoły;
- powiatowe jednostki organizacyjne, m.in.: Dom Pomocy Społecznej w Wejherowie, Starostwo Powiatowe w Wejherowie, Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportu w Wejherowie, Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Wejherowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wejherowie, Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wejherowie, Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 dla Niepełnosprawnych im. Jana Sierzyńskiego w Wejherowie, zarządy dróg;
- rady miejskie i organy doradcze, m.in.: Rada Powiatu Wejherowskiego, Młodzieżowa Rada Powiatu Wejherowskiego, Rada Miasta Wejherowa, Wejherowski Zespół ds. Seniorów, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- spółdzielnie mieszkaniowe, m.in. Wejherowska Spółdzielnia Mieszkaniowa;
- wspólnoty mieszkaniowe.

Obszar rewitalizacji, poza interwencją zaplanowaną w GPRW, będzie dodatkowo skupiał aktywność wymienionych wyżej podmiotów, realizujących na jego terenie działania statutowe. Na obszarze rewitalizacji dojdzie więc do integracji wielu polityk publicznych oraz procesu odnowy wywołanego wdrażaniem programu, w efekcie czego zwiększy się dostępność usług publicznych, a w ślad za nią aktywność mieszkańców i poziom ich udziału w życiu społecznym.

Niezwykle ważnymi interesariuszami rewitalizacji Wejherowa są, działające na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacje pozarządowe, które reprezentują społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społeczno-

gospodarczymi, które powinno włączyć się w proces, są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem. Na terenie Wejherowa zidentyfikowano następujących partnerów i inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, bądź realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, ochrony przyrody, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne:

- stowarzyszenia, m.in.: Stowarzyszenie Wejherowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Wejherowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Autyzmem, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek”, Integracyjne Stowarzyszenie Sportowe „START”;
- fundacje, m.in.: „Autyzm - Brand New Brain”, Fundacja Wspierania „Razem po Sukces”;
- organizacje harcerskie, m.in.: Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa „Trzy Pióra”, Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Wejherowo, Wejherowski Hufiec Harcerzy Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej;
- inne organizacje pozarządowe, m.in.: Norda Regionalna Izba Przedsiębiorców, Polski Związek Niewidomych – Okręg Pomorski, Polski Związek Głuchych – Oddział Pomorski, Koło Terenowe w Wejherowie, Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego – Oddział Kaszubski.

Dodatkowo, partnerami w procesie rewitalizacji Wejherowa będą organizacje pozarządowe realizujące działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie:

- Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim – Dom Zakonny,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Rodziny w Wejherowie,
- Polski Czerwony Krzyż. Pomorski Oddział Okręgowy – Oddział Rejonowy w Wejherowie,
- Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Caritas Archidiecezji Gdańskiej.

Z uwagi na zdiagnozowane problemy w sferze środowiskowej, gospodarczej i technicznej, istotnymi interesariuszami rewitalizacji są zidentyfikowani partnerzy działający na rzecz lokalnej gospodarki i ochrony środowiska naturalnego. W kontekście gospodarczych zjawisk problemowych ważnym partnerem miasta w prowadzeniu procesu rewitalizacji będą podmioty wspierające rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano interesariuszy z szeroko rozumianej branży gospodarczej, w tym partnerów społeczno-gospodarczych, m.in. Norda Regionalna Izba Przedsiębiorców, Powiatowy Cech Rzemiosł Małych i Średnich Przedsiębiorstw Związek Pracodawców w Wejherowie oraz Wejherowskie Centrum Kultury.

W sferze ochrony przyrody, potencjalnym partnerem procesu rewitalizacji może być Stowarzyszenie Wejherowski Alarm Smogowy – Organizacja Ekologiczna, Wydział Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Wejherowie, Wydział Środowiska Starostwa Powiatowego w Wejherowie, , Koło Przewodników i Pilotów PTTK w Wejherowie oraz Nadleśnictwo Wejherowo.

Ważnymi uczestnikami procesu rewitalizacji będą również organy władzy publicznej, w szczególności członkowie Rady Miasta Wejherowa.

Do tak zidentyfikowanego kręgu interesariuszy zostały skierowane i będą kierowane działania włączeniowe – zaproszenia do wzięcia udziału w spotkaniach konsultacyjno-informacyjnych, naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych, naborze kandydatów do Komitetu Rewitalizacji czy konsultacjach społecznych poszczególnych dokumentów.

7.2. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA RÓŻNYCH ETAPACH PRZYGOTOWANIA PROGRAMU

Podczas prac nad przygotowaniem GPRW zastosowano różne formy partycypacji społecznej, aby interesariusze w aktywny sposób mogli włączyć się w zaplanowanie procesu rewitalizacji.

Ważnym etapem poprzedzającym uspołecznioną pracę nad GPRW były działania prowadzone na etapie diagnozy delimitacyjnej, mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Wejherowie. Polegały one na przeprowadzeniu konsultacji społecznych w ramach uzgadniania projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które umożliwiły interesariuszom rewitalizacji wypowiedzenie się na temat granic obszaru. Działania konsultacyjne zrealizowano na zasadach wynikających z uchwały nr VIIIk/XIII/131/2019 Rady Miasta Wejherowa z dnia 24 września 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Miasta Wejherowa¹² oraz w trybie przepisów ustawy o rewitalizacji. Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miasta Wejherowa w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa odbywały się w okresie od 25 października do 24 listopada 2022 r.

O przebiegu procesu i o jego formach interesariusze dowiedzieli się poprzez:

- obwieszczenie Prezydenta Miasta Wejherowa o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miasta Wejherowa w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Wejherowa umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Wejherowa: https://bip.wejherowo.pl/unzip/wejherowo_11793/17_10_2022_15_11_44_obwieszczenie_konsultacje.pdf,
- ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Wejherowa: <https://bip.wejherowo.pl/strony/11793.dhtml>,
- ogłoszenie na stronie internetowej Miasta Wejherowa: <https://www.wejherowo.pl/artykuly/konsultacje-spoleczne-w-sprawie-gminnego-programu-rewitalizacji-a8877.html> oraz <https://www.wejherowo.pl/rewitalizacja/>
- na profilu miasta Wejherowa w mediach społecznościowych: <https://pl-pl.facebook.com/MiastoWejherowo>.

Celem przeprowadzenia konsultacji społecznych było zapoznanie interesariuszy procesu rewitalizacji Wejherowa z projektem uchwały, ale i z przebiegiem procesu wyznaczenia obszaru przyszłej interwencji rewitalizacyjnej, który został opisany w dokumencie „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Wejherowa”. Dokument ten, przedstawiający metodykę identyfikacji obszarów kryzysowych, który uzasadniał rozstrzygnięcia podjęte w zapisach projektu konsultowanej uchwały został udostępniony do wglądu interesariuszom.

Proces konsultacji społecznych objął kilka działań, na które złożyły się:

- spotkanie otwarte dla interesariuszy procesu rewitalizacji w dniu 21 listopada 2022 r., na którym omawiano treść projektu uchwały dotyczącej granic obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, jak również wyniki analiz diagnostycznych,

¹² Uchwała nr VIIIk/XIII/131/2019 Rady Miasta Wejherowa z dnia 24 września 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Miasta Wejherowa <https://bip.wejherowo.pl/strony/zmiany/9041.dhtml>.

- zbieranie uwag (ustnych, z użyciem papierowego formularza konsultacyjnego oraz elektronicznego formularza konsultacyjnego),
- badanie ankietowe z użyciem anonimowych formularzy konsultacyjnych (on-line oraz papierowych), badające zasadność wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Wejherowie.

Większość mieszkańców biorących udział w konsultacjach społecznych, wyraziła pozytywny odbiór dla wyznaczonego w ramach diagnozy obszaru rewitalizacji. Łącznie w procesie konsultacji społecznych na etapie wyznaczania terenu zdegradowanego i rewitalizacji złożono 15 wniosków i uwag, które dotyczyły przede wszystkim kwestii zasięgu obszarów, zastosowanych wskaźników, podziału miasta na jednostki, prawa pierwokupu oraz dostępności do treści diagnozy. Podobne wyniki dało badanie ankietowe, w którym respondenci wyrazili swoje opinie na temat projektu uchwały, w szczególności odnosząc się do granic wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

W związku z uwagami mieszkańców dokonano przeglądu kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji pod kątem dodatkowego włączenia i wyłączenia postulowanych jednostek lub ich części, stanowiących przedmiot uwag. Uwagi mieszkańców nie zostały uwzględnione. Włączenie bądź pominięcie wskazywanych w uwagach terenów było niemożliwe ze względu na kryteria formalne ustawy o rewitalizacji, m.in. dotyczące ograniczania zasięgu obszaru rewitalizacji do 20% powierzchni miasta i 30% jego populacji.

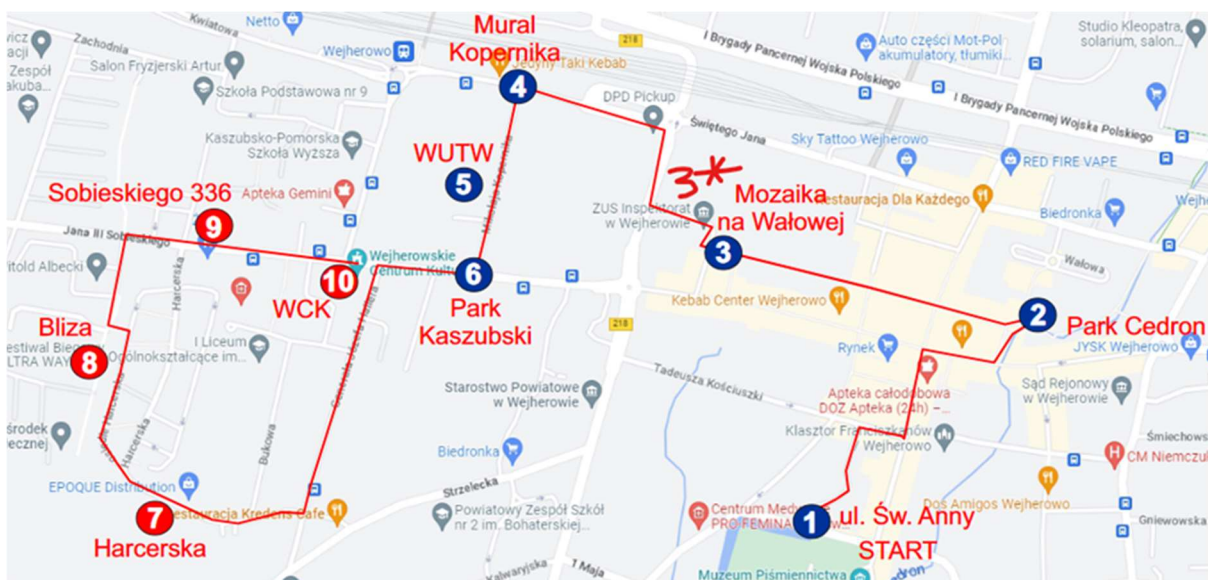
Działania partycypacyjne prowadzono także na etapie przygotowania samego programu rewitalizacji, po podjęciu przez Radę Miasta Wejherowa uchwały nr VIIIk/XLII/558/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033, która zainicjowała proces opracowania dokumentu GPR.

Z punktu widzenia miasta jako organizatora i koordynatora procesu rewitalizacji, szczególnie ważną kwestią było właściwe zaplanowanie interwencji rewitalizacyjnych, które powinny odpowiadać na rzeczywiste problemy obszaru, a jednocześnie na potrzeby jego mieszkańców. W tym celu zaplanowano kilka działań mających na celu poznanie opinii mieszkańców i innych interesariuszy procesu na temat zjawisk problemowych i najważniejszych potrzeb rewitalizacyjnych.

Do działań tych należał spacer po obszarze rewitalizacji zakończony debatą publiczną oraz badanie ankietowe na temat obszaru. O zaplanowanych działaniach partycypacyjnych informowano na stronie miasta (<https://www.wejherowo.pl/artykuly/rewitalizacja-wejherowa-spacer-badawczy-a9167.html>) i w mediach społecznościowych. Do informacji zamieszczonej na stronie miasta dołączono link do ankiety na temat obszaru rewitalizacji. Członkowie horyzontalnego zespołu ds. rewitalizacji rozsyłali też zaproszenia drogą mailową do zidentyfikowanych na etapie przygotowawczym podmiotów społeczno-gospodarczych.

Spacer, w którym 14 kwietnia 2023 r. wzięło udział około 40 osób, poprowadziła Zastępca Prezydenta ds. Rozwoju Miasta, która pełni funkcję pełnomocnika horyzontalnego zespołu powołanego przez Prezydenta Miasta Wejherowa ds. opracowania gminnego programu rewitalizacji. Uczestniczył w nim także Zastępca Prezydenta ds. Społecznych i Ekonomicznych. Uczestnicy spaceru poznali wyznaczony obszar rewitalizacji i obejrzeni efekty projektów rewitalizacyjnych zrealizowanych w ramach obowiązującego wcześniej Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowo na lata 2015-2022. Pozytywnie ocenili przebudowaną i wzbogaconą w zieleń ulicę św. Anny, założenie Parku Cedron, który stał się ulubionym miejscem spędzania wolnego czasu, polepszoną jakością przestrzeni publicznych i

zmodernizowane budynki m.in. przy ul. Wałowej, Rzeźnickiej, 12 Marca i Kopernika, jak i rewaloryzowany Park Kaszubski. Uczestnicy spaceru byli zgodni co do tego, że działania rewitalizacyjne należy kontynuować w ramach obecnego programu rewitalizacji. Na tle wschodniej części obszaru, która była poddana działaniom rewitalizacyjnym, jego zachodnią część, obejmująca osiedla mieszkaniowe, nosi według interesariuszy znamiona poważnej degradacji. Działaniami należy więc przede wszystkim objąć zaniedbane tereny publiczne oraz z uwagi na zjawisko starzenia się społeczeństwa należy również poprawić dostępność przestrzeni publicznych, w tym okolicznych zdegradowanych ulic, dążąc jednocześnie do dbałości o zieleni. Poprawa jakości dróg mogłaby mieć przełożenie na rozwój obszaru pod względem gospodarczym – ułatwienie dostępu do terenu Kalwarii Wejherowskiej, leżącej w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji, która stanowi atrakcję o charakterze nie tylko lokalnym, ale regionalnym i ogólnopolskim. Zwiększenie dostępności powinno też dotyczyć budynków mieszkalnych na osiedlach, w związku z czym ważny jest udział spółdzielni mieszkaniowych w planowanym procesie rewitalizacji.

Rys. 4. Trasa spaceru z interesariuszami rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Po spacerze badawczym uczestnicy zostali zaproszeni do wzięcia udziału w otwartej debacie na temat obszaru rewitalizacji i jego potrzeb. Debata odbyła się w budynku Wejherowskiego Centrum Kultury, leżącym na obszarze rewitalizacji i pełniącym tu ważną funkcję centro- i kulturotwórczą. W spotkaniu wzięło udział około 40 osób. Oprócz kwestii, które wybrzmiały podczas spaceru, poruszono też zagadnienia związane z problemami społecznymi obszaru rewitalizacji. Dobrze oceniono działania aktywizacyjne skierowane do osób narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne przeprowadzone w ramach wcześniejszego programu i wyrażono potrzebę ich kontynuacji. Według interesariuszy warto też kontynuować działania integracyjne, m.in. te dotyczące integracji międzypokoleniowej. Stwierdzono również potrzebę bardziej sprofilowanych działań skierowanych do grup wrażliwych takich jak: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami czy dzieci z rodzin zastępczych, które osiągną pełnoletniość. Podsumowaniem spotkania były ankiety w formie papierowej, które zostały rozdane uczestnikom z prośbą o ich wypełnienie (ankieta była również dostępna na stronie miasta pod zaproszeniem na spacer badawczy i debatę). Formularz składał się z 10 pytań otwartych i zamkniętych, które dotyczyły przede wszystkim identyfikacji głównych potencjałów

obszaru rewitalizacji, a także jego problemów i potrzeb związanych m.in. z kwestiami dostępności, barier przestrzennych, ale także oceny dotychczasowych działań rewitalizacyjnych, odczuć, jakie budzi obszar rewitalizacji, a także ważnych miejsc na obszarze. Wyniki ankiet, które zostały wypełnione przez 36 respondentów, jak i wnioski płynące ze spaceru oraz debaty zostały przedstawione w rozdziale poświęconym diagnozie szczegółowej obszaru. Stanowiły także inspirację przy planowaniu interwencji rewitalizacyjnej.

Drugim kluczowym działaniem partycypacyjnym na tym etapie był nabór na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, który miał charakter otwarty, umożliwiając interesariuszom składanie pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, jak i propozycji konkretnych przedsięwzięć. O naborze, trwającym od 25 lutego do 24 kwietnia 2023 r., poinformowano w obwieszczeniu, które znalazło się na stronie miasta, w zakładce poświęconej rewitalizacji (<https://www.wejherowo.pl/rewitalizacja>) oraz na BIP i w mediach społecznościowych. O możliwości zgłoszenia propozycji poinformowano także uczestników spaceru badawczego i debaty publicznej.

Przyjęto założenie, ujęte w obwieszczeniu, że zgłaszane propozycje powinny wpisywać się w cele rewitalizacji, być realizowane na obszarze rewitalizacji, stanowić odpowiedź na realne problemy obszaru, a także spełniać wymogi pozwalające na uzyskanie dofinansowania ze środków unijnych. Zamieszczono też informacje o zasadach naboru. Aby wziąć aktywny udział w naborze, należało wypełnić kartę przedsięwzięcia rewitalizacyjnego. Wypełnioną kartę można było przesłać elektronicznie na adres: rewitalizacja@um.wejherowo.pl lub w formie papierowej dostarczyć do Kancelarii Podawczej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, codziennie w godzinach pracy urzędu lub za pośrednictwem operatora pocztowego na adres urzędu miejskiego.

Na zaproszenie miasta odpowiedziały organizacje pozarządowe, w tym: Stowarzyszenie Wejherowski Alarm Smogowy – Organizacja Ekologiczna, Stowarzyszenie Wejherowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Fundacja „Autyzm – Brand New Brain”, Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim – Dom Zakonny, Stowarzyszenie Przyjaciół Rodziny w Wejherowie, Związek Harcerstwa Polskiego, lokalni działacze społeczni, radni reprezentujący obszar rewitalizacji (po konsultacji pomysłów z mieszkańcami), Wejherowska Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz wspólnoty mieszkaniowe. Propozycje projektów zostały następnie pod tym kątem zweryfikowane przez horyzontalny zespół ds. rewitalizacji. Z powodu bliskiego sąsiedztwa i istotnego oddziaływania postanowiono włączyć do programu trzy przedsięwzięcia zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji. Wybrane do realizacji propozycje zostały następnie opracowane w formie fiszek projektowych i włączone do GPR jako elementy projektu zintegrowanego, na który złożyło się 26 przedsięwzięć podstawowych.

Ponadto, na etapie przygotowania programu rewitalizacji odbyły się konsultacje społeczne projektu GPRW. W ramach tego procesu wykorzystano następujące formy i techniki konsultacyjne, określone w art. 6 ust. 3 ustawy o rewitalizacji:

- spotkanie otwarte dla interesariuszy procesu,
- zbieranie uwag w formie ustnej do protokołu,
- zbieranie uwag formie papierowej i elektronicznej,
- ankiety on-line.

7.3. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I OCENY REALIZACJI PROGRAMU

Miasto Wejherowo dba o zachowanie zasad partycypacji społecznej także na etapie wdrażania GPRW. W trakcie przygotowania programu funkcję koordynacyjną działań włączających społeczność w proces rewitalizacji pełnił horyzontalny zespół zadaniowy ds. rewitalizacji Wejherowa, zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Wejherowa Nr 36/2022 z dnia 15 lutego 2022 r. w sprawie powołania horyzontalnego zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji. W skład zespołu weszły kluczowe komórki merytoryczne Urzędu Miejskiego w Wejherowie odpowiedzialne za realizację najważniejszych polityk publicznych, w tym w kontekście procesu rewitalizacji:

- koordynowanie przebiegu opracowania oraz realizacji GPRW,
- koordynowanie współpracy komórek i jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Wejherowie oraz wszystkich pozostałych interesariuszy rewitalizacji w zakresie realizacji GPR,
- koordynowanie czynności związanych z opracowaniem oceny aktualności i stopnia realizacji GPR,
- inicjowanie aktualizacji GPRW,
- realizacja rekomendacji wynikających z oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW,
- bieżąca współpraca z Komitetem Rewitalizacji,
- opiniowanie sprawozdań z oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW,
- pełnienie roli opiniodawczo-doradczej we wszystkich innych sprawach dotyczących procesu rewitalizacji,
- podejmowanie inicjatyw wspierających proces rewitalizacji.

Przyjęto założenie, że po uchwaleniu programu horyzontalny zespół zadaniowy ds. rewitalizacji w podobnym składzie i z podobnymi kompetencjami zostanie przekształcony w horyzontalny zespół zadaniowy ds. wdrażania GPRW.

Po uchwaleniu programu zostanie także utworzony Komitet Rewitalizacji, którego członkowie będą odgrywać ważną rolę na etapie wdrażania i oceny realizacji programu, będąc ważnym przejawem uspołecznienia procesu rewitalizacji. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji powołany komitet będzie stanowił miejsce współpracy i dialogu dla przedstawicieli gminy i interesariuszy procesu rewitalizacji. Komitet będzie pełnił rolę opiniodawczo-doradczą prezydenta miasta. Zasady działania komitetu będą uwzględniać jego funkcje określone w ustawie o rewitalizacji, jak i zasady działania zawarte w uchwale rady miejskiej, której projekt zostanie poddany konsultacjom społecznym. Skład i zasady działania Komitetu Rewitalizacji, a także system zarządzania GPRW zostały opisane szczegółowo w ROZDZIALE 8. ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI oraz 12. KOMITET REWITALIZACJI. Założenia te umożliwią wykorzystanie GPRW jako programu zapewniającego koordynację całego procesu rewitalizacji z uwzględnieniem dojrzałych form partycypacji społecznej.

Dodatkowo, w działania dotyczące wdrażania programu rewitalizacji będą zaangażowane środowiska ściśle współpracujące z prezydentem miasta. Należą do nich m.in. stowarzyszenia działające na terenie miasta, jak i organizacje pożytku publicznego, które realizować będą powierzone zadania publiczne, będące przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki temu GPRW będzie wdrażany przy czynnym, partnerskim udziale i zaangażowaniu wszystkich środowisk lokalnych, mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedstawicieli organizacji społecznych,

sektora gospodarczego i instytucji publicznych, realizujących zadania własne na obszarze rewitalizacji miasta.

Zgodnie z zasadą partnerstwa, w proces rewitalizacji Wejherowa włączyły się różne grupy interesariuszy – partnerzy społeczno-gospodarczy procesu. W przyszłości, niezwykle ważne będzie również zachęcenie mieszkańców obszaru do uczestnictwa w realizacji poszczególnych zadań, a także do udziału w konsultacjach społecznych przewidzianych do realizacji na etapie wdrażania programu.

Partnerami rewitalizacji, którzy będą pełnili ważną rolę w procesie wdrażania GPRW są podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne na rzecz lokalnej społeczności, w tym m.in. Wejherowskie Centrum Kultury, Stowarzyszenie Wejherowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Fundacja „Autyzm – Brand New Brain”, Fundacja Wspierania „Razem po Sukces”, Wejherowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Autyzmem, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek”, Integracyjne Stowarzyszenie Sportowe „START”, Stowarzyszenie Przyjaciół Rodziny w Wejherowie oraz organizacje harcerskie, radni reprezentujący obszar rewitalizacji oraz wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe działające w mieście Wejherowo.

Zaangażowanie społecznych partnerów obejmuje:

- współorganizowanie aktywizacyjnych działań społecznych i gospodarczych tak, aby interesariusze społeczni byli nie tylko ich beneficjentami, ale także w możliwie jak największym stopniu realizatorami działań,
- zaangażowanie sektora pozarządowego – włączenie sektora pozarządowego w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych jako podmiotów samodzielnie je realizujących lub jako partnerów w przedsięwzięciach,
- współdziałanie miasta z wszystkimi podmiotami, których propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały ujęte w programie w celu monitorowania stopnia jego realizacji – podmioty będą zobligowane do regularnego raportowania stanu realizacji zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Partycypacja społeczna podczas wdrażania programu będzie również polegać na działaniach monitoringowych oraz ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności samego programu. Proces ten polega na agregowaniu i analizowaniu informacji dotyczących postępu rzeczowego i finansowego w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz na ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności samego programu. Na tym etapie partycypacja polegać będzie na udziale realizatorów przedsięwzięć w tworzeniu zapisów raportów z oceny stopnia realizacji przedsięwzięć i celów GPRW oraz na ich opiniowaniu (Komitet Rewitalizacji), a także na formułowaniu ocen dla całości procesu.

We wdrażaniu programu uczestniczyć będzie aktywnie Komitet Rewitalizacji, będący najwyższą formą włączenia społecznego w proces rewitalizacji. Komitet będzie angażować w ważnych sprawach związanych z procesem kluczowych przedstawicieli lokalnej społeczności, zgodnie z wymogami art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji. Projekt uchwały w sprawie zasad działania Komitetu Rewitalizacji uwzględnia wypracowane w GPRW zasady zarządzania interwencją i rezultaty prowadzonego procesu partycypacyjnego, towarzyszącego działaniom związanym z opracowaniem programu.

7.4. OPIS WŁĄCZENIA PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZGODNIE Z ART. 36 USTAWY WDROŻENIOWEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za Inny Instrument Terytorialny (ITT), dzięki czemu gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027. Wymogi ustawy o rewitalizacji i Zasad realizacji IIT, a także regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36, pokrywają się ze sobą, wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy. W ustawie o rewitalizacji katalog interesariuszy wskazany został w art. 2 ust. 2. W ustawie wdrożeniowej (art. 36 ust. 8 pkt 4) mowa jest o partnerach społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotach działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT. W związku z tym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji, Miasto Wejherowo przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji wzięło pod uwagę także wymogi wynikające z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy, za partnerów społecznych realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim następujące organizacje pozarządowe:

- Wejherowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Autyzmem,
- Fundację „Autyzm - Brand New Brain”,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek”,
- Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego – Oddział Kaszubski,
- Polski Związek Niewidomych – Okręg Pomorski,
- Polski Związek Głuchych – Oddział Pomorski, Koło Terenowe w Wejherowie,
- Fundację Wspierania „Razem po Sukces”,
- Integracyjne Stowarzyszenie Sportowe „START”.

Za szczególnie ważnych partnerów rewitalizacji, uznano podmioty, w tym organizacje pozarządowe, reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, m.in.:

- Stowarzyszenie Wejherowski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa „Trzy Pióra”,
- Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Wejherowo,
- Wejherowski Hufiec Harcerzy Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej,
- Wejherowski Zespół ds. Seniorów,
- Radę Miasta Wejherowa.

Zidentyfikowano również podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, w tym: Wydział Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Wejherowie, Wydział Środowiska Starostwa Powiatowego w Wejherowie, Stowarzyszenie Wejherowski Alarm Smogowy – Organizacja Ekologiczna.

Ustalono także potencjalnych partnerów gospodarczych działających na rzecz lokalnej gospodarki, wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Do takich partnerów zaliczono m.in.: Norda Regionalna Izba Przedsiębiorców, Powiatowy Cech Rzemiosł Małych i Średnich Przedsiębiorstw Związek Pracodawców w Wejherowie oraz Wejherowskie Centrum Kultury. Szczególnymi instytucjami zaliczanymi do tej kategorii są organizacje działające na rzecz mieszkańców, wśród których należy wyróżnić spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.

Zidentyfikowani partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne zostali zaproszeni do prac nad programem rewitalizacji. Aktywne uczestnictwo we współtworzeniu procesu rewitalizacji zapewnił przede wszystkim udział w niżej wymienionych formach partycypacji społecznej:

- otwartym naborze na przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- pracach Komitetu Rewitalizacji,
- konsultacjach społecznych dotyczących opracowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033 oraz projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- działaniach partycypacyjnych.

Dzięki kampanii informacyjnej udało się pozyskać wymienionych partnerów społeczno-gospodarczych i inne podmioty określone w ustawie wdrożeniowej. Partnerzy ci brali udział w procesie partycypacji na etapie przygotowania GPRW, na etapie jego wdrażania będą zaś brali udział w dalszych działaniach partycypacyjnych, przede wszystkim w pracach Komitetu Rewitalizacji. Ważnymi partnerami biorącym udział we wdrażaniu programu są podmioty społeczne, które zgłosiły swój projekt w otwartym naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym:

- Stowarzyszenie Wejherowski Alarm Smogowy – Organizacja Ekologiczna,
- Stowarzyszenie Wejherowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- Fundacja „Autyzm – Brand New Brain”,
- Fundacja Wspierania „Razem po Sukces”,
- Wejherowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Autyzmem,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek”,
- Integracyjne Stowarzyszenie Sportowe „START”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Rodziny w Wejherowie,
- Polski Związek Niewidomych – Okręg Pomorski,
- Polski Związek Głuchych – Oddział Pomorski, Koło Terenowe w Wejherowie,
- Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego – Oddział Kaszubski,
- organizacje harcerskie,
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
- Radni Miasta Wejherowa.

W celu pełnego włączenia partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, skład Komitetu Rewitalizacji zostanie ustalony z ich uwzględnieniem, dzięki czemu, oprócz innych interesariuszy procesu rewitalizacji, będą oni mieć także wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ocenę prowadzonej interwencji. W tym celu w zasadach dotyczących

składu komitetu zostaną zabezpieczone miejsca dla przedstawicieli podmiotów wymienionych m.in. w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej, tym samym zapewniając udział w procesie przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wejherowa, organizacji zrzeszających pracodawców, izb gospodarczych i instytucji z otoczenia biznesu, a także przedstawiciela podmiotów ekonomii społecznej, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, prac podstawowych, równości płci, szans i niedyskryminacji. Za przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, oprócz wymienionych kategorii partnerów, można uznać innych członków komitetu, do których należą m.in. przedstawiciele organów doradczych i konsultacyjnych Prezydenta Miasta.

Opisane w podrozdziale włączenie społeczne wyżej wymienionych partnerów w proces rewitalizacji Wejherowa spełnia wymogi ustawy wdrożeniowej, sprawiając że GPRW można uznać za Inny Instrument Terytorialny zgodnie z regulacjami ustawy wdrożeniowej i Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

8. ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA

8.1. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

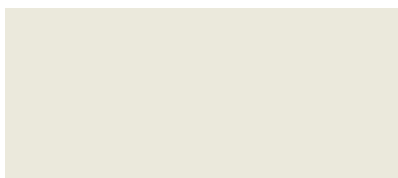
System zarządzania rewitalizacją wykazuje spójność z istniejącym systemem zarządzania rozwojem Miasta Wejherowa i wykorzystuje najlepsze praktyki z niego wynikające. System zarządzania GPRW został oparty o strukturę organizacyjną Urzędu Miejskiego w Wejherowie, wprowadzonym Zarządzeniem nr 208/2020 Prezydenta Miasta Wejherowa z dnia 28 września 2020 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Bazując na strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, poniżej wskazano najważniejsze podmioty włączone w proces zarządzania rewitalizacją, tj. takie, na których spoczywa konieczność realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033.

Tab. 19. Podmioty realizujące czynności z zakresu zarządzania GPRW

Komórka organizacyjna	Zadania do realizacji w procesie zarządzania GPRW
Prezydent Miasta Wejherowa	<ul style="list-style-type: none"> • nadzór nad sporządzaniem i realizacją GPRW • przeprowadzanie konsultacji społecznych projektu GPRW i jego zmian • powołanie w drodze zarządzeń zespołu zadaniowego koordynującego realizację GPRW, a także Komitetu Rewitalizacji • ogłoszenie naboru kandydatów do pracy w Komitecie Rewitalizacji • obsługa Komitetu Rewitalizacji • zatwierdzanie wyników oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW • podejmowanie decyzji w sprawie aktualizacji GPRW
Rada Miasta Wejherowa	<ul style="list-style-type: none"> • uchwalenie dokumentu GPRW oraz jego aktualizacji

	<ul style="list-style-type: none"> • podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji • zabezpieczenie środków finansowych w WPF na realizację zadań własnych Miasta Wejherowa wynikających z GPRW
<p>Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koordynowanie przebiegu opracowania oraz realizacji GPRW • koordynowanie współpracy komórek i jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Wejherowie oraz wszystkich pozostałych interesariuszy rewitalizacji w zakresie realizacji GPR • koordynowanie czynności związanych z opracowaniem oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW • inicjowanie aktualizacji GPRW • realizacja rekomendacji wynikających z oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW • bieżąca współpraca z Komitetem Rewitalizacji
<p>Komitet Rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opiniowanie sprawozdań z oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW • pełnienie roli opiniodawczo-doradczej we wszystkich innych sprawach dotyczących procesu rewitalizacji • podejmowanie inicjatyw wspierających proces rewitalizacji
<p>Kierownicy i dyrektorzy wydziałów oraz jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Wejherowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja działań w zakresie właściwości gminy • wdrażanie projektów służących osiągnięciu celów i wskaźników GPRW • przygotowywanie informacji na temat stopnia realizacji projektów wynikających z GPRW • współpraca w sprawach dotyczących przygotowania raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR • współpraca w przygotowywaniu aktualizacji GPRW • informowanie o ewentualnych zagrożeniach związanych z realizacją projektów rewitalizacyjnych • prowadzenie i wspieranie działań w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych • promocja podejmowanych działań rewitalizacyjnych
<p>Mieszkańcy miasta oraz interesariusze procesu rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • udział w pracach Komitetu Rewitalizacji • udział w konsultacjach społecznych związanych z rewitalizacją • udział w badaniach społecznych związanych z oceną procesu rewitalizacji

- współpraca przy opracowywaniu zmian GPR
- informowanie o pojawiających się na obszarze rewitalizacji nowych potrzebach rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

Aby umożliwić współpracę wszystkich podmiotów, które będą realizować zadania w procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Wejherowa nr 36/2022 z dnia 15 lutego 2022 r. powołano horyzontalny zespół zadaniowy ds. rewitalizacji, którego celem jest koordynacja zadań służących wypracowaniu założeń programu. W skład zespołu weszły kluczowe komórki merytoryczne odpowiedzialne za realizację najważniejszych polityk publicznych w Wejherowie:

- przedstawiciel Wydziału Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych,
- przedstawiciel Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska,
- przedstawiciel Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki,
- przedstawiciel Wydziału Finansowego,
- przedstawiciel Wydziału Spraw Lokalowych,
- przedstawiciel Wydziału Spraw Obywatelskich,
- przedstawiciel Rady Miasta Wejherowa,
- przedstawiciel Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych,
- przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Jednocześnie Prezydent Miasta Wejherowa zobowiązał Zarządzeniem nr 36/2022 kierowników komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Wejherowie oraz kierowników jednostek organizacyjnych do współdziałania z zespołem oraz udzielania mu niezbędnej pomocy we wszystkich sprawach związanych z bieżącą realizacją nałożonych na niego zadań.

Zespół nadzoruje Zastępcę Prezydenta Miasta Wejherowa, będący koordynatorem horyzontalnym do spraw związanych z rewitalizacją.

Wobec złożoności procesu rewitalizacji, zaplanowano wydłużenie okresu funkcjonowania zespołu na czas realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa. Zespół będzie zarządzał operacyjnie procesem rewitalizacji, z wykorzystaniem wiedzy i kompetencji przedstawicieli komórek i jednostek organizacyjnych urzędu, które pełnią główną rolę we wdrażaniu poszczególnych zadań w ramach procesu rewitalizacji. Natomiast kluczowe decyzje na poziomie strategicznego zarządzania programem będzie podejmował Prezydent Miasta Wejherowa we współpracy z Zastępcą, któremu podlega zespół.

Będąc w obowiązkach Zastępcy Prezydenta nawiązywanie współpracy oraz koordynacja komórek organizacyjnych urzędu umożliwia całościowe zarządzanie procesem rewitalizacji w obrębie różnych polityk publicznych, w ramach których będą realizowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Zarządzanie GPRW odbywa się w strukturach organizacyjnych Urzędu Miejskiego i w ramach bieżących obowiązków zatrudnionych w nim pracowników. Miejscem spotkań koordynacyjnych osób zaangażowanych w przygotowanie dokumentu GPR i realizację procesu rewitalizacji jest siedziba urzędu, a spotkania te odbywają się w czasie jego urzędowania.

Art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność tworzenia warunków do wypowiedzania się przez interesariuszy nie tylko w czasie przygotowania, ale prowadzenia i oceny rewitalizacji, co oznacza w zasadzie potrzebę włączenia partnerów społeczno-gospodarczych w etap zarządzania GPR.

Na etapie realizacji programu rewitalizacji włączenie społeczne w zarządzanie, wdrażanie i ocenę programu jest realizowane z udziałem Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany w Wejherowie na zasadach przewidzianych w art. 7 ustawy o rewitalizacji. W składzie komitetu znajdą się interesariusze wymienieni zarówno w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, jak i interesariusze, o których mowa w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

Komitet będzie stanowił platformę do dialogu przedstawicieli gminy oraz zewnętrznych interesariuszy procesu. Zasady działania komitetu, jak również zasady wyboru jego składu, zostaną określone w odrębnej uchwale Rady Miasta Wejherowa, po uprzednim przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Kandydaci na członków Komitetu Rewitalizacji Wejherowa będą zgłaszać swoje aplikacje samodzielnie w procesie otwartego naboru. Po weryfikacji warunków wynikających z naboru powstanie lista członków, którzy zostaną powołani do składu komitetu na mocy właściwego zarządzenia prezydenta miasta. Z komitetem będzie współpracować zespół zadaniowy ds. rewitalizacji, który będzie mu przedkładał do zaopiniowania dokumenty wytwarzane w procesie wdrażania GPR Miasta Wejherowa.

Identyfikacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w GPR umożliwia pozyskiwanie dofinansowania zewnętrznego na ich realizację. W związku z tym, kluczowym obowiązkiem realizatorów działań będzie zabieganie o pozyskanie takiego dofinansowania na poszczególne projekty, w celu zwiększenia efektywności finansowania całego procesu rewitalizacji.

Za przygotowanie wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć, których beneficjentem będzie Miasto Wejherowo, będą odpowiadać pracownicy Wydziału Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych. Za ich realizację będą natomiast odpowiedzialni dyrektorzy wydziałów lub kierownicy jednostek organizacyjnych urzędu, właściwi do spraw wdrażania zadań własnych gminy wobec obszaru rewitalizacji Wejherowa.

Finansowanie projektów miejskich, stanowiących przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zostanie zabezpieczone w wieloletniej prognozie finansowej, na zasadach przewidzianych w art. 21 ustawy o rewitalizacji.

Przedstawiony system zarządzania umożliwia sprawne wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033, z uwzględnieniem obowiązkowej partycypacji społecznej, a także konieczności włączenia interesariuszy, o których mowa w zapisach art. 36 ustawy wdrożeniowej, jak i art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

8.2. RAMOWY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W poniższej tabeli przedstawiono ramowy harmonogram realizacji GPRW dotyczący czynności formalnych niezbędnych do podjęcia w procedurze wdrażania programu.

Tab. 20. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033

Etapy i rodzaje działań	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Uchwalenie GPRW przez Radę Miasta										
Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do WPF										
Powołanie Komitetu Rewitalizacji										
Nabór uzupełniający do Komitetu Rewitalizacji										
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (raz na pół roku)										
Działania informacyjno-promocyjne GPRW										
Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych										
Ocena aktualności i stopnia realizacji GPRW										
Przygotowanie i wdrażanie projektów, pozyskanie finansowania zewnętrznego										
Podsumowanie działań realizowanych w perspektywie finansowej 2021-2027										
Przygotowanie do działań rewitalizacyjnych w ramach kolejnej perspektywy finansowej										
Aktualizacja GPRW										

Źródło: opracowanie własne.

Art. 15 ust 1. pkt 8 ustawy o rewitalizacji zakłada, iż w dokumencie należy również ujawnić koszty zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji. Poniżej oszacowano te koszty, przy następujących założeniach:

- nie przewiduje się dodatkowego wynagradzania osób biorących udział w procesie zarządzania GPRW. Członkowie Zespołu koordynującego wdrażanie GPR zadania związane z obsługą programu będą realizować w ramach obowiązków służbowych, bez dodatkowego wynagrodzenia.
- praca w Komitecie Rewitalizacji pełniona będzie społecznie, bez wynagrodzenia.

Tab. 21. Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Wejherowa

Lp.	Działania	Ilość	Jednostka	Stawka [zł]	Wartość [zł]
1.	Aktualizacja GPRW	1 szt.	PLN	30 000,00	30 000,00
2.	Kampania informacyjno-promocyjna procesu rewitalizacji (ulotki, plakaty, artykuły prasowe)	1 kpl	PLN	3 000,00	3 000,00
3.	Inne (badania i analizy w procesie opracowania oceny aktualności i stopnia realizacji GPR)	2 szt.	PLN	10 000,00	20 000,00
Razem:					53 000,00

Źródło: opracowanie własne.

9. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA

9.1. METODYKA MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Ustawa o rewitalizacji w art. 22 ust. 1 wskazuje na konieczność poddawania gminnego programu rewitalizacji kontroli w zakresie oceny aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny wskazanym w tym dokumencie. W przypadku stwierdzenia, że GPR jest nieaktualny, prezydent miasta występuje do rady miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Natomiast w przypadku potwierdzenia (w ramach oceny) osiągnięcia celów strategicznych procesu, rada miasta uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji, kończąc realizację całego procesu.

Art. 22 ust. 4

„W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta”.

Monitorowanie gminnego programu rewitalizacji należy do działań obowiązkowych, obejmujących nie tylko analizę postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ale także ocenę ich wpływu na otoczenie, czyli na stopień rozwoju (poziom degradacji) obszaru rewitalizacji. Monitorowanie powinno umożliwić podjęcie decyzji o zakończeniu procesu w sytuacji poprawy kluczowych wskaźników degradacji obszaru rewitalizacji lub o potrzebie jego kontynuacji, jeśli oczekiwane zmiany nie zachodzą we właściwym czasie.

W związku z powyższym proces monitorowania GPR Miasta Wejherowa wymaga dwustopniowej kontroli:

- oceny stopnia realizacji celów GPRW za pomocą stanu zaawansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych – realizowanej raz do roku,

- oceny stopnia realizacji celów GPRW za pomocą informacji o stanie zjawisk kryzysowych występujących na obszarze rewitalizacji – realizowanej raz na 3 lata, zgodnie z wymogami art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Ustalanie zawartości raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Wejherowa będzie odbywać się w sposób uspołeczniony, poprzez włączenie do opiniowania Komitetu Rewitalizacji. Komitet zajmie stanowisko w odniesieniu do wyników monitorowania zarówno na zasadach formalnych, wynikających z wymogów art. 22 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, jak również sformułuje własną ocenę jakościową procesu rewitalizacji.

Ocena procesu rewitalizacji z perspektywy członków Komitetu dotyczyć opierać się będzie na analizie następujących zagadnień, zgodnie z proponowaną skalą punktacji:

1. Ocena tempa realizacji procesu rewitalizacji (0 – słabe, 1 – dostateczne, 2 – właściwe);
2. Ocena stopnia zadowolenia mieszkańców z efektów procesu (0 – słabo, 1 – dostatecznie, 2 – dobrze);
3. Ocena zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji (0 - niewidoczne, 1 – mało widoczne, 2 – wystarczająco widoczne);
4. Ocena stopnia rozpoznawalności procesu rewitalizacji wśród mieszkańców Wejherowa (0 – brak rozpoznawalności, 1 – słaba rozpoznawalność, 2 – dobra rozpoznawalność);
5. Ocena zaangażowania mieszkańców w proces rewitalizacji Wejherowa (0 – brak, 1 – dostateczne, 2 – dobre).

Suma punktów, będących odpowiedziami na poszczególne pytania, umożliwi dokonanie oceny jakościowej procesu rewitalizacji. Ocena powyżej 5 punktów (na 10 możliwych) będzie uznawana za pozytywną w odniesieniu do całości procesu, a poniżej 5 punktów - za negatywną, wymagającą działań korygujących.

Dzięki takiemu podejściu interesariusze procesu uzyskają realną możliwość wypowiedzenia się w czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji, na co wskazują wymogi art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy. Ocena jakościowa dokonywana przez komitet umożliwi dodatkowo pozyskanie przez władze miasta Wejherowa informacji na temat społecznego odbioru wdrażanej interwencji. W raporcie z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Wejherowa zostaną uwzględnione wnioski z oceny jakościowej procesu, które pozwolą uruchomić ewentualne działania naprawcze w kolejnym okresie prowadzenia działań.

Za gromadzenie danych na potrzeby monitoringu GPR odpowiedzialni będą pracownicy właściwych wydziałów i jednostek organizacyjnych urzędu, realizujący poszczególne zadania wynikające z programu. Za opracowanie cyklicznych raportów z monitorowania odpowiedzialny będzie Wydział Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych, który w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie jest odpowiedzialny za zarządzanie projektami współfinansowanymi ze środków UE, w tym za koordynację realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych kierowanych do dofinansowania FEP 2021-2027.

9.2. MONITOROWANIE POSTĘPU W REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Monitoring przedsięwzięć polega na ocenie stanu ich zaawansowania, a także kontroli efektów ich wdrażania. Przewiduje się opracowywanie corocznych raportów z postępów w realizacji projektów, tworzonych na podstawie informacji o stanie faktycznym wszystkich zadań wynikających z GPR. W tym

celu zbierane będą szczegółowe informacje dotyczące realizowanych przedsięwzięć za pomocą formularzy wypełnianych przez ich realizatorów.

Pracownicy Wydziału Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych UM w Wejherowie zbierać będą corocznie informacje o postępach w realizacji poszczególnych zadań, z udziałem powyższego formularza. W ramach monitoringu projektów będą przeprowadzane następujące czynności:

1. Kierownik wydziału merytorycznego lub jednostki organizacyjnej UM w Wejherowie, odpowiedzialny za realizację projektu wynikającego z GPR, wypełnia formularz do monitorowania projektu – w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku objętym sprawozdaniem.
2. Pracownicy Wydziału Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych sprawdzają wypełnione formularze pod względem kompletności (w sytuacji stwierdzenia uchybień formularze są odsyłane do właściwej komórki organizacyjnej do uzupełnień i poprawek). Poprawnie wypełnione karty zostają skompletowane i poddane analizie, a w dalszej kolejności na ich podstawie jest przygotowywany zbiorczy raport z monitorowania projektów – w terminie do 30 maja każdego roku.
3. Projekt raportu z monitorowania projektów jest przekazywany do zaopiniowania Zespołowi zadaniowemu ds. rewitalizacji oraz Komitetowi Rewitalizacji. Uzyskiwanie opinii następuje w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.
4. Prezydent Miasta Wejherowa zatwierdza raport z monitorowania projektów, który zostaje opublikowany w BIP – w terminie do dnia 30 września każdego roku.

Tab. 22. Formularz oceny stopnia realizacji przedsięwzięcia

Formularz monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR Miasta Wejherowa na lata 2024-2033 za okres od 01.01.....r. do 31.12.....r.				
Numer projektu w GPRW	Nazwa projektu			Podmiot realizujący
Opis stanu realizacji projektu				
Status projektu:	zakończony*	w trakcie realizacji*	nie rozpoczęty*	rezygnacja z realizacji*
	Zaplanowano w GPRW		Zrealizowano	
Wartość projektu w zł				
Okres realizacji projektu				
Wartość wskaźnika produktu				
Wartość wskaźnika rezultatu				

Zrealizowany zakres rzeczowy w okresie sprawozdawczym	
Opis działań zaplanowanych na kolejny rok	
Opis zaistniałych zmian w odniesieniu do założeń GPRW	
Data wypełnienia	Osoba wypełniająca kartę z ramienia realizatora projektu (podpis i pieczęć)
*- niepotrzebne skreślić	

Źródło: opracowanie własne.

Narzędziem do śledzenia postępów we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPRW są wskaźniki monitorowania. Dostarczają one informacji dotyczących produktów lub rezultatów, powiązanych z realizacją programu operacyjnego. Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027. Wskaźniki produktu i rezultatu zostały określone w opisach poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Do monitorowania całościowych postępów w realizacji przedsięwzięć wybrano zaś najbardziej typowe wskaźniki powiązane ze specyfiką i charakterem powiązanych z nimi celów.

Należy zwrócić uwagę, że wybór wskaźników monitorowania ma służyć ocenie realizacji celów strategicznych programu, a nie produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania interwencji rewitalizacyjnej jako procesu całościowego, który nie jest sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany we wskazanych sferach, poddawanych rewitalizacji.

Tab. 23. Wskaźniki monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPRW na lata 2024-2033 (dla cyklu rocznego)

Wskaźniki monitorujące	Rodzaj wskaźnika/ jednostka miary	Poziom w roku bazowym (2024)	Poziom w roku docelowym (2033)
Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji			
Liczba przedsięwzięć	szt.	12 (zaplanowanych)	12 (zrealizowanych)
Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	produktu os.	0	618
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	produktu os.	0	239
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	rezultatu os.	0	30
Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne	produktu szt.	0	7
Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	rezultatu szt.	0	12

Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Liczba przedsięwzięć	szt.	11 (zaplanowanych)	11 (zrealizowanych)
Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne	produktu szt.	0	3
Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych	rezultatu os.	0	42
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	produktu szt.	0	10
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	produktu ha	0	123
Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	rezultatu os.	0	10 175

Źródło: opracowanie własne.

9.3. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z UŻYCIEM INFORMACJI O STANIE OBSZARU REWITALIZACJI

Coroczne sprawozdania ustalające stan zaawansowania przedsięwzięć będą służyć przygotowaniu całościowego raportu z oceny stopnia realizacji GPRW, wymaganego do opracowania przez art. 22 ustawy o rewitalizacji co najmniej raz na 3 lata. Całościowa ocena postępów we wdrażaniu procesu rewitalizacji będzie realizowana w odniesieniu do celów strategicznych GPRW, weryfikowanych z udziałem wskaźników odwołujących się do całościowych rezultatów osiągniętych przez politykę rewitalizacyjną. Zgodnie z najnowszą wiedzą przedstawianą w literaturze przedmiotu, logika procesu monitorowania nakazuje, aby wskaźniki użyte do celów diagnostycznych polityki włączać do monitorowania jej efektów¹³. Oznacza to konieczność włączenia do systemu monitorowania realizacji GPRW wskaźników użytych w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego Miasta Wejherowa.

Pierwsza ocena zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji Miasta Wejherowa odbędzie się w 2027 r. i będzie obejmować pierwszy trzyletni okres obowiązywania programu w latach 2024-2026, kolejna po następnych 3 latach za okres 2027-2030, a ostatnia za lata 2031-2033, czyli na zakończenie jego perspektywy. Schemat procedury monitorowania GPRW został przedstawiony poniżej.

Tab. 24. Cykle monitoringu GPRW na lata 2024-2033

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Raport z monitoringu projektów										
Ocena aktualności GPR										

¹³ Jadach-Sepiolo A. (red.), Spadło K. (red.) i in. „Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnątrzgminnym. Poradnik”, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Instytut Rozwoju Miast i Regionów, Warszawa 2020 r.

Ocena stopnia realizacji GPR

Źródło: opracowanie własne.

W ramach procesu oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Wejherowa będą prowadzone następujące czynności:

1. Pracownicy Wydziału Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych zwracają się do komórek i jednostek organizacyjnych UM w Wejherowie, a także podmiotów zewnętrznych, o dane umożliwiające wyliczenie wskaźników wskazanych w tabeli pn. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPR Miasta Wejherowa na lata 2024-2033 – w terminie do dnia 31 marca w cyklu trzyletnim.
2. Na podstawie zebranych danych powstaje analiza wskaźnikowa będąca elementem raportu dotyczącego oceny stopnia realizacji celów GPRW, z uwzględnieniem wyników corocznych sprawozdań z monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, powstałych w okresie podlegającym raportowaniu. Raport uwzględni również wyniki badania aktualności poszczególnych rozdziałów GPRW.
3. Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW zostaje przekazany do zaopiniowania Zespołowi zadaniowemu ds. rewitalizacji, jak również Komitetowi Rewitalizacji. Uzyskiwanie opinii następuje w terminie do dnia 30 maja w cyklu 3-letnim. Podczas posiedzenia Komitetu Rewitalizacji zostaje wypracowana ocena jakościowa procesu, uwzględniającej perspektywę mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Prezydent Miasta Wejherowa zatwierdza raport z oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW oraz umieszcza go na BIP - w terminie do dnia 30 września w cyklu 3-letnim. Raport będzie stanowił podstawę zaleceń na kolejne lata wdrażania GPRW.
5. W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Prezydent Miasta Wejherowa występuje do Rady Miasta z wnioskiem o jego zmianę (art. 22 ust. 3 ustawy o rewitalizacji). W przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miasta uchyla uchwałę w sprawie GPRW w całości.

Tab. 25. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPRW na lata 2024-2033 (dla cyklu 3-letniego)

Wskaźniki monitorujące	Źródło	Poziom w roku bazowym (2023)	Ocena realizacji	Poziom w roku docelowym (2033)
Cel 1. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji				
Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób	PUP	25,4	maleje	21,0
Liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób	MOPS	57,9	maleje	45,0
Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1000 osób	MOPS	16,8	maleje	12,0
Liczba zarejestrowanych podmiotów w CEIDG na 1000 osób	CEiIDG		rośnie	

	UM w Wejherowie	92,6		95,0
Udział projektów zrealizowanych w liczbie projektów zaplanowanych w GPRW w %	UM w Wejherowie	0	rośnie	100%
Cel 2. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji				
Liczba budynków wymagających termomodernizacji na 1000 osób	WZNK	1,8	maleje	1,5
Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	WZNK	2,9	maleje	2,0
Udział projektów zrealizowanych w liczbie projektów zaplanowanych w GPRW w %	UM w Wejherowie	0	rośnie	100%

Źródło: opracowanie własne.

Podstawowym narzędziem do śledzenia stopnia realizacji celów GPRW są wskaźniki monitorowania czynników kryzysowych. Do oceny stopnia realizacji celów strategicznych GPR zostały wskazane wybrane wskaźniki umożliwiające ocenę stopnia rozwoju/degradacji obszaru rewitalizacji Wejherowa (w procesie monitorowania nie ma potrzeby ponownego badania wszystkich wskaźników użytych do delimitacji obszaru zdegradowanego).

Wyboru wskaźników dokonano przy założeniu spójności problemowej mierników ze specyfiką celów oraz wynikającej z nich interwencji rewitalizacyjnej.

9.4. OCENA AKTUALNOŚCI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Ustawa o rewitalizacji w art. 22 ust. 1 wymaga poddawania gminnego programu rewitalizacji cyklicznej ocenie aktualności (co najmniej raz na trzy lata). Badaniu temu poddawane są szczegółowe zapisy GPR - pod kątem spójności z bieżącym stanem procesu. Celem tej oceny jest identyfikacja przesłanek do zmiany GPR, służącej dostosowaniu go do aktualnych uwarunkowań, w jakich realizowana jest interwencja rewitalizacyjna. Badanie to umożliwi funkcjonowanie gminnego programu rewitalizacji w dłuższej perspektywie czasu, gdyż zabezpiecza program przed utratą walorów aktualności.

Przesłanką do aktualizacji GPRW mogą być m.in. założenia diagnozy obszaru rewitalizacji, celów i kierunków działań, opisów projektów, umożliwiając korektę interwencji rewitalizacyjnej. Dodatkowym argumentem może być również konieczność wprowadzenia zmian w opisach przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których przyczyną mogą być uwarunkowania związane z pozyskiwaniem środków finansowych na ich realizację.

Wnioski o włączenie do programu nowych przedsięwzięć powinny zostać potwierdzone ustaleniami raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPRW.

W sytuacji dołączania nowych projektów do programu należy potwierdzić ich związek z celami procesu rewitalizacji Wejherowa oraz zgodność z lokalnymi dokumentami strategicznymi. Nowe projekty rewitalizacyjne powinny charakteryzować się wysokim stopniem przygotowania do realizacji, a także

dużym potencjałem do kreowania spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji i zaspokajając pilne potrzeby lokalnej społeczności.

Zmiany w otoczeniu dokumentów strategicznych, a także w szacunkowych ramach finansowych, nie będą wywoływały konieczności zmian GPRW, jeśli nie będą ograniczać możliwości dalszej realizacji jego strategicznych założeń.

Rekomendacja związana z rozpoczęciem procedury zmiany GPR Miasta Wejherowa powinna wynikać z raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji programu, a następnie zostać zaopiniowana przez Komitet Rewitalizacji. W dalszej kolejności, zgodnie z ustawą o rewitalizacji, prezydent miasta występuje do rady miejskiej z wnioskiem o zmianę GPR. Do wniosku zostaje załączona opinia Komitetu Rewitalizacji. Zmiana programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

Jeśli raport z oceny stopnia realizacji GPR przygotowany w 2033 r. nie potwierdzi realizacji zakładanych celów procesu, program rewitalizacji należy wydłużyć na kolejne lata, umożliwiając wdrożenie wszystkich zaplanowanych w nim zamierzeń.

10. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA WEJHEROWA Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

10.1. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU MIASTA WEJHEROWA NA LATA 2023-2033

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033 jest dokumentem ściśle korespondującym z miejskimi dokumentami strategicznymi. Strategia Rozwoju Miasta Wejherowa na lata 2023-2033¹⁴ to dokument kierunkowy samorządu terytorialnego, który określa długofalowy plan działania w zakresie sfer: przestrzennej, ekologicznej, gospodarczej i społecznej. Celem strategii jest zdefiniowanie hierarchicznego porządku rozwoju samorządu lokalnego na najbliższe lata z uwzględnieniem zdiagnozowanych potencjałów, uwarunkowań i wyzwań. Dokument jest wykorzystywany przy pozyskiwaniu funduszy centralnych i środków pomocowych. Strategia stanowi bezcenne źródło informacji dotyczących polityki lokalnej dla społeczeństwa, przedsiębiorców i inwestorów. Ponadto, może służyć nakreśleniu profilaktyki i planu działania w razie wystąpienia sytuacji kryzysowych oraz zagrożeń.

Strategia Rozwoju Miasta Wejherowa na lata 2023-2033 pozostaje spójna z celami i kierunkami działań przyjętymi w GPRW.

Kwestie poprawy spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji (cel 1. GPRW) w strategii zostały przybliżone w części dotyczącej zdefiniowania priorytetów działań, w szczególności drugiego, odnoszącego się wymiaru gospodarczo-turystycznego (wsparcie przedsiębiorczości, tworzenie warunków rozwoju firm lokalnych i zachęty do lokalizacji nowego biznesu) oraz trzeciego, przestrzenno-środowiskowego (spójność tkanki miejskiej wraz z efektywnymi powiązaniem). W ramach wymienionych w strategii priorytetów wytyczone zostały główne cele strategiczne ukierunkowane na osiągnięcie zakładanej misji i wizji rozwoju Wejherowa – zintegrowana gospodarka oraz zintegrowana przestrzeń. Zapisy Strategii Rozwoju Miasta Wejherowa na lata 2023-2033 wskazują również na zaplanowane operacyjne cele rozwoju sfery biznesowej i przestrzenno-środowiskowej:

¹⁴ Dokument przyjęty uchwałą nr VIIIk/XLVI/615/2023 Rady Miasta Wejherowa z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Wejherowa na lata 2023-2033.

- rozwój biznesu opartego na turystyce,
- stworzenie warunków do rozwoju działalności handlowo-usługowo-produkcyjnej,
- spójny układ funkcjonalny wspierający gospodarkę,
- dobry stan środowiska przyrodniczego i przystosowanie do zmian klimatu,
- sprawny układ komunikacyjny,
- ekologiczny transport publiczny,
- harmonijny krajobraz miejski,
- zachowanie dziedzictwa historycznego.

Zagadnienia dotyczące poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji (cel 2. GPRW) znajdują odzwierciedlenie w pierwszym priorytecie Strategii Rozwoju Miasta Wejherowa na lata 2023-2033 – „wymiar społeczny – zintegrowane społeczeństwo”. Określone w dokumencie wyzwania rozwojowe koncentrują się na wzroście kapitału społecznego, zapewnienia mieszkańcom odpowiednich warunków do rozwoju kompetencji oraz poprawy kwalifikacji. Istotne dla uzgodnień strategii pozostaje zagwarantowanie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji, a także kwestia aktywizacji społeczności lokalnej związana ze wzmocnieniem zaangażowania mieszkańców w interakcję z władzą, w tym w bieżące dyskusje na temat aktualnych potrzeb. W dokumencie akcentuje się także podejmowanie interwencji na rzecz poprawy warunków bytowych, w szczególności w budynkach komunalnych i użyteczności publicznej, jak również w kontekście polepszenia oferty rekreacyjno-wypoczynkowej dla mieszkańców miasta. Określone w sektorze społecznym cele operacyjne dotyczą:

- wysokiej jakości edukacji (wykorzystywania nowoczesnych technologii i metod w procesie kształcenia oraz podnoszenia świadomości zdrowotnej, ekologicznej, klimatycznej, przyrodniczej i społecznej mieszkańców),
- aktywnego i świadomego społeczeństwa (wspierania inicjatyw społecznych, szczególnie w obszarze pomocy społecznej, tworzenia miejsc sprzyjających lokalnej aktywności społecznej, tworzenia warunków do większej aktywności organizacji pozarządowych, animowanie współdziałania mieszkańców w życiu społecznym miasta oraz wspierania i integracji środowisk mniejszościowych),
- atrakcyjnej oferty wypoczynku i rekreacji (rozwoju miejskiej oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej z uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami oraz inicjowania wydarzeń budujących tożsamość lokalną i kulturową, w szczególności kaszubską),
- poprawy warunków w budynkach komunalnych i użyteczności publicznej (modernizacji i budowy zasobu komunalnego miasta oraz modernizacji budynków użyteczności publicznej).

Jednocześnie należy zauważyć, że w Strategii Rozwoju Miasta Wejherowa na lata 2023-2033 w ramach przywołanych celów operacyjnych sformułowano kierunki działań, które odnoszą się do polityki rewitalizacyjnej, rozumianej jako prowadzenie regularnych działań rewitalizacyjnych, w szczególności w zakresie poprawy i przywrócenia jakości przestrzeni w złym stanie technicznym. W świetle priorytetowych obszarów działań, zaplanowane w GPRW cele i kierunki spełniają potrzeby zdefiniowane w strategii oraz są zbieżne z celami strategicznymi i operacyjnymi tego dokumentu. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPRW ukierunkowana jest na zminimalizowanie lub całkowitego zlikwidowania części problemów zdiagnozowanych w strategii, występujących na obszarze rewitalizacji.

10.2. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W WEJHEROWIE NA LATA 2021-2027

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Wejherowie na lata 2021-2027¹⁵ jest dokumentem zawierającym wykaz najważniejszych kierunków interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych wraz z wytycznymi wdrażania zaplanowanych zadań. W ww. strategii uwzględniono szeroki zakres problematyki społecznej, korespondujący z rozstrzygnięciami przyjętymi w GPRW. Oba dokumenty wykazują pokrewieństwo na poziomie zdiagnozowanych obszarów problemowych w sferze społecznej, celów i kierunków działań. Zbieżność oraz szerokie powiązania z kwestią spójności społeczno-gospodarczej (cel 1. GPRW) oraz w pewnym zakresie z aspektem poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji (cel 2. GPRW) dotyczy w szczególności celów głównych i strategicznych strategii, takich jak:

- wsparcie i wzrost potencjału społecznego miasta Wejherowa dzięki wskazaniu drogi rozwoju, wykorzystaniu własnych zasobów i sposobów ich wykorzystywania,
- rozwój równego dostępu do zasobów miasta wszystkich grup społecznych oraz walka z marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- integracja i reintegracja społeczna,
- zintegrowana polityka społeczna.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Wejherowie na lata 2021-2027 w ramach poszczególnych celów wyznaczono szeroki katalog działań, które w bezpośredni sposób odnoszą się do polityki rewitalizacyjnej w sferze poprawy jakości życia mieszkańców (cel 1. GPRW), określonych kierunkami GPRW: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców (K.1.1.) oraz zwiększenie aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców (K.1.2.):

- badanie potrzeb, problemów i zasobów poszczególnych społeczności i grup społecznych ze szczególnym uwzględnieniem grup najbardziej narażonych na marginalizację oraz wykluczenie społeczne,
- wdrażanie nowych metod pracy socjalnej i pracy w środowisku poprzez realizację Programów Aktywności Lokalnej oraz działań o charakterze środowiskowym,
- włączanie społeczności lokalnych w rozwiązywanie problemów istniejących na ich terenie zamieszkania,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji mieszkańców Wejherowa ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych,
- wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych w organizowaniu się jednostek w grupy wsparcia, organizacje społeczne, stowarzyszenia itp.,
- rozwijanie dialogu społecznego i obywatelskiego,
- rozwijanie efektywności usług na rzecz integracji i reintegracji społecznej i zawodowej,
- zwiększenie wykorzystania środków i zasobów na rzecz społeczności lokalnych,
- wspieranie rodzin w samodzielnym wypełnianiu funkcji społecznych i zawodowych,
- podniesienie jakości i konkurencyjności kapitału mieszkańców miasta na obszarze małego trójmiasta kaszubskiego,
- rozwój współpracy z sektorem obywatelskim i społecznością lokalną,

¹⁵ Dokument przyjęty uchwałą nr VIIIk/XXIII/311/2020 Rady Miasta Wejherowa z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Wejherowie na lata 2021-2027.

- wdrażanie nowych metod pracy socjalnej oraz upowszechnianie szeroko rozumianej pomocy sąsiedzkiej oraz idei wolontariatu,
- rozwój współpracy między sektorem publicznym a sektorem prywatnym,
- współpraca sektora pozarządowego z administracją samorządową na szczeblu miasta oraz dzielnic w działaniach na rzecz społeczności lokalnych,
- tworzenie lokalnych partnerstw społecznych.

10.3. POWIĄZANIA ZE STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA WEJHEROWA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa¹⁶ to dokument planistyczny, który ma na celu analizę istniejących uwarunkowań oraz określenie głównych kierunków rozwoju przestrzennego danego obszaru. Stanowi kompleksowe opracowanie podsumowujące aktualną sytuację przestrzenną, uwzględniające takie elementy jak: struktura przestrzenna, zagospodarowanie terenu, infrastruktura, środowisko naturalne oraz społeczno-ekonomiczne warunki rozwoju. Kierunki i cele polityki przestrzennej wyznaczone w studium, na niskim poziomie szczegółowości pozostają zbieżne ze wskazanymi w GPRW w zakresie spójności przestrzenno-funkcjonalnej oraz odpowiadają na część zdiagnozowanych problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na kilkukrotne aktualizowanie zapisów studium, wynikające z prowadzonej polityki rozwoju gminy. Zmiany dokumentu nie dotyczą rozstrzygnięć przyjętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Wejherowo na lata 2024-2033, który jest dokumentem nadrzędnym w stosunku do studium (art. 20 ustawy o rewitalizacji). Z uwagi na powyższe, potrzebne jest dostosowanie rozstrzygnięć studium do wiążących norm prawnych w zakresie wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji, a tym samym jego zmiana we wskazanym zakresie. Ponadto, z racji przyjęcia przez rząd ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw¹⁷ wymagane jest uzgodnienie z planem ogólnym oraz modelem funkcjonalno-przestrzennym strategii rozwoju miasta z chwilą wejścia w życie przepisów dotyczących obowiązywania nowych dokumentów planistycznych.

10.4. POWIĄZANIA Z PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO ORAZ STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego (PZPWP, plan)¹⁸ zaznacza, że Wejherowo stanowi obok Tczewa ośrodek wyznaczający zasięg policentrycznego wielofunkcyjnego pasma osadniczego, położony w strefie funkcjonalnej obszaru metropolitalnego. Ponadto, miasto należy do grupy dziewięciu, stosunkowo silnych usługowo ośrodków o charakterze ponadlokalnym (ranga III). Na tle regionu, Wejherowo pełni istotne funkcje dla obsługi mieszkańców zamieszkujących obszary otaczające, wykraczające poza zasięg powiatów, jednocześnie rozwijając funkcje komplementarne w

¹⁶ Dokument przyjęty uchwałą nr VIIIk/XLVI/598/2023 Rady Miasta Wejherowa z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa.

¹⁷ Dz. U. 2023, poz. 1688.

¹⁸ Plan został sporządzony na podstawie uchwały nr 894/XLII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 lipca 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia nowego Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta.

stosunku do oferty Trójmiasta (w tym metropolitalne). Zgodnie z zapisami PZPWP, priorytetami polityki zagospodarowania przestrzennego województwa są:

- wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy,
- konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo,
- zachowane zasoby i walory środowiska,
- uruchomione potencjały rozwojowe obszarów funkcjonalnych.

Wskazane powyżej priorytety polityki przestrzennego regionu, mają charakter ogólny i określają „stany docelowe przestrzeni” w perspektywie roku 2030. Są podporządkowane strategicznemu celowi prowadzenia polityki przestrzennej województwa, wyrażonemu za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej otwartej policentrycznej koncentracji. Dla osiągnięcia założeń planu w dokumencie wyznaczono kierunki działań:

- kształtowanie struktur sieci osadniczej zgodnie z wymogami ładu przestrzennego,
- kształtowanie wysokiej jakości środowiska mieszkaniowego,
- racjonalizacja rozmieszczenia oraz poprawa dostępności infrastruktury społecznej i usług publicznych w tym zakresie,
- zapobieganie i ograniczanie skutków powodzi i innych zagrożeń naturalnych,
- efektywne i bezpieczne wykorzystanie zasobów przestrzeni przez gospodarkę,
- kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających tworzenie nowych i trwałych miejsc pracy,
- wzmacnianie całorocznej i atrakcyjnej oferty turystycznej w oparciu o zasoby i walory przyrodniczo-kulturowe, krajobrazowe i funkcje metropolitalne,
- kształtowanie racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej,
- zwiększanie stopnia bezpieczeństwa energetycznego i sprawności systemów produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej i ciepłej, gazu, ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych,
- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa,
- zachowanie i odtwarzanie zasobów środowiska przyrodniczego i jego spójności,
- ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń środowiska,
- wzmacnianie relacji funkcjonalno-przestrzennych miejskich obszarów funkcjonalnych z wykorzystaniem ich zróżnicowanych potencjałów,
- koordynacja polityki przestrzennej na obszarach szczególnych zjawisk w skali makroregionalnej,
- wykorzystanie potencjału rozwojowego związanego ze szczególnymi walorami przyrodniczo-kulturowymi i krajobrazowymi,
- przeciwdziałanie postępującej marginalizacji przez poprawę dostępu do dóbr i usług oraz rozwijanie nowych funkcji,
- kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju strategicznych funkcji gospodarczych.

W części wdrożeniowej PZPWP, Wejherowo wraz z samorządem gminnym jako podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie zadania zostało predysponowane m.in. do rewitalizacji obszarów zdegradowanych, w których występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, a także gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Ponadto miasto

wymieniono w kontekście interwencji dotyczącej rozwijania ośrodków upowszechniających kulturę oraz dziedzictwo kulturowe Pomorza o znaczeniu krajowym i regionalnym, a także realizacji przedsięwzięć przewidzianych w ramach zintegrowanych inwestycji terytorialnych (budowa, przebudowa systemów kanalizacji opadowej oraz zastosowanie w obszarze ich obsługi rozwiązań i urządzeń technicznych, które przyczynią się do zatrzymania i/lub spowolnienia spływu wód opadowych i roztopowych do odbiornika oraz doczyszczania). Jednocześnie, działaniami operacyjnymi skierowanymi do samorządu gminnego Wejherowa, które określono w planie są: obejmowanie ochroną w formie parków kulturowych miejsc o wysokich i wyjątkowych wartościach, gdzie została zachowana historyczna struktura przestrzeni i szczególne walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz dążenie do uznania za pomniki historii zabytków nieruchomości o ponadregionalnym znaczeniu, wysokich wartościach historycznych, naukowych i artystycznych, mających znaczenie dla polskiego dziedzictwa kulturowego, utrwalonych w świadomości społecznej i stanowiących źródło inspiracji dla kolejnych pokoleń, w odniesieniu do kalwarii z XVII w., układu urbanistycznego, założenia rezydencjonalno-krajobrazowego rozwijanego od XVI w. oraz unikatowego w Europie miasta o charakterze kalwaryjnym (założonego na planie Jerozolimy). Ponadto, w PZPWP miasto jest wielokrotnie przywoływane w związku z prowadzeniem projektów infrastrukturalnych, w tym inwestycji celu publicznego.

GPRW, skupiając się na wzroście spójności społeczno-gospodarczej, rozwoju biznesu, poprawie atrakcyjności obszaru rewitalizacji oraz jakości życia mieszkańców, pozostaje zgodny z uzgodnieniami PZPWP, w szczególności w kontekście wyznaczonych celów i kierunków działań.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030¹⁹ (SRWP 2030) jest najważniejszym strategicznym dokumentem, który określa kierunki rozwoju województwa pomorskiego w obecnej dekadzie. Kluczowym wyzwaniem regionu jest według SRWP 2030, przeciwdziałanie postępującym zmianom klimatycznym, w tym ekstremalnym zjawiskom atmosferycznym takim jak: intensywne opady, burze i porywiste wiatry, sztormy oraz powodzie. Istotne jest podejmowanie interwencji na rzecz monitoringu stanu środowiska oraz zapobieganiu jego degradacji, przy jednoczesnym dążeniu do tzw. neutralności klimatycznej. Zgodnie z dokumentem, cel ten możliwy będzie do osiągnięcia dzięki ograniczaniu emisji zanieczyszczeń oraz tworzeniu warunków do przekształcania regionu w krajowego lidera w zakresie produkcji zielonej energii i technologii ekoefektywnych. Wśród pozostałych wyzwań rozwojowych, zdefiniowanych przez SRWP 2030, wymienić należy m.in.: wykorzystywanie technologii cyfrowych w życiu codziennym, administracji publicznej i biznesie; wzrost międzynarodowej konkurencyjności gospodarczej, w tym aktywności eksportowej pomorskich przedsiębiorstw; poprawę jakości usług edukacyjnych; zwiększenie aktywności społeczno-kulturalnej; poprawę spójności wewnętrznej regionu i mobilność mieszkańców; rozwój działań w zakresie promocji zdrowia oraz profilaktyki zdrowotnej, a także polepszenie oferty transportu zbiorowego oraz infrastruktury dróg publicznych. Ponadto, SRWP 2030 wskazała na trzy filary strategiczne o charakterze ogólnym, określające pożądany stan docelowy w ujęciu problemowym:

- trwałe bezpieczeństwo,
- otwarta wspólnota regionalna,
- odporna gospodarka.

¹⁹ przyjęta 12 kwietnia 2021 r. uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmik Województwa Pomorskiego.

Z punktu widzenia prowadzenie polityki rewitalizacyjnej oraz założeń GPRW kluczowe będą priorytety dotyczące odpornej gospodarki oraz otwartej wspólnoty regionalnej, które zostały określone przez następujące cele operacyjne:

- pozycja konkurencyjna,
- rynek pracy,
- oferta turystyczna i czasu wolnego,
- integracja z globalnym systemem transportowym,
- fundamenty edukacji,
- wrażliwość społeczna,
- kapitał społeczny,
- mobilność.

Próbę przedstawienia kierunków rozwoju, stanowiących podstawę do sformułowania celów polityki rozwoju województwa w horyzoncie czasowym strategii, wyrażono za pomocą wizji województwa pomorskiego w 2030 roku:

„Pomorskie w roku 2030 to region dobrobytu:

- rozwijający się w sposób trwały – bazujący na wyróżnikach Pomorza: aktywności i potencjale wykształcenia mieszkanki i mieszkańców, wysokim poziomie kapitału ludzkiego i społecznego, bogatym dziedzictwie wielokulturowym, morskim i wolnościowym, unikatowych walorach środowiskowych i krajobrazowych, zrównoważonej mobilności, a także branżach kluczowych dla gospodarki i inteligentnych specjalizacji;
- ekoefektywny – dążący do osiągnięcia neutralności klimatycznej i odporny na negatywne zjawiska klimatyczne, bazujący na racjonalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów, a także zapewniający wysoką jakość przestrzeni i środowiska naturalnego oraz powszechny dostęp do zróżnicowanych źródeł energii, zwłaszcza odnawialnych;
- otwarty – zarówno w wymiarze społecznym, dzięki poszanowaniu różnorodności kulturowej, etnicznej, narodowościowej i światopoglądowej wszystkich osób zamieszkujących Pomorze, jak i poprzez aktywny udział w globalnych i europejskich procesach gospodarczych i technologicznych;
- spójny – zapewniający wszystkim mieszkańcom poszczególnych części województwa odpowiedni standard życia i warunki rozwoju, w tym powszechny dostęp do zindywidualizowanych usług publicznych, jak opieka zdrowotna, transport zbiorowy, edukacja, pomoc społeczna, kultura czy oferta czasu wolnego, jak również dążący do eliminowania nierówności społecznych i ekonomicznych występujących w regionie;
- innowacyjny – kreujący i wykorzystujący nowoczesne rozwiązania typu smart w kluczowych obszarach rozwoju, w szczególności w wymiarze środowiskowym, gospodarczym, społecznym i organizacyjnym, a także aktywnie czerpiący z trendów technologicznych i cyfryzacji”.

Jednocześnie w SRWP 2030 przyjęto zasady horyzontalne, mające zastosowanie do wszystkich celów strategii. Z zasad tych bezpośrednio wynika zakres interwencji, system realizacji oraz kryteria, które będą wykorzystywane na etapie identyfikacji przedsięwzięć realizacyjnych:

- zasada wielopoziomowego zarządzania i partnerstwa,
- zasada tematycznego i terytorialnego ukierunkowania interwencji,
- zasada racjonalnego gospodarowania przestrzenią,

- zasada wymiaru cyfrowego,
- zasada ukierunkowania na innowacje,
- zasada korzystnego oddziaływania na klimat i środowisko,
- zasada transformacji w kierunku GOZ,
- zasada spójności społecznej,
- zasada wspierania postaw obywatelskich,
- zasada rynku pracy odpowiadającego na potrzeby gospodarki oraz wzrostu zatrudnienia;
- zasada koncentracji na priorytetowych dziedzinach gospodarki.

Wdrażaniu celów GPRW, związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym, sprzyja długi i trzeci obszar strategii, koncentrujący się na dążeniu do wzmocnienia kapitału społecznego województwa oraz poprawie sytuacji biznesowej, która warunkuje skuteczną realizację pozostałych celów. W strategicznym interesie województwa leży zbudowanie silnej wspólnoty regionalnej, której mieszkańcy cechują się aktywnością, otwartością, przyjazną komunikacją międzyludzką, wrażliwością społeczną oraz zdolnością do samoorganizacji. Kluczowy w tym zakresie jest wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego. Celem określonych w strategii działań jest zapewnienie dzieciom i młodzieży wszechstronnej edukacji wysokiej jakości. Planowane jest także zwiększenie oferty i dostępności usług społecznych dla wszystkich mieszkańców, zwłaszcza osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przede wszystkim seniorów, dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, kobiet i imigrantów. Nie będzie to możliwe bez silnych NGO i PES, które powinny stać się stabilnym filarem rozwoju lokalnego oraz partnerem sektora publicznego i prywatnego w oparciu o trwałe mechanizmy współpracy. Niezbędnym czynnikiem budowania wspólnoty, o którym mowa w SRWP 2030 będzie także wykorzystanie dziedzictwa (ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego – materialnego i niematerialnego) i tradycji Pomorza, a także działania rozwijające świadomość mieszkańców w kluczowych dla regionu obszarach, takich jak aktywność obywatelska, udział w kulturze, ochrona środowiska i klimatu, promocja zdrowego trybu życia, racjonalne zachowania komunikacyjne, cyfryzacja czy przedsiębiorczość. Ważną rolę w procesie budowania kapitału ludzkiego i społecznego przypisuje się wysokiemu poziomowi mobilności. Ograniczenia mobilności przekładające się na aktywność edukacyjną, zawodową czy społeczną – wedle założeń SRWP 2030 – będą usuwane poprzez działania przywracające i rozwijające transport publiczny. Działania wspierające nowe trendy w transporcie osób pozytywnie wpłyną na ograniczenie negatywnej presji na środowisko i przyczynią się do poprawy jakości życia. Wymiar środowiskowo-klimatyczny ma być brany pod uwagę przy wszystkich decyzjach inwestycyjnych, również w obszarze infrastruktury drogowej. W strategii silnie wybrzmiewa również aspekt poprawy bezpieczeństwa.

W kontekście zagadnień gospodarczych SRWP 2030, zaznacza się, że w interesie województwa leży wzmocnienie międzynarodowej konkurencyjności oraz innowacyjności pomorskich przedsiębiorstw. W obszarze tym kluczowa pozostaje transformacja gospodarki regionu w kierunku GOZ, Przemysłu 4.0, cyfryzacji, wzrost znaczenia badań i innowacji w przedsiębiorstwach, ekspansja na rynki zagraniczne, a także zrównoważone i efektywne wykorzystanie zasobów. Tempo tego procesu uzależnione jest od ukierunkowania na nowe trendy i technologie, wykorzystania potencjału uczelni i jednostek B+R, udziału w międzynarodowych sieciach współpracy, intensyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych powiązań gospodarczych, ze szczególnym uwzględnieniem nadmorskiego położenia, umożliwiającego integrację z globalnym systemem transportowym. Kwestią priorytetową dla gospodarki Pomorza jest również rynek pracy, w tym szczególnie dostępność wysokiej jakości kadr (również spoza regionu), odpowiadających na potrzeby pracodawców, a także dostosowanie modeli

biznesowych i organizacyjnych w przedsiębiorstwach do potrzeb nowoczesnej gospodarki. Strategia podkreśla ponadto, że województwo posiada duży potencjał do rozwoju usług czasu wolnego, w tym związanych z turystyką oraz ofertą sportową i kulturalną. Jego wykorzystanie wiąże się jednak z zapewnieniem różnorodnej oraz kompleksowej oferty, przyciągającej zarówno osoby spoza regionu, jak i mieszkańców. Istotne znaczenie dla gospodarki regionu będzie miało wykorzystanie potencjałów związanych z ISP oraz branżami kluczowymi dla gospodarki, a także wzmacnianie odporności na sytuacje kryzysowe, w tym o zasięgu globalnym.

Opisane wyżej kierunki pozostają zgodne z celami rozwoju obszaru rewitalizacji wynikającymi z zapisów GPRW.

11. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO

Zaplanowane w GPRW przedsięwzięcia nie powodują konieczności wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Podstawowymi dokumentami regulującymi kwestie gospodarowania zasobem gminnych lokali mieszkalnych w Wejherowie są:

1. uchwała nr VIIIk/XVI/209/2020 Rady Miasta Wejherowa z dnia 17 marca 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Wejherowa oraz tymczasowych pomieszczeń, zmieniona uchwałami:
 - nr VIIIk/XVIII/246/2020 Rady Miasta Wejherowa z dnia 16 czerwca 2020 r. o zmianie uchwały nr VIIIk/XVI/209/2020 Rady Miasta Wejherowa z 17 marca 2020 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Wejherowa oraz tymczasowych pomieszczeń
 - nr VIIIk/XXVII/378/2021 Rady Miasta Wejherowa z dnia 16 sierpnia 2021 r. o zmianie uchwały nr VIIIk/XVI/209/2020 Rady Miasta Wejherowa z 17 marca 2020 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Wejherowa oraz tymczasowych pomieszczeń;
2. uchwała nr VIIIk/XV/177/2019 Rady Miasta Wejherowa z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy na lata 2020-2024”, zmieniona uchwałami:
 - nr VIIIk/XXIII/297/2020 Rady Miasta Wejherowa z dnia 15 grudnia 2020 r. o zmianie uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy na lata 2020-2024;
 - nr VIIIk/XXV/331/2021 Rady Miasta Wejherowa z dnia 13 kwietnia 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy na lata 2020-2024.

Z „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Wejherowa na lata 2020-2024” wynika, że w przypadku konieczności przeprowadzenia remontów budynków i lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu możliwa będzie zamiana lokalu na inny wolny lokal pozostający w zasobie. W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób i rodzin, lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu będą przeznaczane również na realizację zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Budowa nowych mieszkań, planowane remonty lokali mieszkalnych, zakup mieszkań oraz budynków niemieszkalnych i powierzchni niemieszkalnych na cele mieszkaniowe od różnych podmiotów, pokryje ewentualne zapotrzebowanie na lokale zamienne wygenerowane w związku z ewentualną realizacją przedsięwzięć obejmujących gminny zasób mieszkaniowy na obszarze rewitalizacji.

W GPRW nie określono jednak zadań z zakresu polityki mieszkaniowej do realizacji w obrębie tego zasobu, wobec czego w programie nie wskazuje się zmian w uchwałach dotyczących lokali komunalnych.

12. KOMITET REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z realizacją procesu. W myśl art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, uchwała określająca zasady wyznaczania składu i zasady działania Komitetu Rewitalizacji w Wejherowie zostanie podjęta w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia GPRW.

W skład komitetu wejdą przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji oraz art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Członkowie Komitetu zostaną powołani przez Prezydenta Miasta Wejherowo na wspólną kadencję w drodze zarządzenia.

Komitet będzie liczył nie więcej niż 16 pełnoletnich członków, w tym:

1. jeden mieszkaniec obszaru rewitalizacji Wejherowa,
2. jeden mieszkaniec miasta Wejherowa, inny niż wymieniony w pkt 1,
3. do 3 przedstawicieli Urzędu Miasta Wejherowo, gminnych jednostek organizacyjnych oraz spółek miejskich,
4. jeden przedstawiciel wspólnot mieszkaniowych, właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji Wejherowa,
5. jeden przedstawiciel podmiotów zarządzających nieruchomościami z obszaru rewitalizacji Wejherowa, w tym m.in. spółdzielni mieszkaniowych, товариств будownицтва społecznego, społecznej inicjatywy mieszkaniowej,
6. do 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wejherowa oraz organizacji zrzeszających pracodawców, izb gospodarczych i instytucji otoczenia biznesu,
7. do 3 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność społeczną na terenie Wejherowa, w tym co najmniej 1 przedstawiciel podmiotów ekonomii społecznej, 1 przedstawiciel podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska, 1 przedstawiciel podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, równości kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji,

8. 1 przedstawiciel Rady Miasta Wejherowa,
9. do 2 przedstawicieli organów doradczych i konsultacyjnych Miasta Wejherowo, w tym po 1 przedstawicielu: Wejherowskiego Zespołu ds. Seniorów, Zespołu Konsultacyjnego ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
10. 1 przedstawiciel podmiotów wskazanych w art. 2 ust. 2 pkt 7 ustawy o rewitalizacji.

Wybór członków Komitetu Rewitalizacji Wejherowa będzie się odbywał w sposób przejrzysty i transparentny – kandydaci będą zobowiązani uzyskać poparcie co najmniej:

1. 5 pełnoletnich mieszkańców obszaru rewitalizacji – dla zgłoszeń zamieszkujących obszar rewitalizacji,
2. 5 pełnoletnich mieszkańców miasta w przypadku przedstawiciela mieszkańców miasta Wejherowa, innych niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
3. 5 przedsiębiorców w przypadku przedstawiciela biznesu z terenu Miasta Wejherowa,
4. 5 organizacji pozarządowych w przypadku przedstawiciela III sektora z terenu Miasta Wejherowa,
5. 5 właścicieli nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji, w przypadku przedstawiciela wspólnot mieszkaniowych.

Przedstawiciele Urzędu Miasta Wejherowo oraz gminnych jednostek organizacyjnych wskazywani są przez Prezydenta Miasta Wejherowo. Pozostałych kandydatów wskazują właściwe podmioty lub organy konsultacyjno-doradcze.

Kadencja komitetu będzie trwała 5 lat, co oznacza, iż perspektywa obowiązywania GPRW do 2033 r. obejmie jego dwie pełne kadencje. Obsługę organizacyjną komitetu zapewni Prezydent Miasta Wejherowo. Za pracę w Komitecie nie przysługuje wynagrodzenie.

Komitet Rewitalizacji Wejherowa będzie zajmował się w szczególności:

- opiniowaniem raportów z oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- opiniowaniem raportów z monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- opiniowaniem projektów uchwał odnoszących się do obszaru rewitalizacji,
- opiniowaniem spraw związanych z realizowanym procesem partycypacji społecznej,
- opiniowaniem zmian gminnego programu rewitalizacji,
- doradztwem w sprawach związanych z przebiegiem procesu rewitalizacji Wejherowa.

Opinie Komitetu Rewitalizacji Wejherowa formułowane będą podczas jego posiedzeń, a w szczególnych przypadkach również drogą korespondencyjną. W przypadku, gdy głosowaniu poddawane będą projekty dokumentów, za których opracowanie odpowiedzialny jest prezydent miasta, to zgodnie z art. 7 ust. 8 ustawy o rewitalizacji, przedstawiciele gminy, gminnych jednostek organizacyjnych, w tym gminnych osób prawnych, nie będą brali udziału w głosowaniu.

Komitet Rewitalizacji Wejherowa będzie stanowił najwyższą formę włączenia społecznego, świadcząc o udziale interesariuszy w procesie wdrażania i zarządzania GPRW. Działalność komitetu umożliwi realizację obowiązków związanych z partycypacją społeczną w rewitalizacji, nałożonych na Miasto Wejherowo wymogami art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, w tym dotyczących m.in.:

- wspierania działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,

- wspierania inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnienia w czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

W związku z tym, że Komitet Rewitalizacji Wejherowa nie został powołany przed uchwaleniem GPRW, nie wskazuje się konieczności wprowadzania zmian do uchwały określającej zasady jego działania.

13. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 12 ustawy o rewitalizacji w zapisach GPRW konieczne jest wskazanie, czy na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zostanie ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji (SSR) wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.

Realizacja zgłoszonych do GPRW przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga uruchomienia Strefy, stąd nie planuje się ustanowienia SSR na obszarze rewitalizacji Wejherowa.

14. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI WEJHEROWA W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

14.1. ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Polityka przestrzenna w Wejherowie realizowana jest w oparciu o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2020 r.²⁰ Dokument uległ aktualizacji w 2023 r.²¹ Studium określa politykę zagospodarowania przestrzennego miasta dla całego jej obszaru, wyznaczając strefy o określonych sposobach zagospodarowania oraz określa m.in. obszary zdegradowane. W zakresie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji studium wskazuje obszary wyznaczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Wejherowa do roku 2022.

Aktualnie obowiązujące studium będzie zatem, w momencie wejścia w życie niniejszego GPR w swoich zapisach niezgodne, w kwestii wskazywanego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z obszarami wskazanymi w GPR Wejherowa. Dezaktualizacja zapisów studium wymaga zmiany dokumentu, przy czym nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (opizp), która weszła w życie 24 września 2023 r., usuwa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako podstawowy dokument określający politykę przestrzenną miasta. Maksymalny horyzont czasowy obowiązywania studium to koniec 2025 r. Następnie zgodnie z nowymi przepisami ustawy opizp polityka przestrzenna będzie realizowana poprzez strategię rozwoju miasta oraz plan ogólny.

²⁰ Uchwała nr VIIIk/XVI/210/2020 Rady Miasta Wejherowa z dnia 17 marca 2020 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa.
<https://bip.wejherowo.pl/strony/9527.dhtml>.

²¹ Uchwała nr VIIIk/XLVI/598/2023 Rady Miasta Wejherowa z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa.
<https://bip.wejherowo.pl/strony/12415.dhtml>.

Znowelizowane przepisy wskazują na konieczność uwzględnienia w planie ogólnym uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności wytyczonych obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji²². Zatem opracowany w przyszłości plan ogólny powinien być zgodny z GPRW w tym zakresie. Równocześnie zaktualizowana do nowych przepisów strategia rozwoju miasta powinna zawierać ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, w zakresie zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji²³. Tym samym należy dokonując aktualizacji strategii lub opracowując nową strategię uwzględnić zapisy wskazane GPR, w celu zachowania wzajemnej spójności powiązanych dokumentów.

Nowe dokumenty powinny uwzględniać następujące rozstrzygnięcia przyjęte w GPRW na lata 2024-2033:

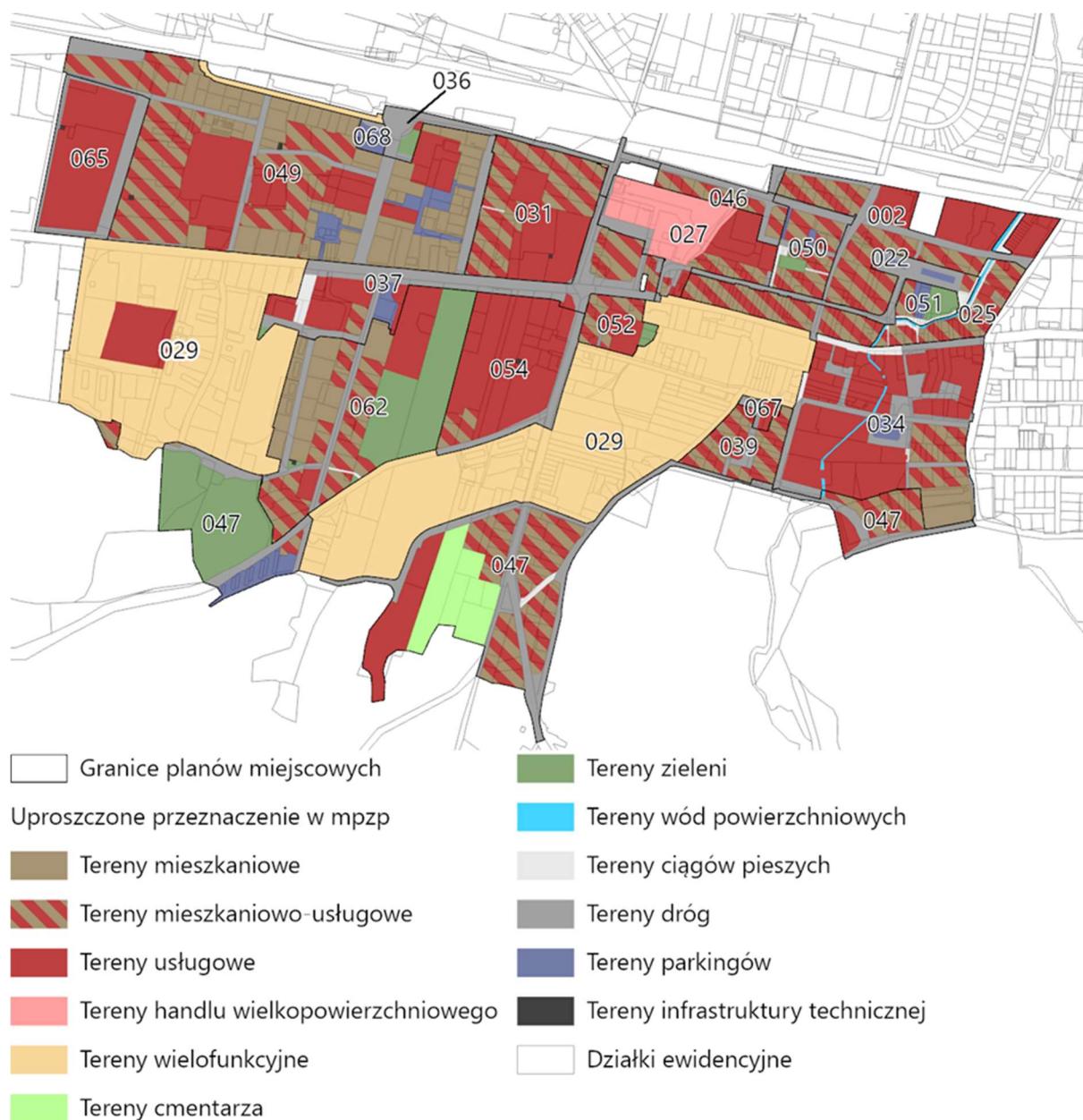
- poprawnie wskazywać granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- zapewniać spójność dokumentów z celami i kierunkami rewitalizacji wyrażonymi w GPR,
- zapewniać spójność pomiędzy wskazanymi obszarami i zapisami zawartymi w strategii rozwoju miasta i planie ogólnym,
- zapewniać zgodność ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu oraz parametrów i wskaźników zabudowy w stosunku do planowanych przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji.

14.2. ZAKRES MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

Zdecydowana większość obszaru rewitalizacji w Wejherowie pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Prowadzona polityka w tym zakresie opiera się o plany miejscowe uchwalone w 1999 r. oraz w 2001 r., dla których przyjęto teksty jednolite w 2012 r. Wskazane mpzp w swoim zakresie podlegały licznym zmianom, obejmującym różne fragmenty obszaru rewitalizacji. Łącznie na obszarze rewitalizacji obowiązuje 21 planów lub ich zmian. Zestawienie wszystkich uchwał w sprawie planów miejscowych na obszarze rewitalizacji prezentuje poniższa tabela, a ich rozmieszczenie przestrzenne zilustrowano na rysunku.

²² Art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

²³ Art. 6 pkt. 1 pp. c ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

Rys. 5. Plany miejscowe obowiązujące na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie na podstawie danych z <https://mwejherowo.e-mapa.net> [dostęp: 22.09.2023].

Analiza zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kwestii zgodności z obowiązującymi planami miejscowymi wykazała zgodność z obowiązującą polityką przestrzenną. GPRW nie wskazuje tym samym mpzp koniecznych do uchwalenia albo zmiany na obszarze rewitalizacji. Należy mieć na uwadze fakt, że opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie zawierają szczegółowych parametrów inwestycji, które są ustalane na etapie szczegółowej dokumentacji projektowej. Wówczas może zostać ujawniona konieczność zmiany prawa miejscowego.

Obowiązujące na obszarze rewitalizacji plany miejscowe zostały w zdecydowanej większości uchwalone w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Wyjątek stanowią plany oznaczone w poniższej tabeli – nr 1 oraz nr 5, które powstały w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym.

Tab. 26. Zestawienie planów miejscowych obowiązujących na obszarze rewitalizacji

Lp.	Oznaczenie	Numer uchwały	Nazwa mpzp
1.	002	IIIk/X/124/99 z dnia 1999-06-29	Uchwała nr IIIk/X/124/99 Rady Miasta Wejherowa w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wejherowo Śródmieście - część północna (tekst jednolity Dz. Urz. Woj. Pom. 2012 poz. 4053)
2.	022	VIk/VIII/102/2011 z dnia 2011-06-28	Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w rejonie północnej części śródmieścia miasta Wejherowa
3.	025	VIk/XVI/224/2012 z dnia 2012-04-24	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wejherowo Śródmieście – część północna, w rejonie ulic 12 Marca, Wałowej, Judyckiego oraz rzeki Cedron
4.	027	VIk/XX/257/2012 z dnia 2012-07-18	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie północnej części śródmieścia miasta Wejherowa – w kwartale ulic H. Sienkiewicza, św. Jana, Srebrny Potok, Północnej, Wałowej i Sobieskiego
5.	029	IIIk/XXXV/379/2001 z dnia 2001-12-18	<p>Uchwała nr IIIk/XXXV/379/2001 z dnia 18 grudnia 2001 r. Rady Miasta Wejherowa w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa obejmującego obszar miasta Wejherowa z wyłączeniem obszarów, dla których Rada Miasta Wejherowa podjęła uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmian w planie miejscowym t.j.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wejherowo - Śródmieście część Północna. Teren ograniczony swym zasięgiem ulicami Sienkiewicza, Sobieskiego, 12 Marca, Judyckiego oraz torami kolejowymi. 2. Wejherowo - Węzeł Nanice. Teren działek nr 11, 25, 24/2, 23/1, 23/4, 22/1, 56/2, 57, 59, 60, 61, 63, 64, 66/1, 66/5, 66/6, 66/7, 67/2, 68 w obrębie 14. 3. Wejherowo - park z otuliną. Teren południowy od ulicy Strzeleckiej do Parkowej oraz tereny Kalwarii Wejherowskiej, tereny wokół ulicy Marynarki Wojennej, Park Majkowskiego aż do południowych granic Miasta z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym
6.	031	VIk/XXVIII/344/2013 z dnia 2013-01-22	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa, zatwierdzonego uchwałą nr IIIk/XXXV/379/01 Rady Miasta Wejherowa z dnia 18 grudnia 2001 r. (tekst jednolity Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2012 r. poz. 4569), na obszarze ograniczonym ulicami: Sobieskiego, Kopernika, 10 Lutego i Sienkiewicza

7.	034	VIK/XL/477/2014 z dnia 2014-03-04	Uchwała w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa w kwartale ulic Klasztornej, 12 Marca, Wniebowstąpienia i Zamkowej
8.	036	VIK/XLVI/549/2014 z dnia 2014-09-01	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa obejmującej odcinek pasa drogowo – kolejowego od Ronda Solidarności w ciągu ul. I Brygady Pancерnej Wojska Polskiego do ul. Kociewskiej
9.	037	VIK/XLVII/555/2014 z dnia 2014-09-26	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Wejherowa w ciągu ul. Sobieskiego od ul. Wałowej do wysokości ul. Bukowej
10.	039	VIIK/X/103/2015 z dnia 2015-06-23	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa w kwartale ulic: Mickiewicza, Klasztornej, Parkowej i św. Jacka
11.	046	VIIK/XXXVI/421/2017 z dnia 2017-09-12	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wejherowo Śródmieście – część północna, we fragmencie obejmującym południową pierzeję ul. św. Jana
12.	047	VIIK/XXXVI/422/2017 z dnia 2017-09-12	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze zespołu placowo-parkowego, Kalwarii Wejherowskiej oraz Doliny Cedronu w Wejherowie – część A
13.	049	VIIK/XXXVI/424/2017 z dnia 2017-09-12	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa dla łącznika drogowego od węzła integracyjnego w rejonie dworca PKP Wejherowo do ul. Łęgowskiego wraz z przyległymi obszarami
14.	050	VIIK/XXXIX/459/2017 z dnia 2017-12-19	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wejherowo Śródmieście – część północna, we fragmencie obejmującym kwartał zabudowy pomiędzy ulicami św. Jana i Dąbrowskiego
15.	051	VIIK/XLI/490/2018 z dnia 2018-03-27	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wejherowo Śródmieście – część północna, w rejonie wschodniego odcinka ulicy Wałowej i rzeki Cedron
16.	052	VIIK/XLVII/554/2018 z dnia 2018-09-11	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta

			Wejherowa ograniczonego ulicami Kościuszki, 3 Maja i Sobieskiego oraz potokiem Srebrna
17.	054	VIIIK/XLVII/556/2018 z dnia 2018-09-11	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Wejherowa pomiędzy ulicami Sobieskiego, 3 Maja i Strzelecką oraz Parkiem Kaszubskim
18.	062	VIIIK/XXV/339/2021 z dnia 2021-04-13	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Wejherowa pomiędzy Parkiem Kaszubskim a ul. Bukową
19.	065	VIIIK/XXXI/447/2022 z dnia 2022-03-29	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa w kwartale ulic Sobieskiego, Inwalidów Wojennych, Zachodniej i Transportowej
20.	067	VIIIK/XXXV/476/2022 z dnia 2022-06-28	Uchwała w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa w rejonie ulic św. Anny i Mickiewicza
21.	068	VIIIK/XXXVI/505/2022 z dnia 2022-09-27	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Wejherowa w rejonie ul. Dworcowej i Kwiatowej

Źródło: opracowanie na podstawie danych z <https://mwejherowo.e-mapa.net> [dostęp: 22.09.2023].

14.3. MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI

GPRW nie wskazuje na konieczność sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37g ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Załączniki

Załącznik mapowy – kierunki zmian przestrzenno-funkcjonalnych

Spis tabel

Tab. 1. Elementy struktury GPRW na lata 2024-2030 na tle wymogów ustawy wdrożeniowej dla strategii IIT.....	8
Tab. 2. Zmiana liczby ludności na obszarze rewitalizacji i w Wejherowie w latach 2017-2021.....	14
Tab. 3. Migracje na obszarze rewitalizacji w latach 2017-2021	14
Tab. 4. Przyrost naturalny na obszarze rewitalizacji w latach 2017-2021.....	14
Tab. 5. Struktura grup ekonomicznych w latach 2017-2021 na obszarze rewitalizacji w Wejherowie	15
Tab. 6. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Wejherowa i mieszkańców obszaru rewitalizacji w 2021 r.	17
Tab. 7. Bezrobocie na obszarze rewitalizacji w 2021 r.	18
Tab. 8. Typy NGO zarejestrowane na obszarze rewitalizacji.....	21
Tab. 9. Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej wskazującej stan kryzysu na obszarze rewitalizacji	31
Tab. 10. Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej wskazującej stan kryzysu na obszarze rewitalizacji.....	40
Tab. 11. Zestawienie wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej wskazującej stan kryzysu na obszarze rewitalizacji.....	47
Tab. 12. Zestawienie wskaźników sfery technicznej wskazującej stan kryzysu na obszarze rewitalizacji	55
Tab. 13. Problemy, potencjały i potrzeby obszaru rewitalizacji w Wejherowie	60
Tab. 14. Powiązania między problemami obszaru rewitalizacji a elementami wizji, celami, kierunkami i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	67
Tab. 15. Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne GPRW	118
Tab. 16. Szacunkowe ramy finansowe GPRW z podziałem na źródła finansowania [zł].....	123
Tab. 17. Różne wymiary komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji	125
Tab. 18. Analiza oddziaływania i powiązań podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPRW.....	130
Tab. 19. Podmioty realizujące czynności z zakresu zarządzania GPRW	147
Tab. 20. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wejherowa na lata 2024-2033	150
Tab. 21. Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Wejherowa.....	151
Tab. 22. Formularz oceny stopnia realizacji przedsięwzięcia.....	154
Tab. 23. Wskaźniki monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPRW na lata 2024-2033 (dla cyklu rocznego).....	155

Tab. 24. Cykle monitoringu GPRW na lata 2024-2033	156
Tab. 25. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPRW na lata 2024-2033 (dla cyklu 3-letniego)	157
Tab. 26. Zestawienie planów miejscowych obowiązujących na obszarze rewitalizacji	173

Spis rysunków

Rys. 1. Granice obszaru zdegradowanego w Wejherowie	10
Rys. 2. Porównanie zasięgu obszaru rewitalizacji w obowiązującym LPR z obszarem rewitalizacji	11
Rys. 3. Granice obszaru rewitalizacji	13
Rys. 4. Trasa spaceru z interesariuszami rewitalizacji	141
Rys. 5. Plany miejscowe obowiązujące na obszarze rewitalizacji	172

Spis fotografii

Fot. 1. Zrealizowany w ramach wcześniejszych działań rewitalizacyjnych Park Cedron – jedno z popularnych miejsc integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji	20
Fot. 2. Wejherowskie Centrum Kultury – Filharmonia Kaszubska – najważniejsza instytucja kultury na obszarze rewitalizacji.....	24
Fot. 3. Pomnik Jakuba Wejhera na rynku – jedno z popularnych miejsc spotkań mieszkańców obszaru rewitalizacji.....	25
Fot. 4. Skwer Reginy Osowickiej– jedno z miejsc spotkań mieszkańców obszaru rewitalizacji.....	26
Fot. 5. Bogate dziedzictwo niematerialne potencjałem obszaru rewitalizacji.....	26
Fot. 6. Pustostany po lokalach usługowych na obszarze rewitalizacji	30
Fot. 7. Sklepy i punkty usługowe przy ul. Dworcowej.....	32
Fot. 8. Zaniedbane lokale użytkowe na obszarze rewitalizacji – deptaku miejskim	33
Fot. 9. Targowisko miejskie przy ul. Sobieskiego	34
Fot. 10. W pełni uregulowany fragment rzeki Cedron płynący przez obszar rewitalizacji.....	37
Fot. 11. Śródmiejski deptak – latem wyspa ciepła na obszarze rewitalizacji	38
Fot. 12. Przykłady dotychczasowych działań na rzecz zwiększenia ilości zieleni i powierzchni przepuszczalnych na obszarze rewitalizacji.....	39
Fot. 13. Tereny wewnątrzsiedlowe na Osiedlu Przyjaźni – przykład przestrzeni, o którą dbają lokalni mieszkańcy	43
Fot. 14. Wnętrze podwórka przy ul. Kościuszki – przykład niezagospodarowanej przestrzeni o słabym stanie technicznym, jednakże zachowującej porządek.....	43

Fot. 15. Dziki parking generujący chaos przestrzenny na obszarze rewitalizacji	44
Fot. 16. Brak dostępu do obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami jednym z problemów sfery przestrzenno-funkcjonalnej	45
Fot. 17. Niskiej jakości tereny publiczne na osiedlu Przyjaźni, czyli tzw. Bliza	46
Fot. 18. Niskiej jakości przestrzeni półpubliczne – podwórka na obszarze rewitalizacji.....	46
Fot. 19. Historyczny układ urbanistyczny Śródmieścia	48
Fot. 20. Zróżnicowana zabudowa mieszkaniowa obszaru rewitalizacji	52
Fot. 21. Budynki w złym stanie technicznym na obszarze rewitalizacji	54
Fot. 22. Historyczna zabudowa wokół pl. Wejhera	56
Fot. 23. Pl. Wejhera z widokiem na siedzibę Caritasu i kościół p.w. Trójcy	57
Fot. 24. Kościół parafialny p.w. św. Anny, neogotycki kościół p.w. św. Leona Wielkiego i św. Stanisława Kostki i dawny młyn wodny	58